Poštnina plačana v gotovini.
Leto XVIII., št. 76
Ljubljana, petek 2. aprila 1937
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 6 — Tel. 3292, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Mala antanta

Včeraj je bil prvi dan konference stalnega sveta Male antante. Posvetovanja zunanjih ministrov se seveda kakor vedno tudi sedaj vršijo zaupno in o podrobnostih njihovega poteka ni mogoče vedeti ničesar. Danes bo zvečer bržčas izdan službeni komunike, obenem pa bodo zunanji ministri, kakor je to že postal običaj na vseh maloantantnih konferencah, sprejeli novinarje in jim dajali podrobnejša pojasnila, ki si jih bodo želeli zaradi informacije javnosti.

Že včeraj smo poudarili, da beograjska konferenca in njeni sklepi ne morejo prinesti nobene senzacije. Isto je rekel češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ko je včeraj po prihodu v Beograd kar na kolodvoru sprejel novinarje in jim postregel s kratko izjavo. »Ne pričakujte nobenih senzacionalnih sklepov«, jim je s poudarkom dejal in je že samo s tem dovolj odločno in jasno demantiral razne inozemske senzacije, ki so hotele na osnovi nekaterih važnih političnih dogodkov zadnjega časa izkonstruirati razrahljanje ali celo razpad Male antante. Za te kroge, ki pa jih je na srečo v Evropi vedno manj, bo beograjska konferenca morda res senzacija, toda zelo nevšečna senzacija, ker bo razpršila njihove nelepe in neiskrene račune.

Sicer pa se je alarm, ki se je ob podpisu sporazuma med Jugoslavijo in Italijo dvignil v gotovem delu presenečenega evropskega tiska, hitro in močno polegel. Prvi hladni tuš je prišel ravno prav iz Prage in Bukarešte, kjer so gotovo najbolj interesirani na zunanji politike Jugoslavije, kjer pa niso kazali zaradi naše pogodbe z Italijo nikake posebne nervoznosti ali osuplosti. To je bilo pač zadosten dokaz za prijatelje, da se tudi njim ni treba vznemirjati, in za neprijatelje, da nimajo prav nikakega povoda za škodoželjno veselje. Tako res vidimo iz najnovejših vesti, da se v vsem interesiranem inozemstvu presoja nastali položaj in ž njim v zvezi beograjska konferenca z veliko večjo treznostjo in umirjenostjo.

Seveda pa je kljub temu razumljivo da stoji beograjska konferenca v osrediu zanimanja mednarodne javnosti. Glavni povod je nedvomno sporazum z Italijo, ki mu svet še ne more oceniti vsebine in pomena. Že včeraj smo na tem mestu opozorili, da ta sporazum ne le ne more oslabiti kompaktnosti Male antante, marveč jo lahko še okrepi. Pokazali smo, kako sama struktura te državne zveze in posebej še geografski položaj posameznih njenih članic ne le omogočata, temveč naravnost priporočata še njih separatne akcije za vzdrževanje kar najboljših odnošajev s sosednimi državami. O tem je tudi formalno razpravljala konferenca Male antante v Bratislavi, na kateri je bila sleherni članici izrecno priznana pravica do posebnega urejevanja odnošajev s sosedi, a tudi z drugimi državami. Na ta način sta n. pr. uredili svoje odnošaje Rumunija in Češkoslovaška z Rusijo, Rumunija še posebej s Poljsko, mi z Bolgarijo in sedaj z Italijo.

Meje, ki so postavljene temu separatnemu udejstvovanju, niso začrtane toliko v pisani besedi podpisanih pogodb, kakor v njih duhu in v dolgoletnih bogatih izkušnjah. Naloga Male antante ni le, da si zagotovi svojo pozicijo v tem ali onem sistemu mednarodnih odnošajev. Njena naloga je, da aktivno i nsmotrno skrbi za mir v Evropi in še posebej v Podunavju. Ravno ta skupna, pozitivna naloga je povezala Jugoslavijo, Rumunijo in Češkoslovaško v tako solidarni blok, kakršen je na evropski politični areni danes Mala antanta. V tej solidarnosti je moč zveze in njenih članic in ohranitev solidarnosti je zato vodilni motiv pri vseh mednarodnih akcijah treh zavezniških držav. V tem duhu sta postopali Rumunija in Češkoslovaška, v tem duhu je sklepala svoje sporazume tudi Jugoslavija. Kakor posebni sporazumi naših zaveznic tako tudi naša sporazuma z Bolgarijo in Italijo ne smeta in ne moreta škodovati čvrstosti in kompaktnosti Male antante.

So stvari in resnice na svetu, preko katerih ni mogoče iti. Med nje spada tudi velika resnica o usodni povezanosti držav Male antante, ki je tako velika in nujna, da je ne more prekiniti, niti ne resno ogroziti nobena akcija, čeprav bi jo morda nepoučeni ali nenaklonjeni svet tolmačil kot odmikanje od osnovnih načel te zveze. T ospoznanje je tako globoko ukoreninjeno tudi v mišljenju in prepričanju vseh treh zavezniških narodov, da se morajo ob njem razbiti vsa drugačna tolmačenja o vrednosti in pomenu Male antante. Po vsem tem ne more biti nobenega dvoma, da bodo tudi sklepi sedanje beograjske konference, ki jih bomo slišali drevi, samo nova slovesna afirmacija dosedanje vzajemne politike Prage, Bukarešte in Beograda, s tem pa tudi nova utrditev za stvar miru v srednji in sploh vsej Evropi.

Razširjajte „Jutro“!

PRVI DAN BEOGRAJSKE KONFERENCE

Prisrčen sprejem češkoslovaškega in rumunskega zunanjega ministra — Dve seji sveta Male antante — Sklepi bodo objavljeni drevi

Beograd, 1. aprila. p. Češkoslovaški in rumunski zunanji minister sta se z jutranjimi brzovlaki pripeljala do Zemuna, kjer so njune vagone odklopili. Izstopili so tudi spremljevalci obeh ministrov. Iz obeh salonskih vagonov in iz dveh vagonov za spremljevalce so potem sestavili poseben vlak, ki je ob 9.20 odpeljal proti Beogradu in ob 9.30 prispel na beograjski kolodvor.

Peron beograjske železniške postaje, kakor tudi trg pred njo in vse ulice po katerih sta se peljala po svojem prihodu, so bile okrašene s češkoslovaškimi, rumunskimi in jugoslovenskimi zastavami. Na peronu in pred postajo je bila zbrana velika množica, ki je živahno pozdravljala zunanja ministra prijateljskih in zavezniških držav.

Na peronu železniške postaje so se zbrali k sprejemu mnogoštevilni diplomati, uradništvo, zastopniki poslaništev držav Male antante in Balkanske zveze, višji uradniki zunanjega ministrstva, beograjski župan Vlada Ilić, mnogi drugi odličniki, pa tudi velika skupina domačih in tujih novinarjev, okoli 100 po številu.

Ob 9.20 je prispel na peron vojni minister Ljubomir Marić, ki je sprejel raport poveljnika mesta armijskega generala Tomića in nato pregledal častno četo. Tik pred prihodom vlaka je prispel predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, ki je prav tako pregledal častno četo.

Ko je privozil vlak z zemunske postaje točno ob 9.30 je vojaška godba zaigrala najprej češkoslovaško, nato pa rumunsko in jugoslovensko himno. Po postanku vlaka je prvi izstopil češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ki je letos predsednik stalnega sveta Male antante. Za njim je izstopil rumunski zunanji minister Viktor Antonescu. V njunem spremstvu sta bila češkolsovaški poslanik dr. Girsa in rumunski poslanik Cadere, ki sta se svojima zunanjima ministroma peljala nasproti do Subotice.

Zunanja ministra Češkoslovaške in Rumunije sta se prisrčno pozdravila s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem ter nato v spremstvu ministra generala Marića pregledala častno vojaško četo.

Dr. Krofta: „Ne pričakujte nikakih senzacij!“

Po pozdravu je češkoslovaški zunanji minister povabil novinarje v dvorno čakalnico ter jim podal naslednjo izjavo:

»Zopet prihajam in to zelo rad v vašo prestolnico. Kmalu bo leto dni odkar sem prišel med vas in s seboj odnesel drage spomine na sprejem, na katerega sem naletel tukaj pri vseh uradnih osebnostih kakor tudi pri vsej javnosti. V tem letu se je zgodilo mnogo važnih dogodkov, v katerih je posebno vaša država igrala zelo vidno vlogo. Naravno je, da se bo konferenca stalnega sveta Male antante, ki ji tokrat predsedujem, pečala kakor običajno z vsemi temi zadnjimi dogodki.

Ne pričakujte pa od nas nikakih senzacionalnih sklepov. Sam pakt Male antante izključuje kakršnekoli senzacije. Na podlagi tega pakta so vodilne osebnosti naše zunanje politike v stalni zvezi med seboj. Tudi sestanki sveta Male antante imajo za cilj, da se vezi med nami poglabljajo. Zato se že v naprej veselim, da mi bo odmor med konferenco in prihodom našega predsednika dr. Beneša v Beograd dopuščal, da bom lahko bližje spoznal vašo domovino. Zelo sem vesel, da se lahko osebno razgovorim z dr. Stojadinovićem v Beogradu, ker mu njegovi državni posli niso dopuščali, da bi zapustil ozemlje Jugoslavije. Sedaj pa nam dovolite, da sedemo za delovno mizo. Sestali se bomo zopet najbrž jutri zvečer, ko vam bomo dali priliko, da izveste za izid našega dela. Na svidenje!«

Prva posvetovanja

Po sprejemu na kolodvoru sta se zunanja ministra Češkoslovaške in Rumunije s svojim spremstvom odpeljala v svoji poslaništvi, ob 11. dopoldne pa sta prispela v zunanje ministrstvo k predsedniku vlade in zunanjemu ministru dr. Milanu Stojadinoviću, kjer je bila prva seja sedanjega zasedanja stalnega sveta Male antante.

Opoldne je bil gostom prirejen v rumunskem poslaništvu obed, ki se ga je udeležil tudi predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović z mnogimi drugimi odličniki.

Popoldne so se posvetovanja stalnega sveta Male antante nadaljevala, zvečer pa je priredil češkoslovaški poslanik dr. Girsa na čast visokim gostom slavnostno večerjo.

Današnji program

Jutri bo člane stalnega sveta Male antante sprejel v avdienci Nj. Vis. knez namestnik Pavle, ki jih bo zatem pridržal na obedu v Belem dvoru.

Popoldne bo zaključna seja zunanjih ministrov Male antante, nakar bodo sprejeti novinarji, ki jim bodo podali svoje izjave o sprejetih sklepih.

Zvečer bo predsednik vlade dr. Stojadinović priredil svojim gostom slavnostni banket na Topčideru ter bodo pri tej priliki izmenjane oficielne zdravice.

Prazniški Beograd

Beograd si je nadel v čast in v pozdrav zavezniškima zunanjima ministroma slavnostno obleko. Vse mesto je v zastavah. Izredno veliko je vmes število češkoslovaških in rumunskih zastav. Prestolnica dela vtis, kakor da je vsa v prazničnem razpoloženju. Vesti, ki so se v zvezi z beograjskim sporazumom širile po inozemstvu o Mali antanti, so povzročile, da se zanima za konferenco Male antante tudi najširša javnost, ki je vsa trdno prepričana, da posvetovanja ne morejo prinesti drugega rezultata, kakor novo potrditev iskrene solidarnosti treh preizkušenih zaveznikov. Kjerkoli sta se pojavila rumunski in češkoslovaški zunanji minister, povsod so jima ljudje prirejali spontane ovacije.

Beograd se pripravlja na sprejem dr. Beneša

Prebivalstvo ga hoče pozdraviti z iskreno prisrčnostjo — Vse mesto bo v zastavah in zelenju

Beograd, 1. aprila. o. Za prihod češkoslovaškega predsednika republike dr. Beneša vlada v naši prestolnici ogromno zanimanje in silno navdušenje. Vsa beograjska javnost se pripravlja nanj s prisrčno vnemo. Sprejem se pripravlja popolnoma spontano, brez slehernih službenih pozivov. Celo po beograjski okolici se kmečko prebivalstvo pripravlja, da po svojih močeh pripomore, da bi bil sprejem prezidenta Beneša čim bolj prisrčen in veličasten. Brez hrupa in pompa snujejo ljudje velikemu poborniku miru in demokracije resničen ljudski sprejem.

Spričo vsega tega pričakujejo, da bo prestolnica okrašena z narodnimi zastavami in zelenjem kakor še nikdar po poroki pokojnega kralja Aleksandra. Tudi v najskromnejših privatnih hišah naglo zbirajo zastave in zelenje, da okrase svoje domove v pozdrav prezidentu bratske države.

Obisk prezidenta dr. Beneša bo tudi s političnega vidika nedvomno izredno velikega pomena. Eminentni državnik in diplomat, eden najizrazitejših v Evropi, bo v Beogradu z merodajnimi faktorji nedvomno načel vprašanja, ki so danes aktualna za vso Evropo, še posebej pa za podunavske države. V Beogradu se bodo te dni določile smernice za skupno delo glede mnogih vprašanj, važnih za stabilizacijo prilik v srednji Evropi in za nadaljnji razmah Male antante.

Benešev prihod v Beogradu, to je geslo vsega Beograda, mora biti pravi triumf, neposredno ljudsko priznanje velikemu državniku za njegovo dolgoletno državniško delovanje, s katerim je odločilno sodeloval pri obrambi miru in človeške svobode v Evropi.

Gospodarsko sodelovanje z Italijo

Rim, 1. aprila. o. V poučenih krogih izjavljajo, da bo jugoslovensko-italijanski permanentni — gospodarski odbor že v najkrajšem času ustanovljen. Preko tega odbora namerava italijanska vlada sprožiti celo vrsto predlogov za nadaljnji razvoj gospodarskih odnošajev med obema državama. Med prvimi ukrepi bodo osnovanje stalnih letalskih prog med Rimom in Milanom na eni ter Zagrebom in Beogradom na drugi strani, zboljšanje železniških zvez in ojačenje pomorskega prometa med obema jadranskima obalama. Izvedelo se je tudi, da je neka italijanska industrijska skupina pričela že delovati na to, da bi se jugoslovenskim državnim železnicam stavila ponudba za elektrifikacijo železniške proge Zagreb—Reka.

Izročitev italijanskega odlikovanja knezu Pavlu

Beograd, 1. aprila. p. Poročali smo že, da je italijanski vladar odlikoval Nj. Vis. kneza namestnika Pavla z najvišjim italijanskim redom sv. Anunciate. Kralj Viktor Emanuel je sedaj poslal svojega posebnega poslanca, bivšega italijanskega poslanika na našem dvoru grofa Violo di Campalto, da izroči Nj. Vis. knezu namestniku to odlikovanje.

Grof Viola di Campalto je danes prispel v Beograd. V Belem dvoru je bil sprejet v posebno avdienci in je ob tej priliki svečano izročil visoko italijansko odlikovanje knezu namestniku.

Inozemski odmevi

Francosko službeno mnenje

Pariz, 1. aprila. g. Kakor poroča agentura »Radio« v poluradnem sporočilu, zasledujejo francoski diplomatski krogi z veliko simpatijo posvetovanja sveta Male antante. Francoska in angleška vlada se slej ko prej zavzemata za sklepe regionalnih varnostnih paktov v okviru pakta o Društvu narodov. Z jugoslovenskega stališča italijansko-jugoslovenska pogodba ne vsebuje ničesar, kar bi nasprotovalo paktu medsebojne pomoči med Francijo in Malo antanto. Ker italijansko-jugoslovenski dogovor vzdržuje vse prejšnje obveznosti obeh partnerjev, ni nobene zapreke, da se ne bi jamstvo za varnost Male antante razširilo. Razumljivo pa je, da prepušča francoska vlada v tem oziru vladam v Beogradu, Pragi in Bukarešti popolno svobodo iniciative in odločitve.

Službeno stališče Avstrije

Dunaj, 1. aprila. w. Glede raznih poročil o beograjskem sestanku zunanjih ministrov Male antante piše današnji oficiozni »Weltblatt«, glasilo kancelarja Schuschnigga:

»Avstrija nima dolžnosti kontrolirati edinost Male antante ali jo rušiti. Ona ne bi imela nobenega dobička od tega, ako bi beograjska konferenca pokazala kako razrahljanje Male antante. Za avstrijsko politiko zadostuje, da iz pogodb, ki jih je Jugoslavija sklenila z Italijo in Bolgarijo, izvaja spoznanje, da je Mala antanta enako kakor države rimskega protokola pristopna za dvostranske ureditve, ker se more na tem potu najbolj pričeti ono postopno sodelovanje med srednjeevropskimi državami, katerega potrebo so avstrijski in madžarski državniki priznali tudi na svojem zadnjem sestanku v Budimpešti.«

Grčija

Atene, 1. aprila. AA. Atenska agencija poroča: Grški listi poudarjajo živahno zanimanje držav srednje Evrope in drugih, ki so v zvezah s člani Male antante, za konferenco te koalicije v Beogradu. »Katimerini« se pridružuje francoskemu mnenju, da Jugoslavija, ki je podpisala nove pakte v okviru svojih že obstoječih obveznosti, ni prav nič voljna odreči se svojim starim prijateljstvom zaradi novih.

»Elefteron Vima« se prav tako veseli beograjskega sporazuma in pravi, da obisk češkoslovaškega prezidenta dr. Beneša v Beogradu po sedanjem zasedanju stalnega sveta Male antante dokazuje čvrstost zvez Male antante vzlic njihovemu razširjenju in prilagoditvi okoliščinam.

Rumunija

Bukarešta, 1. aprila g. »Adeverul« piše o konferenci Male antante v Beogradu: Mala antanta je sila sama po sebi. Nahaja se v političnem bloku, katerega moč je podčrtana z navzočnostjo Anglije in Francije. Vsako upanje za razpad Male antante je jalovo. Dokler bo položaj tak, si nihče ne bo upal motiti miru v Evropi. To se bo v Beogradu znova dokazalo.

Anglija

London, 1. aprila. AA. Današnja »Morningpost« piše o beograjskem sestanku stalnega sveta Male antante in pravi med drugim, da je v zadnjem času narasla samozavest v vrstah Male antante, ki je krepkejša kakor kdajkoli. List poudarja v tej zvezi, da italijansko-jugoslovenski pakt ne ograža v nobenem oziru jakosti in solidarnosti Male antante. Nasprotno, pravi list dalje, bo pakt precej olajšal naloge Male antante.

London, 1. aprila. AA. Današnji »Times« objavlja članek, v katerem pojasnjuje položaj v srednji in jugovzhodni Evropi in v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Članek piše s pohvalo o beograjskem paktu in pravi, da sta Italija in Jugoslavija s tem dogovorom dokazali, da je mogoče z medsebojnim razumevanjem in sodelovanjem obvarovati trden mir v tem delu Evrope.

Italija

Rim, 1. aprila. w. Poluradni »Giornale d'Italia« razpravlja v poročilu iz Beograda o predstoječi konferenci Male antante, na kateri se bodo, kakor pravi list, obravnavali tudi odnošaji do Italije. List posveča veliko pozornost vprašanju, kake posledice bo imel italijansko-jugoslovenski sporazum na odnošaje Italije do ostalih dveh držav Male antante. Češkoslovaška je z Italijo ter z Avstrijo in Madžarsko že sklenila trgovinske pogodbe, istotako Rumunija, ki je poleg tega v zadnjem času izrazila željo po boljših političnih odnošajih do Italije.

Rim, 1. aprila. d. Zasedanje stalnega sveta Male antante vzbuja v Italiji izredno veliko pozornost. »Giornale d'Italia« meni, da bo najvažnejši predmet sedanjih posvetovanj stalnega sveta Male antante stališče, ki ga je treba zavzeti napram Italiji. Jugoslavija uživa po najnovejšem sporazumu z Italijo v gospodarskem pogledu enak postopek kakor Avstrija in Madžarska. Mala antanta bo sedaj v Beogradu določila svoje stališče v splošnem glede na odnošaje z Italijo in obema drugima podpisnicama rimskih protokolov.

Avstrija

Dunaj, 1. aprila. AA. Pozornost dunajskih političnih krogov velja Beogradu, kjer se vrši konferenca Male antante. Listi podčrtavajo pomen te konference za politično in gospodarsko konsolidacijo podonavske Evrope.

»Wiener Zeitung« misli, da ima Mala antanta, ustanovljena z nalogo, da onemogoči Madžarski revizijonizem, danes za nalogo politiko sprave in sporazuma v srednji Evropi. Z živim zanimanjem bomo torej spremljali vse, kar bodo v tej smeri storili zastopniki Male antante. Medtem ko se v Beogradu pripravlja trojna konferenca, ki bo kronana z uradnim obiskom češkoslovaškega prezidenta dr. Beneša, končuje predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža svoj dopust na Dunaju, kjer je imel priložnost sestati se uradno z dr. Schuschniggom. Prezident dr. Beneš se bo na vožnji v Beograd ali pa na povratku po vsej priliki peljal čez Avstrijo. Predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža se je davi odpeljal z Dunaja nazaj v Prago.

Francova ofenziva na biskajski fronti

Silno srditi boji, prvi uspehi — Na južni fronti pri Cordobi prodrli republikanci že 20 km zapadno od mesta Pozoblance

Salamanca, 1. aprila. br. Španski nacionalisti so davi na baskovski fronti pričeli veliko ofenzivo ter prodrli skozi postojanke nasprotnika. Republikanske čete so imele več sto mrtvih in nad 1000 ranjenih. Nacionalistične čete so zavzele zelo močno utrjeno sovražno vojno črto Maro Albera Agarinto-Joze, kakor tudi postojanko Asencio Mendi, ki je bila zelo utrjena in je imela betonirane strelske jarke.

Poročilo baskovske vlade

Bilbao, 1. aprila. AA. Avtonomna vlada v Bilbau je objavila naslednji komunike:

Zadnje dni so uporniki začeli zbirati na baskovski fronti mnogoštevilne čete in mnogo vojnega materijala. Včeraj zjutraj se je začela ofenziva zelo energično. V raznih odsekih Guipuzcoe smo nacionaliste povsod zavrnili z velikimi izgubami, posebno na postojanki Calunji. Glavni cilj ofenzive je bil mesto Aramajona. Na okoliških višinah okoli tega mesta so uporniki zbrali svoje najboljše čete. Njihov namen se jim je izjalovil, ker nacionalisti v tej svoji prvi akciji niso dosegli, kar so želeli, temveč smo jih celo odbili z velikimi izgubami.

Umikanje nacionalistov pri Pozoblanci

Andujar, 1. aprila. AA.: Republikanske čete so snoči prispele do 23. km južnozahodno od Pozoblance. Zavzele so vas El Soldato, nakar so napredovale še za 8 km. Zasedle so železniško progo Pozoblanca-Belmez in je sedaj vsa rudarska pokrajina Penarroya pod ognjem republikanskih topov.

Včeraj so vladne čete zaplenile znaten vojni plen, med drugim 380 pušk in 200.000 nabojev. Med mrtvimi na bojišču sploh ni bilo Špancev, temveč tujci in Maročani.

Vladne čete nadaljujejo brez prestanka svoje prodiranje. Dejstvo, da na raznih točkah niso trčile na nobenega sovražnika, najbolje dokazuje, kolikšen je sovražnikov poraz. Včeraj zjutraj so pokopale nad 125 trupel. Pred tremi dnevi je bila fronta vladnih čet pri Pozoblanci oddaljena 2 km od mesta, sedaj pa je 23 km zahodno.

Boji okoli Madrida

Madrid, 1. aprila. AA. Vladne čete so snoči na fronti pri Guadalajari zavzele vas Lepanto na aragonski cesti, zaplenile precej strojnic in mnogo materijala. Sovražnikov protinapad je bil odbit.

Odbor za obrambo mesta je objavil, da so na madridski fronti s stalnim obstreljevanjem miličniki preprečili sovražniku, da bi se utrdil na svojih postojankah. Na fronti pri Guadalajari je sovražnik bombardiral republikanske postojanke, toda topovi so ga prisilili k molku. Republikanske čete so v tem odseku napredovale in zaplenile mnogo materiala. Zavzele so tudi vas Lepanto, ki jo je sovražnik v begu zapustil. Na republikansko stran je prešlo mnogo nasprotnikov.

Napad na francosko potniško letalo

Pariz, 1. aprila. br. Ko je letalo francoske prometne družbe »Air de France« letelo nad Valencijo, so ga republikanske čete obstreljevale. Posadka in potniki so ostali nepoškodovani. Valencijska vlada se je opravičila pri francoski vladi.

Obmejna kontrola zagotovljena

London, 1. aprila. d. Kakor poročajo »Times«, obstoja upanje, da bo celotni kontrolni sistem ob španskih mejah, ki ga je izdelal upravni svet odbora za nevmešavanje, končno uveljavljen v 10 dneh. Sedaj ni nobenih političnih težkoč več za delo odbora, ki se tiče sedaj samo še izključno podrobnih tehničnih zadev.

„Princesa Olga“ v Tripolisu

Tripolis, 1. aprila. AA. Semkaj je prispel jugoslovenski parnik »Princesa Olga« s 300 izletniki, ki so si ogledali znamenitosti mesta in rimske spomenike v okolici mesta.

Zasluge in naloge naših izseljencev

Nagovor ministrskega predsednika dr. Stojadinovića ob otvoritvi radijskih oddaj za naše rojake v Ameriki

Beograd, 1. april. V pretekli noči se je na beograjski kratkovalovni radijski postaji pričel redni prenos za naše izseljence v Severni in Južni Ameriki. Prenos je sijajno uspel ter je izzval splošno zanimanje.

Otvoritveni govor je imel predsednik vlade dr. Stojadinović ki je med drugim izjavil:

V trenutku, ko povzemam besedo, da pošljem pozdrav čez ocean našim bratom v daljni tujini, vstajajo v meni spomini na ona velika dela in neprecenljive usluge, ki jih je naše izseljenstvo doprineslo v svetovni vojni na oltar narodnega osvobojenja in zedinjenja.

Od te zgodovinske dobe ste pretekli že več ko dve desetletji In danes se s patriotskim zanosom spominjamo veličastnega elana in rodoljubne enodušnosti, s katero so stotisoči naših krvnih bratov izseljencev, Slovencev, Hrvatov in Srbov, hiteli in tekmovali kdo bo bolj pripomogel k zmagi v gigantskem boju za ustvaritev naše skupne svobodne domovine.

Podpora ki so jo naši rojaki v tujini dali za splošno narodno stvar je bila zelo pomembna. Ni bila samo moralnega značaja, ker se je s tem manifestirala enodušna in odločna volja vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov za zedinjenje s Srbijo in Črno goro in za dokončno osvoboditev in ustanovitev skupne svobodne države Bila je tudi stvarna, saj so naši izseljenci prispevali kar največje gmotne žrtve za osvobodilno vojno. Mnogo tisočev njihovih prostovoljcev je pustilo dotedanje neskrbno življenje in so odšli na solunsko fronto, da so se z ramo ob rami borili v armadi Srbije in zaveznikov in tako žrtvovali tudi krvni davek za sveto stvar narodne osvoboditve.

Vseh teh velikih žrtev naših izseljencev v svetovni vojni ni moči in jih ne smemo pozabiti, saj so vzidane v temelje današnje Jugoslavije zgled in dokaz enodušnosti, s katero so starejše generacije Slovencev Hrvatov in Srbov vzajemno in z občudovanja vredno požrtvovalnostjo gradile našo veliko svobodno domovino. Tudi mi se s pobožnim občudovanjem klanjamo dragocenim žrtvam, ki so jih naši izseljenci položili na oltar narodnega zedinjenja.

Naši skupni vojni napori naša orjaška borba je doživela popoln uspeh Iz velike vojne, ki se je je udeležil skoraj ves svet, je vstala nad razvalinami Avstro-ogrske monarhije naša sedanja skupna domovina, močna in svobodna kraljevina Jugoslavija Uresničili smo sanje in ideale tolikih stoletij, toliko rodov, ki ste zanje vsi prispevali svoj veliki delež.

Pred nami v novi državi so vstajale velikanske naloge notranje obnove, preporoda, gradnje in ureditve, naloge, ki so jih drugi narodi reševali stoletja in stoletja, dokler niso dosegli končne konsolidacije. Zgled Amerike to najzgovorneje potrjuje. In vendar so se vzlic izredni težavnosti razmer v naši domovini v ne celih 20 letih dosegli na polju materialne in kulturne obnove uspehi, ki zbujajo občudovanje. Vas vse bo, ko boste obiskali ali se vrnili v svojo domovino, kar najprijetneje presenetil velikanski napredek, dosežen v tem kratkem času v vseh smereh in na vseh poljih. Ponosni boste, ker bo v tem mnogo zaslug in deleža Vas in vaših prednikov. Če smo imeli in imamo še danes razne politične nesporazume in nesoglasja, imejte zmerom pred očmi, da so vse to prehodni pojavi in da je samo narod večen in da njegova volja živi svobodno in realno življenje Ta velika granitna volja vsega našega naroda Srbov Hrvatov in Slovencev po skupnem življenju v svobodni domovini, ki se je tako sijajno manifestirala in s krvjo zapečatila v svetovni vojni bo tudi danes zbirala in odstranila vse tisto kar ji bo na poti.

Kot predsednik kraljevske vlade naše domovine vas prosim, imejte zaupanje v tiste, ki vodijo usodo vaše domovine. Imeite zaupanje, da je ladja naše domovine v varnih rokah Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Nikoli ni bila naša država tako velika in močna kakor je danes. Nikoli ni naša domovina imela tako ugodnega zunanjega položaja kakor danes. Jugoslavija je ena izmed redkih držav ki more danes reči da nima zunanjih sovražnikov ker jo z vsemi sosedami in z drugimi državami družijo ali prijateljski in zavezniški ali pa dobri sosedski odnosi. Z urejenimi zunanjimi razmerami se vsa pozornost obrača na notranjo kulturno in gmotno povzdigo ljudstva.

Bratje v daljni tujini! Ne pozabite, da mora za izvedbo tega svojega programa domovina apelirati tudi na vas. In kakor so vaši stareši rodovi vse dali za osvoboditev in zedinjenje vas prosim, da tudi vi z učinkovitim sodelovanjem pripomorete k notranji izgradnji svoje domovine. Danes, ko se začenja doba novega sodelovanja med domovino in vami vam pošiljam apel ne samo v imenu vlade, temveč v imenu vse države, da pustite ob strani vse medsebojne razprtije in nesoglasja, da ne verjamete sirenskim glasovom tistih, ki vam neresnično slikajo razmere v domovini in da boste enako složni in enodušni pri izgradnji svoje domovine, kakor so bili vaši starejši pri njenem ustvarjanju. Složno vsi na delo za srečo in blagor kralja in naroda in za napredek in slavno bodočnost naše domovine.

Mednarodni položaj v francoski luči

Zanimiv ekspoze francoskega zunanjega ministra na seji ministrskega sveta

PARIZ, 1. aprila. n. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je zunanji minister Delbos obširno poročal o mednarodnem položaju. Izjavil je med drugim, da je po diplomatskih razgovorih v Parizu Londonu in Rimu napetost nekoliko popustila. Niti Anglija niti Francija nista zadovoljni s sedanjim stanjem kontrole španske obale, vendar pa je pričakovati, da bodo sedanja nujna pogajanja popolnoma razjasnila italijanske namere, s čimer bo tudi končan nesigurni položaj Italija je v ostalem pokazala upoštevanja vredno popustljivost. Angleška vlada se trudi, da odstrani obstoječe težkoče in da doseče v smislu žentlmenskega sporazuma z Rimom tudi sporazum o ureditvi obalne kontrole Francija v tem stremljenju krepko podpira angleško vlado.

Kontrola v Španiji in prostovoljski problem

Delbos je nato sporočil vsebino svojih razgovorov z nemškim poslanikom v Parizu grofom Welczekom o pošiljanju prostovoljcev v Španijo O tem vprašanju se vrši sedaj izmenjava misli med Berlinom in Rimom in sicer v marsikaterem pogledu vzporedno z angleško-francoskimi prizadevanji. Že v nekaj dneh je pričakovati popolno izvedbo kontrole v Španiji. Pogajanja o odpoklicu prostovoljcev se bodo v kratkem nadaljevala ter je pričakovati zadovoljive rešitve, ker so postale posamezne države, katerih stališče je bilo dosedaj nepopustljivo, znatno spravljivejše.

Poostritev odnošajev do Francove vlade

Stališče francoskega zunanjega ministra do Francove nacionalistične vlade se je znatno poostrilo Francoska vlada je sporočila vladi generala Franca v Burgosu, da se bo poslužila zelo učinkovitih protiukrepov, da prepreči ustavljanje francoskih tovornih ladij po nacionalističnih vojnih ladjah. Francija je izvršila ta svoj korak v Burgosu v sporazumu z Londonom

V ostalem se tu poudarja, da postaja položaj Francove vlade v španskem Maroku vedno bolj kočljiv. V Tetuanu in Leracheu so odkrili nove zarote, prav tako v neposredni bližini visokega komisarja. Položaj nacionalističnih čet v Andaluziji postaja precej kritičen.

Položaj v srediji Evropi

Ob koncu svojega govora se je zunanji minister Delbos bavil s položajem v Srednji Evropi posebno s konferenco Male antante v Beogradu. Pri tem je označil prizadevanje Italije v jugovzhodni Evropi kot prispevek za pomirjenje teh ozemelj.

Problem belgijske nevtralnosti

Po današnji seji ministrskega sveta je bilo objavljeno, da se bo v tretjem aprilskem tednu vršila prva konferenca o ureditvi belgijskega nevtralnostnega vprašanja v Bruslju. Diplomatski razgovori so že v teku.

Nova indijska ustava stopila v veljavo

Pričetek nove dobe v razmerju med Veliko Britanijo in Indijo — Demonstracije nacionalistov

Bombay, 1. aprila. br. V Indiji je stopila danes v veljavo nova ustava. Izmed 11 provinc so v devetih prevzela svoje posle nova ministrstva. Zaradi protiustavnega stališča nacionalističnega kongresa so bile v šestih provincah, v katerih si je kongres priboril absolutno večino, sestavljene manjšinske vlade Današnji dan, ko je stopila ustava v veljavo, je tudi dan verske žalosti, kar je kongresna stranka izrabila za manifestacije proti ustavi. Do 14. so manifestacije potekle mirno. V Bombayu so bile zaprte vse živilske trgovine, nekaj tekstilnih tovarn in uredniški prostori nacionalističnih listov ter borza Odprte so bile samo banke Po mestu so hodile manjše skupine nacionalistov, ki so demonstrirale pred podjetji Evropcev in vzklikale: »Bojkotirajmo indijsko ustavo«! Šest demonstrantov so zaradi oviranja prometa aretirali.

Angleški kralj in indijski cesar Jurij VI. je izdal poslanico, v kateri izraža upanje, da bo indijski narod sprejel ponudbo, po kateri naj v okviru nove ustave sodeluje odslej pri državnih poslih v korist dežele in ljudstva v mnogo večjem obsegu.

Prav tako je angleški vrhovni komisar za Indijo objavil spomenico v kateri pravi, da se sedaj začenja nova doba v zgodovini razmerja med Veliko Brtanijo in Indijo

Gandhi kandidat za Nobelovo nagrado

Oslo, 1. aprila. br. Eden izmed najresnejših kandidatov za letošnjo Nobelovo nagrado za mir je vodja indijskih nacionalistov Mahatma Gandhi.

Nj. Vel. kraljica Marija v Bukarešti

Bukarešta, 1. aprila. AA. Včeraj popoldne je Nj. Vel. kraljica Marija obiskala jugoslovensko poslaništvo. Pri vhodu so jo sprejeli poslanik Kasidolac s soprogo in hčerko, ki je izročila kraljici lep šopek cvetlic. Nato je bil serviran čaj in je kraljica Marija nad eno uro ostala v poslaništvu med gosti. Ob 18.30 je kraljica Marija v spremstvu polkovnika Pogačnika zapustila poslaništvo in se odpeljala v dvorec Cotroceni.

Beležke

Dve mnenji med hrvatsko duhovščino

Med hrvatsko katoliško duhovščino se opažajo vedno večje razlike v pogledih na odnose med duhovščino in dnevno politiko. En del zastopa mnenje, naj se duhovščina strogo omeji na cerkvene zadeve, politiko pa prepusti drugim, v sedanjem primeru dr. Mačku in njegovi stranki, drugi del pa smatra za potrebno, da se gradijo priprave za morebitno ustanovitev samostojne klerikalne stranke. Šibeniški duhovnik dr. Ivo Guberina je napisal o tej stvari knjižico »Sukob dviju ideja«. V knjižici se odločno izreka za prvo tezo in proti političnemu katolicizmu. Knjiga je bila baje namenjena samo duhovnikom in nekaterim redkim katoliškim intelektualcem, vendar pa je prišla v roke tudi drugim in je vzbudila veliko pozornost.

Zanimanje za zadevo se je še povečalo, ko je glasilo zagrebške nadškofije, »Katolički list«, objavilo odlok nadškofa dr. Bauerja, s katerim se knjiga postavlja na indeks, dr. Guberini pa se prepoveduje na ozemlju zagrebške nadškofije vsako cerkveno opravilo. Doslej sličnega odloka ni izdal še noben drugi hrvatski škof, zlasti ne šibeniški škof dr. Mileta, ki bi bil kot neposredni predstojnik dr. Guberine v prvi vrsti poklican izreči sodbo o nazorih in naukih svojega duhovnika.

Kardinal Pacelli o konkordatu

V sredo je naš novi poslanik v Vatikanu dr. Nikola Mirošević-Sorgo izročil svoje poverilnice, ki jih je sprejel vatikanski zunanji minister kardinal Pacelli, ker papež še ni popolnoma okreval. V svojem odgovoru na nagovor novega poslanika je kardinal omenil, da je bil v isti dvorani, v kateri se nahajata s poslanikom, predlanskim podpisan konkordat, katerega posledice bodo koristne ne samo za razmere med sveto stolico in Jugoslavijo, temveč tudi za srečo jugoslovenskega naroda. Sporočil je še, da je sv. oče podelil svoj blagoslov Nj. Vel. kralju Petru, kraljevskemu domu, namestništvu in vsemu jugoslovenskemu narodu.

Vrbaški lokalni patriotizem

Že parkrat smo zabeležili odpor banjaluških pristašev zagrebške združene opozicije proti načrtom in zahtevam svojega vodstva glede nove ureditve države. Kakršnikoli so ti načrti, po vseh naj bi vrbaška banovina izginila in se priključila ali v celoti Sarajevu ali pa deloma Sarajevu, deloma Zagrebu. Prebivalci vrbaške banovine pa se, ne glede na svojo politično orientacijo, upirajo vsem takim mislim in zahtevajo, da mora vrbaška banovina v vsakem primeru ostati kot samostojna pokrajina. Prav ostro piše v tem smislu tudi banjaluška »Otadžbina«, ki jo kot glasilo bivše SDS izdaja znani pribičevićevski vodja prota Kecmanović. Zagrebški »Obzor« opozarja zaradi tega g. Kecmanovića, da je še vedno vezan na sklepe zagrebškega opozicijskega krila, da pa njegovi javni nastopi s tem sklepi niso v soglasju. Poziva ga zaradi tega, naj se odloči za to ali ono stran.

Framazonstvo v Bolgariji

V Sofiji je pred Veliko nočjo izšla brošura, ki jo je o bolgarskih prostozidarjih napisal novinar Ivankov. Knjižica ostro nastopa proti framazonstvu v Bolgariji ter mu očita, da dela po navodilih iz inozemstva. Med drugim trdi, da je bil znani prevrat v maju 1934 delo framazonov, med katere spada baje tudi tedanji ministrski predsednik Kimon Georgijev.

Po trditvah knjižice je v Bolgariji okrog 150 framazonov, ki so organizirani v 11 ložah. Organizator in prvi veliki mojster bolgarskih framazonov je bil znani vodja makedonstvujočih general Protogrov. Roko v roki z makedonstvujočimi so framazoni dobili vpliv v vseh večjih bolgarskih organizacijah. Po zatrjevanju Ivankova sta med drugimi v njihovih rokah tudi bolgarski Rdeči križ in Zveza rezervnih oficirjev.

Knjižica je vzbudila v bolgarski javnosti veliko pozornost in živahno polemiko. Mnogi, ki so v njej navedeni kot framazoni, so objavili v listih izjave, da je to laž ter da niso in niso nikdar bili framazoni. Iz framazonskih krogov samih pa zatrjujejo, da je knjižica napisana po želji in v interesu nemške politike, ker so baje v Nemčiji mnenja, da delajo bolgarski framazoni roko v roki s francoskimi, pa bi jih zaradi tega radi uničili.

Hitler in Ludendorff sta se pobotala

Sloviti nemški maršal Ludendorff je bil iz raznih razlogov ves čas Hitlerjev nasprotnik. Sicer je njegova akcija, da bi si dobil kaj več pristašev, ostala brez uspeha in je postajal stari maršal bolj in bolj osamljen, vendar pa je razdor motil harmonijo, kakršna naj bi v novi Nemčiji vladala med vsemi ljudmi, ki uživajo popularnost množic. Zaupno pripravljanje terena je naposled privedlo do uspeha, da je kancelar Hitler v torek sprejel Ludendorffa v dolgi avdienci, ki je končala z rezultatom, da sta se razšla kot prijatelja. Nemška službena agentura Deutsches Nachrichten bureau je ta dogodek objavila kot veselo in važno vest

Poroka dr. Voje Janića

Kakor poroča novosadski »Dan«, se je v Novem Sadu poročil znani hrvak JRZ, narodni poslanec in predsednik finančnega odbora narodne skupščine dr Voja Janić z go. Vuko Nikolićevo. Ker je dr. Janić po poklicu pravoslavni duhovnik, pravoslavni duhovniki pa ne smejo samo enkrat poročiti, se je dr Janić poročil civilno

Car uniforme ... pri vseh enak

V ponedeljek je bila v Beogradu skupščina pred dvema letoma osnovanega Udruženja kmetijskih strokovnjakov. Na skupščini so razpravljali tudi o predpisu banske uprave zoper dunavsko banovino, da morajo kmetijski referenti in drugi kmetijski strokovnjaki v državni in banovinski službi nositi službene uniforme. Nekateri delegati so prišli v teh uniformah že tudi na skupščino. Uniforme so slične onim, ki jih nosijo uradniki v finančni službi. Skoro vsi govorniki na skupščini so se izrekli proti uniformiranju. Utemeljevali so svoj odpor s tem, da je uradnik kmetijske stroke po svojem stvu svoje službe svetovalec in prijatelj kmeta. Nošnja uniforme pa baje ovira intimne medsebojne stike, ker vzbuja pri večini kmetov nezaupanje.

V smislu teh izvajanj je bila sprejeta tudi resolucija, ki pravi, da Združenje kategorično protestira proti uniformiranju kmetijskih uradnikov, ki bi jih uniformiranje onesposobilo za uspešno izvrševanje njihove službe. Ako bi se uniformiranje izvedlo, bi si kmet ne upal s kmetijskim uradnikom odkrito govoriti.

Sličica iz Rusije

V Sovjetski Rusiji bodo proslavili letos na zelo svečan način 125-letnico rojstva Aleksandra Hercena, znanega revolucionarja iz carske Rusije. Ob tej priliki bodo na državne stroške izdali tudi zbrana dela tega predhodnika ruske revolucije.

To bo že druga sovjetska službena izdaja Hercenovih del. Prva je izšla že pred petimi leti, ko so obhajali 120-letnico Hercenovega rojstva. Izdaja še daleč ni razdana, marveč je je še dobra polovica na zalogi. Toda to prvo izdajo je priredil, ji napisal uvod in opazke Leninov sotrudnik Kamenjev, ki pa je bil pred meseci kot »sovražnik naroda« po Stalinovem ukazu — ustreljen. Zato se morajo uničiti seveda tudi Hercenova dela, ki jih je Kamenjev zbral in uredil.

»Obzor« pokopava sedaj tudi beograjsko združeno opozicijo

Zagrebški »Obzor« je v velikonočni številki zopet enkrat pokopal JNS, »ki je kot zbor hegemonistov in centralističnih unitaristov napovedala vojno do iztrebljenja proti Hrvatom«. To pot pa zagrebški starina ni žadovoljen samo z običajnimi posmrtnicami za JNS, temveč si je grdo sposodil tudi beograjsko združeno opozicijo, ki ji bere prav hude levite. Po mnenju »Obzora« je imela beograjska združena opozicija po petomajskih volitvah več kakor dovolj prilike, da bi dobila upravo države v svoje roke Njena moč je izvirala iz skupnega nastopa pri skupščinskih volitvah s predstavniki hrvatskega narodnega pokreta. »S tem je bila — sodi »Obzor« — odprta pot za rešitev naših najtežjih vprašanj, in to tako političnih, kakršno je hrvatsko, kakor tudi socialnih in gospodarskih. Žal pa ni imela srbska opozicija skupnih pogledov in enotnega vodstva. Razdeljena v tri skupine je vodila v velikih vprašanjih in odnošajih s Kmetsko demokratsko koalicijo tri različne politike pod vidikom posebnih strankarskih koristi. Namesto da bi gospodje izkoristili ugodni trenutek in šli v ponovne volitve, so se leto dni pogajali o tem, ali naj sploh priznajo obstoj hrvatskega vprašanja. Ko so ga končno priznali, pa se niso mogli sporazumeti, kako ga rešiti. Pogajanja in šetanje med Beogradom in Zagrebom so počasi uničila vse razpoloženje za sporazum in ves elan v širokih slojih naroda«.

»Kdo je kriv za neuspeh pogajanj je težko reči. Gotovo pa je, da sta obe stranki izgubili in da je pridobila samo JRZ, ki se je nele obranila vseh napadov, nego tudi prevzela iniciativo za vodstvo notranje politike«. Po informacijah »Obzora« JRZ ni samo »priznala obstoj hrvatskega vprašanja, nego je tudi pripravljena skleniti s Hrvati sporazum. Tako je srbijanska združena opozicija zapravila možnost, da sama sklene s Hrvati sporazum. In to ne zaradi načina ureditve države, nego zavoljo procedure, kako izvesti sporazum. Pri tem je treba pomisliti, da KDK ni zahtevala od združene opozicije ničesar drugega, kakor da pristane na razpis volitev, ki bi pokazale, kdo ima med Srbi legitimacijo za pogajanja s Hrvati. Dočim se je združena opozicija obirala in odlagala pogajanja, pa je JRZ razpisala občinske volitve. Kljub načinu izvedbe občinskih volitev ni mogoče trditi, da so bile brez političnega pomena. Pri občinskih volitvah so glasovali Srbi deloma za JRZ, Slovenci in muslimani pa za dr. Korošca in dr. Spaha. Resnica je, da je JRZ pri občinskih volitvah porazila srbijansko združeno opozicijo. Ako Jevtičev teror ni mogel preplašiti hrvatskih kmetov, da ne bi glasovali za dr. Mačka, bi tudi teror JRZ ne mogel toliko preplašiti srbijanskih kmetov, da ne bi volili list združene opozicije pri občinskih volitvah. Če bi jih resnično hoteli voliti«.

»Obzor« misli, da so bili srbski kmetje upravičeno razočarani zaradi neuspehov srbijanske združene opozicije, ki jim je leto dni obetala, da bo rešila hrvatsko vprašanje, pri tem pa ni ničesar storila za njegovo rešitev. Seveda pa je treba pri teh sodbah in informacijah vedno imeti pred očmi, da si »Obzor« na moč prizadeva služiti v enaki smeri kakor politiki dr Mačka tudi interesom JRZ, zlasti izven hrvatskih krajev.

Zastarelo izrazoslovje »Slovenca«

Čas beži, prilike se izpreminjajo, le izrazoslovje »Slovenčeve« gospode ostaja vekomaj isto. Naj se zgodi kakršnakoli nevšečnost, v Kopitarjevi ulici so brž pri roki s krivcem: »centralistična JNS«. V včerajšnjem svojem uvodniku o »Našem učiteljskem vprašanju« so se parkrat tako hudo zaleteli, da človek pri najboljši volji ne ve, ali se gospoda zavedajo svoje neresnosti ali pa greše, zanašajoč se na nerazsodnost svojih čitateljev.

Vsakdo bo zmajal z glavo ob »Slovenčevi« ugotovitvi, da je JNS kriva, ker »je bilo pri nas od 1. decembra 1936 do 1. marca 1937 izpraznjenih 23 učiteljskih mest, nastavljena pa sta bila le dva učitelja«. Toda članku je jasno, da je za to odgovorna le JNS, kajti on piše že par let v tem tonu in se ni povzpel tako daleč, da bi svoje polemično izrazoslovje prilagodil temeljito izpremenjenim prilikam.

Odkrili so naši javnosti še druge težave, o katerih bi si ne mislili, da so danes mogoče. Po ugotovitvah članka namreč iz kreditov za šolstvo v naši banovini prav krepko črpajo druge banovine, tako da so ti krediti prav izdatno obremenjeni in ne bo mogoče zasesti niti tistih učiteljskih mest, za katere je določen denar v proračunu 1937/38. To je res obupen položaj, toda »Slovenec« je odkril krivca: centralizem JNS. Zdi se, da so gospodje pozabili, da so glasom »Slovenca« tej hidri že davno odsekali vseh 99 glav. Vendar se ne morejo odvaditi udobne formule, ki je bila pred nedavnim časom še hud šlager, danes pa ne vpliva več niti na najbrumnejše dušice. Ta formula je zelo preprosta: vsemu je kriva »centralistična« JNS.

Vsekakor pa se nam zdi v tej zvezi nekoliko čuden očitek, da »so po državi nastavljene bogate Beogračanke in Zagrebčanke, pa druge protežiranke, ki so dovršile učiteljišče šele l. 1936«. Ta letnica ni tako daleč, da bi tudi notorični pozabljivci ne vedeli, da JNS ni bila več na vladi, ko so se imenovane bogate protežiranke pripravljale za zrelostni izpit. Potemtakem jih je moral namestiti najbrž režim, ki je bil lani septembra meseca na oblasti. V ostalem pa je beseda o bogatih protežirankah zelo huda; spominja namreč na protekcijo in vzbuja sum, da ta institucija le še ni tako temeljito odpravljena, kakor nam to vsak dan zagotavlja »Slovenec«. Kako prav smo imeli, da se nismo zanesli na to pobožno zagotavljanje.

V splošnem pravi »Slovenec«, da je položaj v našem osnovnem šolstvu sedaj takle: Nameščajo se manj potrebni po protekciji. S krediti, določenimi za dravsko banovino, se okoriščajo druge banovine, nameščenja se vrše po kapljicah in v daljših presledkih, namesto takoj in sproti po nastali potrebi, ter se pri teh kapljicah vrh vsega še zapostavljajo ženske učne moči. Pri tem se članku »Slovenec« včasih le stoži po nekdanjih časih »strahovlade JNS«, ko se spomni: »če pomislimo, da smo imeli v dravski banovini enkrat 100 učnih moči več, nego jih je določal proračun in je bilo v istem letu nastavljenih celih 471 učiteljev, torej okroglo trikrat več, kakor v dvajsetih mesecih, ko vodi šolstvo sedanja učna uprava, potem bo pač vsakomur jasno, kako zelo se je stanje pri nas poslabšalo«. Da, vsakomur je jasno, vsakomur je jasno pa tudi to, da krivca ne smemo iskati v JNS, saj je bila tista doba lepih uspehov, o katerih piše »Slovenec«, ravno doba sovladanja JNS.

Ako se ozremo nazaj do 6. januarja 1929, bomo brez težave lahko izračunali, koliko let je v »centralizmu« sodeloval in soodločal dr. Kramer in koliko let slovenčevci. Pa vendar čitamo v »Slovencu« dan za dnem jalovi refren, da je edini krivec JNS... Gospodom v Kopitarjevi ulici se očividno godi tako dobro, da ne opazijo, kako čas beži in kako zastarela sta njihova logika in izrazoslovje.

Finančni zakon in uredba o banovinskih trošarinah

Beograd, 1. aprila. p. Današnje Službene Novine so objavile novi državni proračun za proračunsko leto 1937/38 ter hkratu tudi novi finančni zakon. Poleg tega so objavile tudi uredbo o banovinskih trošarinah, ki jo je izdal finančni minister na osnovi § 23 finančnega zakona.

Banovine ne smejo po tej uredbi uvesti nobene trošarine ali kakršnihkoli druge dajatve na premog, električni tok in nafto (koliko služijo kot pogonska sredstva odnosno kot surovine za proizvodnjo dobrin) na motorna vozila vseh vrst, na sečnjo lesa in na kalcijev karbid (ki služi v tovarnah karbida za izdelavo kemičnih preparatov) in na razsvetljavo v rudnikih.

Drugi člen navaja predmete za katere se mora plačevati skupna banovinska trošarina. Od električnih žarnic in svetilk na plamen, se bo pobirala skupna banovinska trošarina v višini 20 odstotkov državne trošarine.

Dohodki od skupnih banovinskih trošarin se bodo [illegible] skupnih banovinskih trošarin, pri Državni hipotekarni banki. Vsaka dva meseca bo finančno ministrstvo razdelilo iz tega fonda vsa nabrana sredstva med banovine sorazmerno s številom njihovega prebivalstva, kakor je bilo to število ugotovljeno po poslednjem ljudskem štetju.

Tečaj za učitelje telesne vzgoje

Beograd, 1. aprila. AA. V zvezi z zakonom in uredbo o obvezni telesni vzgoji je minister za telesno vzgojo ljudstva otvoril danes v matičnem sokolskem društvu prvi tečaj za učitelje obvezne telesne vzgoje. Z odlokom ministra za telesno vzgojo je postavljen za upravnika tega tečaja načelnik ministrstva Milivoj Aračić, za staršino pa prof. Vili Mesner. Za učitelje splošnega telesnega pouka so imenovani strokovnjaki iz ministrstva za telesno vzgojo, posebno predvojaško izobrazbo bodo pa podajali oficirji.

Naloga tečaja je, da se slušatelji, kandidati za učitelje prazničnih tečajev, seznanijo z učnim gradivom in z načrtom za poučevanje na prazničnih tečajih po določilih uredbe in pripravijo za organiziranje tega pouka.

Da bodo v mladini zbudili smisel za splošno nacionalno in specialno predvojaško izobrazbo in da jih pouče o elementih splošne telesne vzgoje, se bo pouk vršil v praksi in teoriji.

Tečaj se vrši na internatski bazi. Minister za telesno vzgojo je zagotovil vse, kar je potrebno za izvedbo tega tečaja za 50 kandidatov, po ljubeznivosti vojnega ministra bo pa na razpolago tudi vojaški material in potrebno število postelj.

Danes so kandidate sprejeli, jutri dopoldne se pa že začne redni pouk. Tečaj bo trajal mesec dni, nato se bodo pa vršile skušnje. Za sposobne spoznani kandidati bodo imeli pa pravico samostojno organizirati pouk v prazničnih tečajih.

Po tem tečaju bo ministrstvo uvedlo celo vrsto tečajev za slušatelje iz posameznih banovin.

Zemunska: Dokaj burno vreme, oblačno od časa do časa dež. V Podunavju močna kosava na Primorju pa bo prevladoval jug

Dunajska: Le malo izpremembe.

Še tri žrtve pod plazom

Kristjan Stegnar na poti iz belega v črni grob — Slabi izgledi reševanja

Tržič, 1. aprila.

Prežalostno delo, ki ga je usoda naložila reševalni ekspediciji v Škarjevih pečeh pod Storžičem, polagoma napreduje, čeprav se morajo vojaški in civilni člani ekspedicije ves čas izpostavljati nič manjšim nevarnostim od onih, ki so pokopale pod snežno lavino devet mladih smučarskih življenj.

Kristjan Stegnar izkopan

Včeraj je proti večeru nastopil mraz, tako da so se lahko reševalci po kratkem premoru okrog 17. vnovič lotili dela, a vse do okrog 21.30 so po plazu iskali zaman. Po težkem dnevu so se vrnili v kočo, odkoder so davi ob 7. vnovič odšli na plazišče in ves dopoldan s sondami in lopatami prebadali sneg. Proti 10.30 sta neki vojak in gasilec Gabrijel Sušnik naletela na truplo mladega Kristjana **Stegnarja.** Ležal je kakšnih 150 m višje kakor njegovi trije tovariši, ki so jih izgrebli pred njim. Naleteli so nanj kakšna 2 m pod površino, a na truplu ni bilo videti nobenih ran. Kristjan Stegnar se je bil zadušil pod težko belo blazino, a na prsih mu je še zmerom visela startna številka 11. S pomočjo ostalih reševalcev so dvignili mrtveca in ga odnesli proti koči v dolino. Na potu je žalostni sprevod naletel na pokojnikovega očeta in njegovo sestrico, ki sta prihitela iz Tržiča, da pogledata, ali niso Kristjana že morda izkopali iz plazu. To srečanje dobrega, skrbnega očeta in ljubeče sestrice z mrtvim Kristjanom je bilo prav gotovo eden najbolj grenkih prizorov, ki smo jih med Storžičem in Tržičem na kupe doživeli te črne dni.

Kar je treba razjasniti

Iz koče so Stegnarjevo truplo prepeljali v mesto, kjer so ga prenesli v prvo nadstropje občinske hiše na trgu in ga položili na mrtvaški oder poleg tovarišev Vinka Šarabona, Bertla Ahačiča in Jožeta Mladiča. K poslednjemu ležišču nesrečnih fantov iz Fabrike, katerih mrtvaške postelje so ljudje zasuli z zimskim cvetjem in zelenjem, prihajajo brez konca in kraja množice kropilcev, da se s tihim, pobožnim čuvstvom poslove od njih in da se s sklonjeno glavo razmislijo, ali je bilo resda treba, da se je tako črna katastrofa zgrnila nad Tržič in na fabriško predmestje. Vsi ljudje, ki prihajajo kropit in ki se v strahu in zbegani zbirajo na trgu, živahno razmotrivajo opombe, ki smo jih včeraj zapisali v »Jutru« in enodušno pritrjujejo zahtevi, da bo treba vprašanje krivde za skupni beli grob pod Storžičem strogo in nepristransko razčistiti do kraja. Reševalno delo, ki ga požrtvovalni planinci, gasilci in vojaki nadaljujejo pod Škarjevim robom, ne more prinesti bednim očetom in materam nobenega drugega zadoščenja, kakor da jim sinove polaga na mrtvaški oder. Greh, ki je bil v mokrem, plazovitem snegu storjen, bo moral biti deležen svarilnega plačila.

Delo reševalcev je izredno težavno, ker se v stenah Storžiča še zmerom trgajo večji in manjši plazovi, a nad krajem, kjer se je pripetila nesreča, še zmerom visi glavna, najtežja lavina, ki grozi, da se utrga vsak hip. Vsi mrtveci, kar so jih izkopali doslej, so ležali samo do kakšnih treh metrov globoko. Sonde, s katerimi preizkujejo plažišče, sežejo samo do 4 m v globino, in tako je prav lahko verjetno, da bodo poslednja trupla, če jih je plaz zasul v nižjih plasteh, ostala pod sneženo rušo vse dotlej, dokler jih solnce ne prikoplje na dan.

Vojaki se vračajo

Vodstvo reševalne ekspedicije z odličnim strokovnjakom Jožetom Čopom na čelu pa se je vendarle odločilo, da ne odneha z delom, dokler ne bo ves plaz preiskan. Ker je glavni delež odkopavanja že opravljen — samo še kakih 100 m je treba sondirati in razkopati — je s privoljenjem Jožeta Čopa sklenilo poveljstvo vojaškega oddelka, **da se 41 mož lahko že vrne v škofjeloško garnizijo,** Skalašem in gasilcem pa bo odslej pomagalo pri delu samo še 9 vojakov z narednikom na čelu. Okrog 16. so vojaki prispeli v mesto, kjer jim je občinska uprava postregla z nekaj večerje, s cigaretami in pijačo. Dobrote so se izčrpanim fantom po pravici prilegle, saj pod Storžičem doslej ni bilo kdo ve kaj obilno poskrbljeno za provijant. Ob 19. so se vojaki z vlakom odpeljali proti Kranju in Škofji Loki, v Tržiču pa smo ostali s svojim skelečim pričakovanjem, kdaj nam bodo izpod gore prinesli še ostale tri fante, Slavka **Kostanjevca,** Vilija **Plajbesa** in Vinka **Lombarja,** da jih iz belega groba preložimo v črni grob.

In uradna poročila?

Ko naša tržiška javnost, pa tudi ljudje, ki od daleč prihajajo gledat našo nesrečo, razmotrivajo o vzrokih, ki so sprožili katastrofo pod Škarjevim robom, se ne morejo zadržati, da ne bi grajali malomarnost, ki so jo nekateri lokalni činitelji pokazali pred nesrečo, na sam dan nesreče in tudi vse poznejše dni. Kakor je ugotovljeno, na velikonočni ponedeljek, ko je plaz pod Storžičem opoldne zasul devet mladih delavskih življenj, ni bilo iz Tržiča nobeni nadrejeni oblasti oddano uradno poročilo o žalostnem dogodku. Pri takem pomanjkanju čuta odgovornosti najbolj poklicanih pač ni čudno, da je reševalna ekspedicija lahko prišla reševat samo še mrtve.

Opozorilo vsem smučarjem

Jugoslovanski zimskosportni savez opozarja vse smučarje, ki nameravajo to nedeljo napraviti smuške ture v Triglavskem pogorju, Karavankah in Kamniških planinah, da je še vedno nevarnost za plazove. Pred očmi je treba imeti, da je pri sedanjem stanju, ko je zapadel na staro utrjeno podlago v ogromnih množinah nov suh pršič, že vsako pobočje z nad 20 stop. nagiba nevarno radi plazov. Posebno se v tem pogledu nevarni kraji: dolina Krme od Debele Bukve do zgornje Krme, prehod s Staničeve koče na Konjsko sedlo in Velo polje, dolina Kota, Velska dolina, proti Hribarici, dolina Sedmerih jezer ob pobočju Tičarice in Zelnarice, prehod s Komne na Vogel (najbolj v okolici Konjskega sedla) ter plaz pod Zelenico.

Opozarjamo, da se nevarnost plazov izredno poveča, čim posije solnce na novo zapadel sneg, tako da je treba ob lepem vremenu počakati najmanj 2 do 3 dni, preden se lahko gre na turo v ogrožene kraje.

Smučarji, ki pridejo v nevarnost plazov, naj se ravnajo po naslednjih navodilih: 1) nikdar naj ne prečkajo nevarnih pobočij, temveč naj jih rajši obidejo, čeprav z izgubo časa; 2) nevarnih pobočij naj ne prečkajo s smučmi, temveč naj se vzpenjajo naravnost navzgor s smučmi na rami; 3) med posameznimi smučarji naj bo razdalja vsaj 50 m; 4) kakor hitro se začuje piš ali nevarno grmenje, je treba priti prečno iz obsega plazu, če pa to ni mogoče, je treba takoj odpeti smuči in se skušati s plavalnimi gibi držati na površju plazu (kar s smučmi na nogah seveda ni mogoče) in tudi palice je treba takoj odvreči. Pri zasutih smučarjih je uspešna le **takojšnja pomoč** (umetno dihanje, izpraznjenje pljuč od vode).

Žalna seja občinskega sveta

Tržič, 1. aprila.

Nocoj ob 19. je bila v občinski posvetovalnici žalna seja občinskega sveta, na kateri so se predstavniki vse tržiške javnosti poklonili spominu žrtev izpod Škarjevega roba.

Seji so prisostvovali vsi člani občinskega odbora, pa tudi vsi zastopniki državnih uradov, korporacij in društev. Med drugimi so bili navzočni predstojnik sreskega sodišča dr. Sfiligoj, načelnik železniške postaje Beravs, ravnatelj meščanske šole Rot, vodja ekspoziture OUZD Nosan, pa predstavniki Sokola, SPD, vseh prosvetnih, sportnih in strokovnih organizacij in zastopniki domače industrije. Sejo je otvoril župan Majeršič, ki je v izbranih besedah slavil žrtev fantov pod Storžičem, posebej pa se je spominjal še edinega družinskega očeta med ponesrečenci, predilniškega delavca Vinka Šarabona, ki je bil tudi član občinskega odbora.

Občinska uprava je sklenila, podvzeti **širokopotezno akcijo za zbiranje prostovoljnih prispevkov v podporo bednih družin, ki so v plazu pod Škarjevim robom izgubile svoje rednike.** Županov namestnik Pravst je obrazložil podrobnejši načrt celotne akcije, ki naj bi se izvedla pod vodstvom tržiške občine, a razen župana naj bi v akcijskem odboru sodelovali tudi tržiški župnik Vovk, predstavniki industrije in sportnih ter praninskih organizacij. Predlog je bil soglasno sprejet in s pozivom, naj vse k sodelovanju povabljene korporacije do jutri imenujejo svoje zastopnike v odbor, se je župan zahvalil za številno udeležbo in je sejo zaključil.

Pogreb štirih ponesrečencev, ki čakajo na mrtvaškem odru v občinski hiši svoje poslednje poti, bo jutri, v petek, ob 17.30.

Uspehi geološkega raziskavanja krške okolice

Tiho zasebno delo g. Otona Aumana iz Krškega je pripravilo prvo zanimivo pokrajinsko geološko zbirko fosilov krške okolice

Krško, 1. aprila.

Svoječasno je »Jutro« poročalo že o znatnih uspehih g. Otona **Aumana** iz Krškega, ki precej let ves svoj prosti čas uporablja za tiho znanstveno delo na geološkem področju in na podlagi raziskovanj prikaže zanimivosti krške okolice. Lahko rečemo da je prva doba teh razis-

kovanj končana, saj obsega dosedanja zbirka nad 1000 komadov fosilov, ki so bili raziskani in geološko formirani na geološko paleontološkem institutu univerze kralja Aleksandra v Ljubljani po geologu docentu g. dr. Rakovcu. Tiho delo g. Aumana zasluži, da izve o njem tudi širša javnost, kajti preiskal je res z uspehom naslednje kraje: Krško, Bučerco, Kremen, Libno, Kostanjevico na Krki, Vinvrh pri Beli cerkvi, Škocijan in Rako, v tekočem letu pa bo raziskovalno delo razširil še na ostalo, v teh pogledih zanimivo okolico. Da bomo vsaj nekoliko znali preceniti to zasebno delo g. raziskovalca, ga poslušajmo kaj nam sam pove:

— Več let sem taval brez uspeha po kamnolomih, skalovju in hribih. Stikal sem po potih in vseh kupih kamenja, da bi našel vsaj kako sled okamenin. Kljub prvim neuspehom nisem obupal, temveč smotrno zasledoval, dokler se mi ni pred leti posrečilo izslediti fosile. Neki moj znanec je namreč v bližini Krškega odprl kamenolom in pri odpiranju hriba naletel na peščeno žilo, ki je vodila v notranjost hriba. Ker je pesek precej hitro izpraznil, je nastal v hribu 8 m dolg in približno 1 m širok rov, ki je v meni takoj vzbudil zanimanje, da sem si ga ogledal. Strop in stranske stene so bile iz dolomitiziranega apnenca. Po natančnem pregledu in pardnevnem delu sem prišel na svoj račun, kajti pri izsekavanju kamenja sem našel prvi fosil (Fedaiella leniuiscata), kar me je opogumilo za vse nadaljno delo. Svojemu znancu sem pokazal polža in mu razložil namen svojega raziskovanja. Od tistega časa sem z njim bolj oprezno lomil kamenje, in da bi ga ne oškodoval na času, sem mu brezplano kopal in lomil kamenje, sebi pa izsekaval fosile. Naneslo je, da sem včasih in to v srečnih dnevih izklestil 3 do 5 fosilov, včasih pa tudi po tednu dni trdega dela nisem našel niti enega. Priznam pa tudi, da se je pri tem delu več fosilov uničilo. Sirovo v skali pridobljene fosile je bilo treba seveda doma izluščiti in obdelati, kar je vzelo zopet mnogo časa pri tako preciznem delu. Skozi 6 mesecev neprestanega kopanja sem prevrgel nad 500 m^3 gramoza in peska, a nisem pridobil še 100 dobrih fosilov. Da pa se je sedaj zbrala tolikšna pokrajinska zbirka, ki je po zaslugi geologa g. dr. Rakovca tudi urejena in sem mu zato zelo hvaležen, se imam zahvaliti lastni volji, ki me je vzdržala več let pri raziskovalnem delu, ki je bilo posebno pri raziskovanju oddaljenejših krajev zelo težko. Vsako nedeljo in vsak praznik s hrano v nahrbtniku, krampom, železnim drogom, macolo in dleti oborožen razbijam skale in iščem, da že itak lepo zbirko dopolnim docela. Kljub vsem vremenskim in drugim neprilikam bom z delom nadaljeval, dokler ne dosežem končnega namena. Zbirka predstavlja lepo vrednost zame toliko bolj, ker imam z njo veselje in jo pridobivam z res lastnimi žulji. —

Iz pripovedovanja idealnega raziskovalca je razvidno težko delo in močna volja, ki sta potrebni v ta namen. Umestno bi bilo, da bi se taki osebi poverilo tudi delo raziskovanja zgodovinskih izkopanin, ki jih baš krška okolica krije v tolikšni meri, da bi z njimi zelo obogatili ljubljanski muzej.

Mladi pisci v Rušah

Ruše, 1 aprila.

Za praznike so se na literarnem večeru v Rušah predstavili najmlajši »Zvonovci«: Tone Seliškar, Joža Seligo, Jože Korenčič in Ivan Potrč. Slednji trije so se šele zadnja leta pojavili v naši literaturi in v odliko jim je, da si prizadevajo, otresti se prevelikega vpliva tujih vzorov, zaživeti iz naših razmer in oblikovati življenje v nagi resničnosti brez pesniških laži.

Uvodno besedo je spregovoril pesnik in pisatelj Seliškar, a prvi je recitiral Seligo, čigar pesmi so polne vedre vsebine, iskrene in jasne. To so sočni verzi, enostavni in pijani čiste lirike, a v skladu s pesnikovo notranjostjo in stvarmi. Mlada hrepenenja so to, ki gledajo skozi nemirne oči v svet, v življenje, ki ga pesnik razume kot pesem v novo pomlad. V dveh, treh si je že zavestno zavihal rokave s krepko mislijo («Olympia 1936«, »Kozolec«). Korenčič je čital kmetsko novelo »Obisk pri starcih«, v kateri je prikazal košček življenja z obronkov Slovenskih goric. V njej pisatelj ne zataji niti sebe niti življenja drugih v vsej njih resničnosti. Menda je to edino prava pot v iskanju človeka. Potrč, ki je kakor Korenčič doma iz Slovenskih goric, je čital poglavje iz romana »Prekleta zemlja«. To je socialna proza, v kateri plastično, z ljubeznijo in trpkostjo slika gospodarski propad velike kmetije, odtod pa osvetljuje vse notranje bistvo svojih ljudi, ki jim vsaka sprememba v posesti zemlje predrugači mišljenje in čuvstvovanje. Karenčiča in Potiča odlikuje resen študij snovi. Seliškar je prečital na koncu še nekaj svojih pesmi s pristnim doživetjem Njegove pesmi so že zdavnaj zavzele svoje vidno mesto v naši poeziji in bi jih bilo odveč še enkrat označevati. Večer je prav lepo uspel. S pesmijo in srcem so si gostje osvojili Ruše.

A. Debenak.

Zadnja pot dr. Ljudevita Pivka

Komemoracija za pok. dr. Lj. Pivkom je bila v sredo zvečer po pogrebu pri Novem svetu v Mariboru. Na komemoraciji, ki jo je priredila sreska organizacija JNS, je spregovoril tople spominske besede g. dr. Franjo Lipold, ki je prikazal dr. Pivka kot zvestega sobojevnika za ideale narodnega in državnega edinstva. Mariborska sokolska društva pa priredijo komemoracijo v ponedeljek ob 20. v Narodnem domu.

Dr. Pivkova rodbina je prejela ob smrti svojega vzornega rednika okoli 150 sožalnih brzojavk, med drugim od kraljevega namestništva, vojnega ministra, od zveze dobrovoljcev iz Beograda, Zagreba in Ljubljane, od češkoslovaškega vojnega ministra in zveze češkoslovaških dobrovoljcev.

Naši dve sliki sta bili posneti ob dr. Pivkovem pogrebu. Na večji je pogled na veliko množico pred Narodnim domom, na manjši pa je del ogromnega sprevoda na državnem mostu.

Avgust Wolkensperg †

Škofja Loka, 1. aprila

Grajska kapelica baronov Wolkenspergov ki hrani največjo škofjeloško umetnino, celostensko fresko polaganja v grob delo slikarja Julija Qualija, je odela v črnino. V torek je izdihnil v svojem gradu baron Avgust Wolkenseperg, zadnji moški potomec svoje stare rodovine. Leta 1609. so bili Oblakovi, tedanji fužinarji pri Železnikih, zaradi svoje dobrodelnosti povzdignjeni v baronski stan.

Rajnki, ki je dočakal 78 let, je umel združiti smisel vestnega gospodarstva na obsežni imovini s potrebami in koristmi ljudi, med katerimi je živel kot najboljši prijatelj in svetovalec. Večino življenja je preživel pokojni baron v Škofji Loki, zlasti po svetovni vojni, ko se je poročil z go. Marijo. V puštalskemu gradu kjer so bili prej gospodarski objekti bližnjekih škofov in kjer so imeli za časa reformacije protestantski pastorji svoje glavno zavetišče, je našel pokojnik svoj najljubši dom. Grajske sobane krase premnogi umetniški spomini, med njimi portreti slavnih prednikov, med katerimi so posebno lepi Langusovi. Rajnkemu zadnja leta bolezen, ki si jo je nakopal zaradi prometne nesreče nedaleč od svojega gradu, ni dopuščala, da bi bil pogosegal v javnost. Njegova smrt pa je kljub temu globoko odjeknila v Škofji Loki. Svojo žalost deli s preostalimi tudi škofjeloški Sokol, ki ima v hčerkah gdčnah Izi in Haldi svoji dobri članici. Mimo tega pa je bil rajnki odstopil Sokolu svet, kjer je zdaj eno izmed najlepših letnih telovadišč na Gorenjskem sokolski stadion, ki je bil lani otvorjen. Prejšnja leta se je ugledni pokojnik zelo uveljavljal na sportnem področju. Bil je velik prijatelj planin in narave sploh. Prepotoval pa je malone vse kotičke naše domovine. Fidejkomis nad prostranim graščinskim posestvom je bil lani ukinjen in tako prehaja obsežna imovina docela v zasebno last.

Po neminovnih zakonih prirode je omahnil iz naše srede mož, s čigar smrtjo se zaključuje rod Wolkenspergov. Globoko potrti svojci so izgubili nenadomestljivega očeta in skrbnega družinskega poglavarja. Naj mu bo lahak počitek v domači zemljici! Svojcem, kakor tudi ostalemu sorodstvu izrekamo naše globoko sožalje!

80 letnica Pavle Vouškove

Danes praznuje v Braslovčah v krogu svojih najbližnjih ga. Pavla Vouškova, vdova po dvornem nadsvetniku dr. Voušku Francu, svoj osemdeseti rojstni dan. Kljub osmim križem, katerih bi ji nihče ne prisodil, je jubilantka še vedra, čila in skrbna. Kakor je bila sama vzgojena v narodnem duhu, je vzgojila tudi ona oba svoja sinova, ki zavzemata danes odlični mesti v javnem življenju. Vsa leta se je aktivno udeševala v vseh narodnih društvih in bila je v veliko oporo svojemu soprogu, ki je z vso vnemo deloval na narodnem področju. Jubilantka je podporna članica braslovškega Sokola in mnogih socialnih in humanih društev. Z dobrotnim srcem nudi pomoč vsem podpore potrebnim lokalnim in drugim siromakom.

Ugledni in spoštovani jubilantki želimo ob njenem pomembnem dnevu še mnogo zdravih, veselih in zadovoljnih let vse do skrajnih mej življenja!

Dr. Ljudevit Pivko †:

V Doljah pri Tolminu

2. aprila 1916.

(Iz knjige »Seme«)

Ponoči se spušča patrulja previdno po starem soške mbregu navzdol k italijanskim rovom. Štirje smo: stražmojstra Gerdin in Miočič, redov Pažin in jaz. Prestopamo žice in skačemo v globoke kamenite zapuščene italijanske jarke in se pomikamo iz rova v rov do Soče in na severno stran. Lopate in drugo zarjavelo italijansko orožje leži križem v rovih, toda vse je zapuščeno. O teh rovih so avstrijska poveljstva prepričana, da so močno zasedeni, mi pa v petih dneh nismo opazili v njih najmanjšega sledu po Italijanih. V rovih se suje že kamenje iz sten na dno, kar znači, da jih že mesec dni ni nihče obiskal in snažil.

Kakor tatovi se krademo drug za drugim do gošče, ki raste ob Soči kakih 600 m od avstrijskih položajev. Z Gerdinom čakava na zaostala tovariša in opazujeva iz gošče, kaj se godi na drugem bregu. Do Volč je vse mirno. Zdi se, da slišiva korake in šepetanje ostran Soče.

»Fifi!« žvižgam čez Sočo tako, da me ne morejo daleč slišati. »Fifi!«

Gerdin se odkašlja in me drži za roko.

»Ako naju slišijo, se bodo že javili.«

Za nama se suje grušč in kamenje, padajoče v globok rov. Ozirava se, kaj je, — Pažin je tu. Nekoliko nerodno se spravlja iz mokrega roba na vrh, stražmojster Miočič je pa za njim. Miočiču pomagamo za roke iz rova, a jedva je zgoraj, je že zopet v rovu. Vsakih petindvajset korakov daleč je počila italijanska puška in zažvižgalo je mimo nas. Dve puški se javljata in strel pada za strelom. Drug za drugim se spuščamo v jarek prav na mestu, kjer je precej globok — voda stoji tukaj do gležnjev. Ali bolje je žepeti v vodi, nego držati glavo prav tam, kjer frčijo krogle. Pomikamo se po štirih in močno sključeni po rovu nazaj, v začetku hitro, potem pa počasneje, ko čutimo, da ne žvižga več nad nami. Na razpotju v rovih, kjer leži precej zavrženega orožja, si oddihujemo in se tipamo po potolčenih kolenih in oguljenih rokah.

»Ta nam je podkuril,« pravi Miočič, ki je najdebelejši med nami in je menda na begu največ trpel.

»Kdo je žvižgal?« vprašuje nato.

»Jaz in Gerdin«.

»On, bedak, pa strelja!«

»Sedaj bo pokalo do jutra.«

»Strah imajo. Mislijo, da jih hočemo napasti.«

»Kaj boš napadal, ako mu žvižgaš!«

»On ne ve, komu žvižgamo in zakaj. Strahopetci so, bojijo se četvorice.«

»Najbrž misli, da maršira proti njemu brigada ali vsaj bataljon . . .«

Na vlažnem grušču sedimo, na dnu rova in se pogovarjamo o svoji patrulji, ki se zdi sedaj nam samim bedasta.

»Drugič moramo inače začeti. — Danes poberemo lopate in jih zanesemo domov. Naša četa ima itak premalo orodja. Komandi javimo, da smo slišali Italijane, kako kopljejo rove pod nami, nato smo hitro sestavili napadalni oddelek, ki jih je napadel, pregnal in jim vzel orožje. Tolminski major bo zadovoljen in naš doljski ritmojster še bolj.«

Ob četrti uri zarana je naše poročilo o hrabrem podjetju pri bataljonu; ob šesti uri je major osebno pri nas, da si ogleda plen in italijanske rove, iz katerih so Italijani bežali. Vsa četrta četa zaslužuje pohvalo, zlasti neustrašeni komandant napadalnega oddelka. Majorju ugaja stražmojster Gerdin, ki izjavlja na raportu mirno in odločno, da četrta četa nikdar ne dopusti, da bi vrtali Italijani nemoteno po naši zemlji tik pod našim nosom. — Dne 5. aprila hiti depeša »Zirkulare Ad op. št. 2799/8 des Haudegens 15.« — po vsej fronti 15. armadnega zbora:

»Ich spreche allen beim gelungenen Überfall auf die italienischen Graben bei Dolje beteiligt gewesenen Ofizieren und Mannschaften meine vollste Anerkennung aus. Dies ist sofort zu verlautbaren. Hauideal 50.«

Haudegen je bilo konvencionalno ime za armadni zbor, Hauideal pa za divizijo.

Taka je usoda ponesrečenega poizkusa, da dobimo iz Italije zveze: štirje možički so bežali, kolikor so mogli; pri bataljonu so se postavili v pozo junakov; komanda armadnega zbora je pa napravila iz miši slona. In to 5. aprila, ko imamo v četi že nove zelo neljube posledice in skrbi zaradi svojega nesrečnega patruljiranja!

Bodoče matere morajo skrbeti, da se izognejo vsaki lenivosti prebavil, posebno zapeki, z uporabo naravne **»Franz-Josefove«** grenčice. — **»Franz-Josefova«** voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ord. reg. S. br. 15.485/35.

Matineja Z.K.D.

MARTA EGGERTH in JAN KIEPURA v krasnem pevskem velefilmu

PESEM Z NEBA

Paul Hörbiger — Paul Kemp
Theo Lingen in drugi . . .

DANES ob 14.15 v ELITNEM KINU MATICI. Cena din 3.50 in 5.50

Domače vesti

*** Jubilej zaslužnega zgodovinarja in kulturnega delavca.** V četrtek je slavil svojo 70letnico znani hrvatski zgodovinar in kulturni delavec Emilij Laszowski, upokojeni ravnatelj državnega arhiva v Zagrebu. Njegova dela so raztresena po mnogih naših in nemških časopisih, literarnih in znanstvenih revijah. Najvažnejša so njegova znanstvena in poljudno pisana dela iz zgodovine hrvatskih krajev. Po njegovi iniciativi je dobil Zagreb važni kulturni ustanovi; mestno knjižnico in mestni muzej, po njegovi pobudi in vnemi pa je bilo pred 38 leti v Zagrebu ustanovljeno delo o zgodovini hrvatskih mest, potem je opisal zgodovino znamenite turopoljske občine, zgodovino raznih krajev pa še zdaj razkriva s temeljitimi razpravami.

*** V nacionalni uri radia bo drevi predavanje: Južna Srbija v antični dobi.** Predaval bo slovenski rojak, univ. prof. dr. Gregor Čremošnik. Predavanje bo oddajala beograjska postaja.

*** Uradne ure pisarne Vodnikove družbe v Ljubljani so od 1. t. m. dalje od 9. do 12. in od 16. do 18. dnevno razen v praznikih in ob nedeljah, kar blagovolijo vzeti na znanje vsi gg. poverjeniki (ce), člani (ce) in prijatelji Vodnikove družbe.**

Blago za **damske plašče**

Največja in najlepša izbira in najsolidnejše cene!

A. Zlender

Ljubljana — Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

*** Izlet v Srbijo priredi Zveza absolventov kmetijskih šol dravske banovine 18. do 21. ali pa od 26. do 29. junija.** Program izleta je naslednji: Dvodnevni ogled Beograda, pri katerem bo posebna pozornost posvečena državnim denarnim zavodom, centralnemu higienskemu zavodu, zvezi zdravstvenih zadrug, zvezi srbskih kmečkih zadrug, poskuševališču poljedelske fakultete v Zemunu, poskuševališču na Topčideru, gozdarskemu muzeju in hlevom kraljevskega dvora na Topčideru. Tretji dan se bodo izletniki poklonili spominu pokojnega kralja Aleksandra na Oplencu ter si ogledali kraljeva posestva. Potem bodo obiskali v Banji največjo vinogradniško zadrugo v naši državi, zvečer pa Arandjelovaške Toplice. Četrti dan bo posvečen izletom v Lazarevac, Slovec in Stubline ter ogledu raznih kmetijskih in zdravstvenih zadrug in socialnih ustanov. Zvečer se izletniki vrnejo v Beograd, z ladjo se bodo vozili po Dunavu in Savi, ob 23.30 pa se bodo z vlakom odpeljali domov. Stroški ne bodo presegali 300 Din. Izlet je namenjen v prvi vrsti članom ZAKS, če pa se ne bo prijavilo dovolj članov, se bodo izleta udeležili lahko tudi drugi interesenti. Prijave sprejema tajništvo Zveze absolventov kmetijskih šol, Ljubljana Tyrševa c. 29-I. Nečlani plačajo 50 Din več. Tajništvo daje vsa pojasnila.

Posebnosti
POMLADNE
MODE
ZA DAMO
IN GOSPODA

MANUFAKTURA **SOUVAN**

*** Maturanti in maturantke mariborskega učiteljišča iz leta 1927.** Letos poteka deseto leto, odkar smo rekli šolskim klopem adijo in se napotili v življenje. Deset let dela med narodom je za nami. Mnogo upov in načrtov se je podrlo v tem času. Na vse štiri strani naše zemlje nas je razteplo in zdi se mi, da je potreba večja ko kdajkoli poprej, da se za dan ali dva srečamo v prelepem Mariboru. Čital sem, da je naš zmerom delavni tovariš Zorn Jože postal dober pevovodja. On je blizu Maribora, njemu bomo naložili aranžma za proslavo naše desete obletnice. Preden ga za to naprosim, želim nekaj vaših predlogov in nasvetov. Najprimernejši čas sestanka bi menda bil v prvi polovici julija. Javite se z dopisnicami! Lojze Zupanc, učitelj Stara cerkev pri Kočevju.

*** Občni zbor kulturnih društev v Mariboru** bo v nedeljo 4. t. m. ob 10. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Včlanjena društva naj pošljejo v čim večjem številu svoje delegate na občni zbor. Društva pa, ki bi se ne mogla udeležiti občnega zbora, naj pooblastijo sosedna društva ZKD, da jih zastopajo ali pa naj pošljejo izpolnjena pooblastila Zvezi kulturnih društev v Mariboru, Narodni dom.

*** Z ozirom na nesigurnost prometa v Bohinjskem kotu,** ki se je pojavila zaradi obilice zapadlega snega v zadnjih dneh, sporoča Slovensko planinsko društvo, da je cesta do Zlatoroga pluženа ter se vrši redni avtobusni promet.

*** Koleki v vrednosti 175.000 Din so izginili.** V gozdarski direkciji v Sarajevu preiskujejo, na kak način so izginili z raznih pogodb o najemu gozdne posesti koleki v vrednosti 175.000 Din. Sum poneverbe je padel na dva bivša uradnika.

* *Novi grobovi.* V Zrečah pri Konjicah je nenadno umrla v cvetoči dobi 25 let gospa Julčka *Unverdorben*, soproga učitelja, gostilničarka in posestnica. Zapustila je možu sinka in hčerko. Pogreb ugledne pokojnice bo danes ob 16. — V Rožni ulici v Ljubljani je umrl g. Franc Šeber, bivši tapetniški mojster in meščan ljubljanski. Uglednega pokojnika bodo jutri ob 16. spremili k večnemu počitku. — Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

*** Kdo je poznal Ivana Mesariča?** Naš izseljenec John (Ivan) Mesarič je umrl 19. januarja v San Francisku. Rodil se je 8. decembra 1878. Drugih podatkov ni. Zapustil je nekaj denarja v gotovini in nekaj delnic. Njegovi sorodniki naj se javijo Izseljenskemu komisarijatu v Zagrebu, Palmotičeva ulica 59. in naj pošljejo dokaze o svojem sorodstvu s pokojnikom.

*** Nove železniške olajšave v Avstriji.** Avstrijske železnice so uvedle pri vožnji nove popuste po 40. 60 in 80 odstotkov kar se ravna po razdalji proge na 50, 100 alj 150 km. Če pa se turist vozi nazaj po isti progi, dobi ne glede na dolžino proge popust 80 odstotkov. Vozovnico naj shranjuje do konca potovanja, po sedemdnevnem bivanju v Avstriji pa imajo vsi obiskovalci pravico do 30 odstotne vozne olajšave na vseh avstrijskih železnicah. Te nove olajšave veljajo od 1. aprila do 31. decembra 1937. Informacije se dobe v vseh »Putnikovih« uradih in v Avstrijskem turističnem uradu v Zagrebu.

*** Akcija za organiziranje gasilskih čet v Črni gori.** V zadnjih letih so v Črni gori uničili požarj velike gozdne nasade ter imajo zaradi tega ogromno škodo država, občine in privatni posestniki. Preiskave so ugotovile, da so v večini primerov usodnih nesreč krivi neoprezni pastirji in izletniki, ker niso pogasili ognja svojih taborišč. Gašenje je vsakokrat zahtevalo ogromne napore prebivalstva, orožnikov in vojaštva ter maloštevilnih organiziranih gasilcev, uspehi pa so bili neznatni in so se veliki kompleksi gozdov drug za drugim izpreminjali v pepel. Zdaj je uvedena akcija, da bi se zlasti v gorskih okrajih organizirale gasilske čete, ki naj bi v prvi vrsti nadzirale gozdne nasade v svojem področju.

*** Nove cigarete »Hercegovina«.** Že pred vojno in tudi med vojno so bile po raznih državah Srednje Evrope razširjene in želane cigarete »Hercegovina«. V nekaterih državah se še danes prodajajo cigarete pod tem imenom. Naša monopolska uprava je pripravila tudi take cigarete, ki so napravljene iz zmesi samih vrst hercegovskega tobaka. Prodajale se bodo v lepih zavojčkih po 20 komadov in v škatljah po 100 komadov. Zavojčki po 20 komadov bodo stali 6 Din. Nove cigarete pridejo v promet v Beogradu že 3. t. m., kmalu pa se bodo prodajale po vsej državi.

*** Dunav grozi z nevarno poplavo.** Zaradi dolgotrajnega močnega deževja je Dunav pri Novem Sadu dosegel nadnormalno višino 586 cm. V svojem zgornjem toku se sicer malo znižuje, v srednjem in spodnjem toku pa še vedno narašča. Če bo vodovje Dunava pri Novem Sadu naraslo še za kakih 60 cm, bo nastopila nevarnost katastrofalne poplave. Močno naraščajo tudi vsi pritoki Dunava. Letošnja škoda, povzročena od izlivov Dunava, Tise in Save v Sremu in Vojvodini, znaša že več milijonov.

Iz Ljubljane

u— Upokojitev zaslužnega davčnega uradnika. Z 31. marcem je bil razrešen težke službe pridobninskega referenta pri davčni upravi Ljubljana mesto višji davčni kontrolor g. Ciril Ivančič. Kot vesten in objektiven davčni uradnik je služboval 37 let in pol pri davčnih uradih v Kanalu, Gorici in Cerknem, od avgusta leta 1919 pa v Ljubljani. Njegov naslednik je davčni kontrolor g. Viktor Koritnik. G. Ivančiču želimo, da bi dolga leta užival v sreči in zadovoljstvu svoj, z vzornim službovanjem zasluženi pokoj.

u— Pokojnine bo dostavljala pošta Ljubljana I v soboto 3. aprila.

u— Čehoslovaki in naš Jadran. Kakor smo že poročali priredi krajevni odbor Jadranske straže v Ljubljani danes 2. t. m. ob 20. uri v dvorani restavracije »Slamič« predavanje g. dr. Murka Vladimirja o temi »Čehoslovaki in naš Jadran«. Naslov predavanja nam pove, da bo predavanje zelo zanimivo. Zato vabimo vse prijatelje bratskega češkoslovaškega naroda, kakor tudi vse člane in prijatelje Jadranske straže, da se predavanja udeležite. Vstopnine ni.

u— Samo še danes razstava bolgarskih in gorenjskih planinskih motivov. Razstava akad. slikarja Pavla Francaliskega iz Samokova v Bolgariji, ki je v vsej naši kulturni javnosti, zlasti pa v krogih ljubiteljev gora, po pravici vzbudila prav živahno zanimanje, je odprta v Jakopičevem paviljonu samo še danes in tisti, ki doslej še niso utegnili nanjo, naj se podvizajo z obiskom. Zbirki akvarelov iz bolgarskih gorskih pokrajin, zlasti iz okolice Rile planine, je umetnik zadnje dni pridružil še kolekcijo zanimivih, lepo uspelih slik iz našega gorenjskega kota, iz okolice Kranjske gore in Mojstrane, tako da se nudi obiskovalcu nazorna prilika primerjati lepote in posebnosti našega gorskega sveta s svojevrstnostjo planinske pokrajine v slikarjevi domovini. Za nekaj dni odide Pavel Francaliski po zaključku razstave še enkrat v naše Julijske Alpe in Karavanke, sredi meseca pa bo razstavo bolgarskih in slovenskih planinskih motivov obnovil v Zagrebu.

u— Koroški! Koroške! Prijatelji Koroške! Jutri v soboto 3. t. m. ob pol 21. bo tretji družabni večer kluba koroških Slovencev v dvorani pri »Šestici«. Predava profesor g. dr. Lavo Čermelj o evropskih narodnih manjšinah. Klub koroških Slovencev.

u— Nocojšnji koncert sopranistke, koncertne in operne pevke gdč. Anite Mezetove in pianista Šivica Pavla ima naslednji spored. Gdč. Mezetova zapoje Schubertova samospeva »Kam« in »Tajnost« dalje Straussovo »Podoknico« in Brahmsovo »Moja ljubezen je zelena«. Nato zaigra pianist Šivic Bach-Busonijev preludij in fugo v d-duru. Iz naših literatur nam nato zapoje gdč. Mezetova Gotovčevo arijo iz opere »Morana«, Milojevičeva samospeva »Šarplaninska uspavanka« in »More če prodam« ter Lajovčevega »Tkalca«. Prvi del zaključi g. Šivic z Skrjabinovim opusom 63: Dva poema. Po odmoru zaigra pianist Šivic »Šeherezado« Szymanovskega, nato pa zapoje gdč. Mezetova Suzanino arijo iz Bozartove opere »Figarova ženitev« in arijo Margarete iz Gounodove opere »Faust«. Umetnico spremlja na klavirju pianist Šivic. Gdč. Mezetova je odlična naša pevka, ki uživa velik sloves in izredno priljubljenost povsod, kjer je nastopila na koncertnem ali opernem odru. Zato opozarjamo na koncert drevi ob 20. v veliki filharmonični dvorani. V knjigarni Glasbene Matice se dobe vstopnice po ceni od 30 Din navzdol.

u— Arhitekt Juraj Neidhardt iz Zagreba bo razstavil v Ljubljani. V nedeljo dopoldne bo v Jakopičevem paviljonu otvorjena razstava načrtov arhitekta Jurja Neidhardta iz Zagreba, ki spada brez dvoma med najuglednejše predstavnike naše sodobne stavbarske umetnosti. Arh. Neidhardt je nedavno priredil nadvse uspele razstave v Sarajevu in Zagrebu, pa ne more biti dvoma, da bo njegovemu gostovanju tudi naša kulturna javnost posvetila mnogo tople pozornosti.

u— Čelo-koncert, ki ga izvajata v ponedeljek 5. t. m. čelist Bogomir Leskovic in pianistka Zora Zarnikova nam prinaša kot prvo koncertno točko Beethovnovo sonato celo in klavir op. 5, št. 2 v g-molu. V tem Beethovnovem mladostnem delu je brez dvoma najlepši znani Rondo-stavek, ki velja za eno najlepših del bogate Beethovnove glasbene literature. Ta sonata pa je tudi izredno težka in stavi na oba izvajalca velike zahteve. V ostalem so na sporedu stari klasiki Breval, Strauss Rih., De Falja, Krjabin in Liadov. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

u— Kaj vse povzroča razpoke na zgradbah. O tem bo v sredo 7 t. m ob 20. predaval g. inž. Stanko Dimnik, profesor na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Predavanje bo v Frančiškanski dvorani (vhod iz pasaže v Frančiškanski ulici). Vstop prost.

u— Kaj preživlja žena v dobi mene ali klimakterija? To vprašanje mora zanimati vsako ženo, ker igrata v njenem življenju tako spolno dozorevanje, kakor tudi spolno usahnjenje pomembni mejnik. Dovolj je znano, da se v vsakem ženskem bitju odigravajo ravno v teh dobah dalekosežni dogodljaji, ki morejo biti tudi usodepolni za nadaljnji življenjski potek žene. Iz tega razloga je nujno potrebno, da je vsaka žena čim bolj poučena o vseh izpremembah, ki se v tej dobi vrše v njenem fizičnem in duševnem življenju. Na vsa ta in enaka vprašanja bodo dobile naše žene odgovor in vpogled na predavanju docenta **dr. Ivana Matka, šefa internega oddelka obče državne bolnice v Ljubljani, katerega priredi Splošno žensko društvo 8. aprila ob 20. uri v dvorani delavske zbornice.**

NAŠ ŠLAGER!

Filme in fotoaparate skrajno znižali in sicer:

Agfa **Cadet Box**
vel 4.5 x 6
s tremi filmi

samo Din 99.—

	s tremi filmi	samo
Baby Brownie	Din	96.—
Jiffy	Din	150.—
Balda ali Kodak	z opt. 1:6.3 Din	324.—
Balda	z opt. 1:4.5 Din	420.—
Balda Compur	z opt. 1:4.5 Din	810.—

Foto Tourist LOJZE ŠMUC
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 8

u— Teta Pauline je užaljena zapustila Fontangesovo hišo. Njej, častitljivi gospodični, hočejo naprtiti nedolžnega otročička, da bi tako oprali čast domače hčerke Christiane. Pa tako ji vsaj ni treba poslušati razsajanja očeta Fontangesa, joka uboge Christiane in nesrečne Henriette. Težko pa se loči od mladega tajnika Augustina, ki ga . . . Vse drugo boste videli pri Šentjakobčanih v soboto in nedeljo zvečer ob 20.15 pri uprizoritvi zabavne veseloigre »Kdo je papa?« Bombe smeha.

Opozarjamo na otroško opereto »Pekov Mjško«, ki jo bo izvajalo kot enkratno predstavo zagrebško omladinsko gledališče, 4. t. m. V prisrčni in humorja polni melodiozni opereti, ki so jo sestavili sami srednješolci sodelujejo otroci zagrebških šol. Posebno igralec Miška je izredno talentiran in pevsko jako nadarjen deček. Dejanje operete je zelo ljubko ter obeta velikim in malim gledalcem zanimivo predstavo.

u— Sokolska župa Ljubljana. Dne 4. t. m. bo na Taboru župna glavna skupščina. Opozarjamo vse župne edinice, da se skupščine udeleže po svojih delegatih, kakor tudi delegatskega sestanka, ki se vrši na predvečer v soboto 3. t. m. ob 20 uri istotako na Taboru. Zdravo! Župna uprava!

u— Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška priredi drevi ob četrt na 21. predavanje »Razvoj gledališča«. Predaval bo predavatelj ZKD g. Osip Šest. Po predavanju se predvaja film »V zlatih okovih«.

u— Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška opozarja mladino, ki poseča pevske vaje, v Sokolskem domu, da je danes ob 16.30 pevska vaja za mlajšo, ob 17.30 pa za starejšo deco. Obiskovalci češkega tečaja pa naj bodo danes točno ob 19.30 na mestu.

FRIZERSKI SALON
Erna Fettich-Frankheim
SE JE PRESELIL
V ŠELENBURGOVO ULICO št. 7.
I. nadstropje.

u— Halo! Jutri 3. t. m. vsi v Trgovski dom, kjer bo »pomladanski valčkov večer« ob 8. Vstopnina mala, jedila in pijače zelo dobre in poceni. Čisti dobiček pa je določen za postavitev in odkritje Simon Gregorčičevega spomenika. Zato pomagajte in pridite vsi in vse jutri v Trgovski dom, kamor vas vljudno vabi odbor za postavitev spomenika.

u— Poveljstvo dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani išče eno ali dve zgradbi za namestitev svojih pisarn in skladišč. Število potrebnih prostorov je razvidno na uradni deski mestne občine ljubljanske ter v pisarni Dravskega žandarmerijskega polka, kamor naj se naslovijo ponudbe do 25. aprila.

u— Klub damskih frizerjev v Ljubljani priredi 4. t. m. v veliki dvorani hotela Miklič I. ogledno in propagandno friziranje s sodelovanjem klubov iz Maribora in Celja. Po friziranju sledi prosta zabava s plesom do 2. zjutraj. Vstopnina Din 10.

u— Obleke in klobuke kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Celja

e— Truplo ge. Hermine Brixove iz Gradca, ki se je na velikonočni ponedeljek smrtno ponesrečila nad slapom Savinje pod Okrešljem, so prepeljali včeraj s celjskim avtofurgonu iz Solčave skozi Celje in Maribor v Gradec. V času nesreče je bil med spremljevalci ge. Brixove tudi mariborski odvetnik dr. Pichler. Njega je plaz zasul do vratu, a se je z naporom vseh sil izkopal iz snega in utekel smrti.

e— »Jadranski večer« bo priredil podmladek Jadranske straže na celjski gimnaziji v soboto 10. t. m. ob 20. v Narodnem domu. Nabavite si vstopnice za to lepo dijaško prireditev.

e— Gluhonemi igralci iz Ljubljane, ki so nastopili s prav lepim uspehom že v Ljubljani in v dolenjski metropoli, pridejo v soboto gostovat v Celje, kjer bodo ob 20. nastopili v mestnem gledališču. S svojimi dosedanjimi nastopi so gluhonemi zgovorno izpričali, da so sposobni in vredni neokrnjenega delovanja in kulturnega življenja, in občinstvo jih je povsod sprejemalo s toplo iskrenostjo in tim z odobravanjem dalo nove pobude, da vztrajajo v svoji težki borbi za obstanek in prospeh. Prav gotovo smemo upati, da Celjani ne bodo zaostajali v razumevanju njihovega pomembnega kulturnega dela.

e— Recitacijski večer, ki ga je nameraval prirediti šol. upr. v p. g. Albin Schmidt sredi aprila v Celju, je zaradi tehničnih zaprek preložen na jesen.

e— Tujski promet. V marcu je obiskalo Celje 927 tujcev (770 Jugoslovenov in 157 inozemcev) nasproti 860 v letošnjem februarju in 985 v lanskem marcu.

e— Svinjerejci v območju mestne občine celjske se opozarjajo, da se bo pričelo zaščitno cepljenje prašičev proti rdečici konec aprila. Interesenti naj se v tej zadevi prijavijo do 25. t. m. pri mestnem veterinarskem referentu v pisarni mestne klavnice.

e— Vode naraščajo. Dež, ki je stopil skoraj že ves sneg v dolini, je povzročil, da je začela Savinja s pritoki včeraj močno naraščati. Čeprav na so struge Voglajne Sušnice in nekaterih drugih potokov do vrha polne vode, pa še ni neposredne nevarnosti poplave, ker Savinja ni dosegla bregov in se voda odteka brez večjih ovir. Tu se že poznajo ugodne posledice regulacije Savinje v Tremerju, kjer regulirana in poglobljena struga omogoča hitrejši odtok vode.

Kreutzerjeva sonata...

e— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 velefilm »Roman Petra Ibbetsona« z Garyjem Cooperjem in tednik, ob 18.30 matineja: »Vojni poročevalec«.

KINO METROPOL, danes ob 16.15 in 20.30 **»NOČ S CESARJEM«.** — Ob 18.15 **»OSAMLJENO SRCE« (Ave Marija).** — Predstava po znižanih cenah.

Iz Maribora

a— Koncert francoske klavirske glasbe v Ljudski univerzi. Danes priredi Ljudska univerza predavanje prof. L. M. Škerjanca iz Ljubljane o novejših francoskih klavirskih skladbah, ki ga bo predavatelj, ki je znan kot odličen poznavalec in propagator francoske glasbe, ilustriral z izvajanjem nekaterih posebno značilnih skladb. Francoska klavirska glasba je pri nas skoraj neznana, čeprav so največji francoski skladatelji posvetili mnogo svojih del temu instrumentu. Zato obeta biti večer v Mariboru posebno zanimiv.

— Koncert mladinske glasbe v Slivnici pri Mariboru. V slivniški narodni šoli je v ponedeljek popoldne gostoval mladinski pevski zbor iz Rač, ki šteje 37 pevcev in ki ga vodi Jožа Zorn. Koncert je bil posvečen spominu mladinskega skladatelja Emila Adamiča in je obsegal 13 njegovih pesmi, 10 skladb pa od raznih drugih avtorjev. Pesmi so bile po večini narodne, le nekaj je bilo umetnih med njimi. Izvedba je bila na prav dostojni tehnični in umetniški višini, pa ni čuda, da se je publika od točke do točke živahneje navduševala za mlade pevce. Najbolj je ogrela Adamičeva »Svatovska«, ki so jo morali malčki na zahtevo poslušalcev ponoviti. Artističnemu in tehničnemu vodji Zornu k uspehu prav iskreno čestitamo! Koncerta so se udeležili tudi mnogi vodje mladinskih pevskih zborov iz raznih krajev bližnje in daljne okolice. Po koncertu so se zbrali na kratek prijateljski sestanek, na katerem se je razvila prav živahna debata o mladinski glasbeni kulturi. To je bil v letošnjem letu že drugi praznik mladinske pesmi pod zelenim Pohorjem. mp.

a— »Mariborski teden« razpisuje natečaj za plakat letošnjega VI. Mariborskega tedna. Nagrade so po 2000, 1000, 500 in 300 Din. Pogoji se dobijo pri »Putniku«.

a— *Gostovanje gluhonemih v Mariboru.* V nedeljo ob 15. bodo gluhonemi iz Ljubljane, ki so želi toliko priznanja za svoje dramske nastope v Ljubljani in Novem mestu, gostovali s svojo zanimivo, nadvse originalno igro tudi v mariborskem gledališču. Občinstvo je vabljeno, naj počasti to prireditev, ki je v enaki meri kulturne in vzgojno-humanitarne važnosti, s čim številnejšim obiskom.

a— *Mariborski strelci* organizirani v Strelski družini, so imeli v sredo zvečer svoj redni občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. Joško Strgar. Poročila so pričala o živahnem delovanju Ravnatelj Boltavzer je predlagal odboru razrešnico. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor. Potem je spregovoril topie spodbudne besede mestu poveljnik in predsednik strelskega okrožja, general M Milenković, ob zaključku pa sta spregovorila še podpredsednik dr M. Vauhnik in magistratni direktor Rodošek.

a— *Prijava psov.* Mestno poglavarstvo razglaša, da je treba prijaviti od 1. do 15. t. m. pri mestnem knjigovodstvu vsakega nad tri mesece starega psa pismeno na predpisani tiskovini, ki se dobi pri mestnem knjigovodstvu proti odškodnini 25 para. Obenem s prijavo mora lastnik nabaviti pasjo znamko proti odškodnini 2.50 Din in plačati davek, ki znaša 150 Din za pse čuvaje, ki so stalno na verigi ali ki se nahajajo v ograjenem prostoru, pa 10 Din. Po 15. t. m. bo konjač pse brez veljavne znamke polovil in po 48 urah, ako se takse ne plača, pokončal.

a— *Kriminal.* Trgovskemu zastopniku Jožefu Siniču je izmaknil še neizsleden nepridiprav v času, ko se je mudil v neki gostilni, kovčeg, v katerem je bilo blago v vrednosti 3000 dinarjev. Lastnik je našel prazen kovčeg v bližnji gramoznici za pokopališčem.

KINO

TEL. 21-24 **MATICA**
Danes poslednjič!
MLADOST KRALJICE
Jenny Jugo — Friedrich Benfer
Danes predstava samo ob 16. uri, obe večerni predstavi zaradi koncerta odpadeta.

TEL. 27-30 **SLOGA**
Veliko filmsko delo
JETNIKI S HUDIČEVIH OTOKOV
v glavni vlogi Warner Baxter

Samo še danes ob 14.15 uri matineja
Shirley Temple
ANGEL AERODROMA

TEL. 22-21 **UNION**
Danes poslednjič!
Benjamino Gigli
GLAS SRCA
Geraldina Katnikova.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Iz Škofje Loke

šl— Smrt žanje. Na velikonočni ponedeljek so pokopali v Škofji Loki Tončko Sušnikovo, po domače Kalanovo z Breznice. Mladenka, stara 14 let je obiskovala gorsko šolo in bila zmerom odličnjakinja. Spominu blage deklice se je oddolžila vsa gorska šola, ki se je zbrala k službi božji, potem pa je šla mladina z razrednicama na grob. Tamkaj so položile součenke venec, o dobrem dekletcu pa je izpregovorila ga. Ljuba Lendovškova, njena učiteljica. — Na Spodnjem trgu je preminil v 60. letu starosti čevljarski mojster g. Ivan Langerholc, poštenjak starega kova in dobrohoten mož, ker so ga vsi spoštovali. Svoji družinici je bil izredno dober oče. Pokojniku blag spomin, preostalim globoko sožalje!

Iz Kranja

r— *Vse posetnike gasilskega večera v Narodnem domu opozarjamo* na spremembo o razvrstitvi razstavljenih šotorov; jubilejni vinski sejem se je moral zaradi številne udeležbe razstavljalcev preseliti v večje prostore v desno stransko dvorano; založen je izredno bogato ter bo nudil izčrpen pregled najboljših vin. Za gostilničarje bo sejem važen informativen činitelj. Poleg sejma bo pokušnja mineralnih vod: Radenske, Rogaške in Petanjske. Pokušnja piva, posebno novega črnega (Bok) bo v levi stranski dvorani; pokušnja likerjev pa v vestibulu. V spodnjih prostorih bodo okusno pripravljena topla jedila. Veliko zanimanje pa je že danes za keglanje na visoko vredne dobitke. Torej jutri — na svidenje!

Iz Ptuja

j— *Strokovno predavanje* o železniško-prometnih vprašanjih v zvezi z narodnim gospodarstvom bo 3. t. m. ob 20. v dvorani »Mladike«. Predavatelj inž. Roglič Stanislav, svetnik direkcije drž. žel. v Ljubljani. Vstop prost.

j— Otvoritev poštne avtobusne proge Ptuj — Sv. Barbara v Halozah — Sv. Andraž — Sv. Vid — Ptuj je zaradi slabega vremena preložena. Dan otvoritve bo javljen.

j— Oče je napadel sina. V bolnišnico so pripeljali 25letnega posestnikovega sina Plohla Janeza iz Rotmana s hudimi poškodbami na glavi. Poškodovanec je izpovedal, da je med prepirom oče zgrabil za sekiro in ga udaril po glavi.

j— Bencin so kradli na debelo. Poročali smo že, da je bilo iz skladišča trgovca g. Brezovnika na Rogozniški cesti v zadnjem času ukradeno okoli 400 kg bencina. Stražniku Pestotniku se je posrečilo prijeti storilcu na sled in so nato aretirali dve osebi, ki sta priznali, da sta ponoči iz skladišča vozili bencin. Na Bregu so v neki hiši našli skrivališče plena. Zdaj je policija dognala, da sta v to tatvino zapleteni še dve drugi osebi. Preiskava je ugotovila da so storilci od meseca junija dalje tudi pri drugih strankah kradli razne predmete in sicer so oškodovali lastnika avtomobila podpolkovnika v pokoju g. Ferša za fotografski aparat, ki je bil v avtomobilu, a iz rezervoarja so mu vzeli večjo količino bencina. Nadalje so ukradli bencin tudi gg. Ornigu in tvorničarju Pichlerju. Skupna škoda znaša okoli 5000 Din.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda ljubljanske univerze

31. marca

Ljubljana 7. 765.9, 2.8, 89, N2, 10, dež. 2.5; Maribor 7 765.2, 3.0, 90, NW1, 10, dež. 1.0; Zagreb 7. 765.3, 4.0, 95, W1, 10, dež, 5.0; Beograd 7. 763.9, 8.0, 90, O, 10, dež, 0.6; Sarajevo 7. 763.7, 6.0, 90, O, 10, dež, 0.6; Skoplje 7. 762.8, 9.0, 90, O, 10, —, —; Kumbor 7. 756.7, 19.0, 90, NE6, 10, —, —; Split 7. 758.5, 13.0, 60, NE5, 7. dež, 0.6; Rab 7. 761.6, 10.0, 60, NE3, 10, —, —.

Temperature: Ljubljana 6.2, 2.5; Maribor 5.0, 2.0; Zagreb 6.0, 4.0; Beograd 12.0, 7.0; Sarajevo 17.0, 6.0; Skoplje 21.0, 7.0; Kumbor —, 13.0; Split 13.0, 10.0; Rab —, 7.0.

1. aprila

Ljubljana 7. 760.4, 3.2, 93, O, 10, dež. 2.6; Maribor 7 760.4, 4.0, 90, NW1, 10, dež. 4.0; Zagreb 7. 758.9, 8.0, 95, ENE3, 10, dež, 7.0; Beograd 7. 761.5, 10.0, 70, SE6, 10, —, —; Sarajevo 7. 758.4, 6.0, 95, O, 10, dež, 2.0; Skoplje 7. 759.5, 9.0, 90, O, 10, —, —; Kumbor 7 758.3, 17.0, 70, NE4, 10, —, —; Split 7. 754.8, 13.0, 70, ESE4, 7, dež, 2.0; Rab 7. 757.1, 10.0, 70, N3, 10, —, —.

Temperature: Ljubljana 6.2, 2.8; Maribor 5.0, 3.0; Zagreb 7.0, 7.0; Beograd 17.0, 9.0 Sarajevo 13.0, 6.0; Skoplje 20.0, 7.0; Kumbor —, 16.0; Split 19.0, 10.0; Rab —, 5.0.

Gospodarstvo

Ljubljanski proračun

Finančni minister je s svojo odločbo od 25. marca odobril proračun mestne občine ljubljanske za leto 1937-38 skupaj s pravilnikom za izvrševanje proračuna, uredbo o pobiranju občinskih davščin, tarifo za občinsko trošarino, pravilnikom o uvoznini, pravilnikom o občinski taksi na pse, pravilnikom o vodarini in pravilnikom o pobiranju tržnine. Vsi ti pravilniki so objavljeni v posebni številki »Službenega lista« dravske banovine od 1. t. m.

Proračun je odobren v isti višini, kakor je bil predlagan, to je v višini 99,029.377 Din. Tudi občinska doklada na neposredne davke je odobrena v predlagani višini 60%.

Taksa za športne prireditve

S pravilnikom za izvrševanje proračuna se spreminjajo nekatere določbe glede obč. davščin. Doslej so bila oproščena občinske veselične davščine poleg kulturnih društev (za gledališke predstave) tudi športna društva za amaterske tekme. Po novem pravilniku plačujejo športna društva od svojih amaterskih tekmovalnih prireditev občinsko veselično davščino v višini 5% od cene vstopnic, najmanj pa 0.10 Din od vstopnice.

Občinska davščina na vozila

S čl. 7. pravilnika se spreminjajo nekatere določbe glede občinske davščine na vozila. Davščina za osebne avtomobile se zniža od 70 na 50 Din od vsakih 50 kg čiste teže, za tovorne avtomobile z zračno pnevmatiko od 32.50 na 25 Din, za tovorne avtomobile s polzračno pnevmatiko od 45 na 30 Din in za tovorne avtomobile s polno gumo od 70 na 50 Din, za vsakih začetih 50 kg teže. Davščina na motocikle pa se zniža ob 15 na 10 Din za vsakih 10 kg čiste teže. Ukinjena je dosedanja določba o pavšaliranju te davščine pri avtobusih in se avtobusi uvrstijo glede plačila takse med tovorne avtomobile z zračno pnevmatiko.

Kakor doslej se plača občinska davščina tudi na avtomobile, ki garažirajo v okolici ljubljanske občine do 25 km izven ljubljanske meje, če ima lastnik redno bivališče v Ljubljani, ali če gre za vozilo, ki garažira v podružnici ljubljanskega podjetja izven Ljubljane odnosno za vozilo lastnika, ki stanuje izven Ljubljane, pa ima v Ljubljani podjetje ali podružnico. Te stroge določbe, ki so doslej veljale le za avtomobile se sedaj razširijo tudi na vozila s konjsko vprego in na motorna kolesa. Oprostitev bo veljala le tedaj, če lastnik plačuje občini garažiranja vsaj enako visoko davščino ali če dokaže, da vozilo redno ne vozi po ozemlju mestne občine ljubljanske, in sicer s potrdilom pristojnega sreskega načelstva, ki mora v tem primeru dobiti zanesljive informacije od občinske uprave in orožniške postaje (v potrdilu je navesti tudi razlog, zakaj stranka ne potrebuje vozila za Ljubljano).

Spremembe pri prirastkarini in davščine na potrošnjo

S pravilnikom se spremeni deloma tudi uredba o prirastkarini od 3. oktobra 1934 z novo določbo, ki pravi v glavnem naslednje: Če je zdražitelj nepremičnine hkrati knjižni upnik, se vzame kot osnova ona vsota, s katero bi knjižni upnik dosegel popolno pokritje svoje terjatve (če je najvišji ponudek nižji od te vsote). Osnova za odmero prirastkarine je v tem primeru razlika med tem zneskom vknjiženih terjatev in cenilno vrednostjo, ugotovljeno v dražbenem postopanju.

Naredba o davščini na potrošnjo se spremeni v toliko, da se tudi v bodoče ta davščina pavšalira, kakor je bilo to izjemno določeno za l. 1936-37, in sicer na osnovi potočenega zatrošarinjenega vina in piva, pri kavarniških obratih pa na podlagi kosmate najemnine. Takoj po odobritvi vsakoletnega proračuna morajo lastniki gostilniških in vinotočnih obratov prijaviti mestnemu poglavarstvu količino vina in piva, potrošenega (zatrošarinjenega) v prejšnjem koledarskem letu, lastniki kavarniških obratov pa način obratovanja. Rok za pritožbo proti odločbam mestnega poglavarstva glede davščine na potrošnjo se skrajša od 14 na 8 dni.

Stroški za pobiranje občinskih davščin

V pravilniku je med drugim važna določba v čl. 24, ki pravi da se stroški za pobiranje občinskih davščin lahko krijejo iz dohodkov teh davščin, kolikor ne bi zadostovala sredstva, določena v proračunu. Potreben pa je za to predlog mestne finančne uprave in sklep finančnega odbora ljubljanskega mestnega sveta. Ta določba pomeni, da se lahko brez odobritve mestnega sveta zvišuje, na primer število trošarinskih paznikov tudi preko kreditov, določenih v proračunu.

Občinske davščine

Po uredbi o pobiranju občinskih davščin, taks, doklad in pristojbin ostanejo nespremenjene določbe glede tehtarine in tržnine. **Deloma se poviša sejmarina. Za krave in telice bo treba plačati po 8 Din (doslej po 4), na novo pa se uvede sejmarina za teleta (4 Din) in za drobnico 4 Din.** Nespremenjena ostane mestarina.

Gostaščina, kanalska pristojbina in vodarina

Gostaščina na stare hiše ostane v dosedanji izmeri 3.5% uradno ugotovljene kosmate najemnine, **znova pa se uvede gostaščina na nove hiše v višini 2%.** Nova pa je določba, da se od hiš, kjer ne presega uradno ugotovljena skupna kosmata najemnina 5000 Din, gostaščina ne bo pobirala (doslej so bile gostaščine pro ste vse najemnine do letnih 200 Din, ne glede na to, kakšna je bila skupna kosma ta najemnina dotične hiše). **Kanalska pristojbina znaša kakor doslej 3%, vodarina pa se pri novih in starih hišah zniža od 8 na 6.5%.** V hišah, ki so zavezane vodovodni nakladi, znaša dovoljena dnevna množina vode za stranke: a) za prostore z najemno odnosno ocenjeno vrednostjo do 500 Din letno po 300 litrov dnevno; b) za prostore z najemno vrednostjo do 1000 Din po 450 litrov dnevno; c) za prostore z najemno vrednostjo preko 1000 Din po 600 litrov dnevno. Za vodo, porabljeno preko navedene množine, plača hišni lastnik 1.50 Din za vsak kubični meter.

Lastniki hiš, ki so oproščeni zgradarine, plačujejo namesto vodovodne naklade pristojbino za porabljeno vodo po vodomerih, in sicer po 3 Din za m³. Industrijska podjetja pa do letne porabe 1000 m³ po 2.50 pri letni porabi do 5000 m³ po 2 Din, do 10.000 m³ po 1.50 Din in preko 10.000 m³ po 1 Din. Vodomerščina in pristojbina za hidrante se plačujeta kakor doslej. Osnovna pristojbina za priključitev vodovoda na vodovodno omrežje znaša do 3 izlivkov 750 Din, za vsak nadaljnji izlivek pa po 75 Din. Ta pristojbina se plača le za ona poslopja, kjer so lokali in obrtni postori, za izključno stanovanjske hiše pa se ne pobira.

Ostale občinske davščine

Občinska davščina na prenočišča znaša kakor doslej 15% oddajne cene za tujske sobe. Pri občinski veselični davščini pa so določbe spremenjene v toliko, da se v bodoče **za kinematografe plačuje 50% državne takse,** medtem ko se je doslej plačevalo 10% od cene vstopnic in se s tem davščina nekoliko zniža. V glavnem ostanejo nespremenjene tudi občinske takse. Izvršene pa so nekatere spremembe. Za predstave posestnikov potovalnih zabavnih podjetij (vrtiljakov, strelišč itd). se plača odslej po 15 Din na dan (doslej 100 Din). Taksa za podelitev meščanstva znaša 1000 do 2500 Din (doslej 1000 do 5000 Din).

Povišane takse na vloge, priloge in pritožbe

Že doslej se je k državni taksi po tarifnih številkah 1, 2, 3. 4. 5 in 6 pobirala 50% občinska taksa, in sicer za vloge, prošnje, priloge, pritožbe itd., ki se vlagajo pri mestnem poglavarstvu in ki jih tudi mestno poglavarstvo rešuje, ker pa se s 1. aprilom državna taksa poviša za 100%, se podvoji tudi znesek občinske takse tako da bo sedaj treba za vsako vlogo na mestni magistrat plačati 10 Din državne in 5 Din občinske takse, za vsako prilogo 4 Din državne in 2 Din občinske takse in za rešitve in pritožbe 40 Din državne in 20 Din občinske takse. Na novo pa se uvaja 50% občinska taksa k državni taksi po tarifni številki 79 in 81. (za popise v izvršilnem in konkurznem postopanju in za javne dražbe). Nadalje se uvaja taksa za prostovoljno dražbo premičnin v višini 2% in za izklicevatelja po 20 Din za vsakega začetega pol dne. Nespremenjena ostane 2% občinska taksa od prenosa nepremičnin in 50% doklada k državni dopolnilni prenosni taksi.

Povišanje pasjega davka

Doslej je znašala taksa na pse 100 Din na leto za vsakega psa. Po novem proračunu pa je taksa diferencirana in znaša **za vsakega psa čuvaja 10 Din, za lovskega psa 100 Din, za ostale pse navadnih pasem 200 Din in za pse plemenitih pasem 400 Din na leto.** Značaj psa čuvaja se prizna le psu katerikoli pasme, ki se uporablja za varovanje imovine zunaj gospodarjeve stanovanjske hiše. Tak pes mora biti priklenjen na verigi in se sme z verige spustiti le ponoči. **Če ima gospodar več psov iste kategorije, plača za prvega psa normalno takso, za vsakega nadaljnjega psa pa dvojno takso.** (Kdor ima več psov plemenite pasme, plača za prvega 400 Din, za drugega in vsakega nadaljnjega pa po 800 Din).

V času od 1. do 15. aprila mora lastnik vsakega nad 3 mesece starega psa, ki se nahaja na teritoriju mestne občine, brez posebnega poziva prijaviti mestnemu poglavarstvu in plačati predpisano takso. Pse, ki so kupljeni po 15. aprilu in pse, ki dosežejo starost 3 mesecev po 15. aprilu, je treba prijaviti v 10 dneh. Občina bo nabavila posebne pasje znamke za pse čuvaje, za lovske pse in luksuzne pse.

Pse brez veljavne znamke mora konjač loviti in za 48 ur varno zapreti. Ako se v tem času javi lastnik ali pooblaščenec tega in dokaže, da je psa prijavil in plačal takso, mu mora konjač psa vrniti proti odškodnini za prehrano. Če nastane prijavna dolžnost šele v drugi polovici proračunskega leta, plača lastnik za dotično proračunsko leto samo 50% pasjega davka.

Kdor svojega psa ne prijavi ali ga nepravilno prijavi, ali se skuša izogniti obveznemu plačilu takse, se poleg plačila pasje takse **kaznuje v denarju do 900 Din ali z zaporom do 30 dni.** Lastniku psa, ki je do 1. aprila že plačal občinsko pasjo takso po prejšnjih predpisih, se za tega psa zniža pasja taksa, ki jo mora plačati za leto 1937/38 za tri četrtine že plačanega zneska.

Povišane trošarin in uvoznin

Z novim proračunom se zvišajo tudi nekatere občinske trošarine in uvoznine. Tako se zviša trošarina na **rum, likerje ter vino preko 18%** alkohola od 13 na 15 Din za hektolitrsko stopnjo. **Trošarina na klavno živino** se poviša pri teži nad 350 kg od 30 na 35 Din od glave, pri teži od 250 do 350 kg od 25 na 30 Din, pri teletih od 15 na 20 Din, pri konjih od 20 na 25 Din; pri mladih prašičih (od 10 do 60 kg žive teže odnosno od 8 do 45 kg zaklane teže) se trošarina poviša od 15 na 20 Din, pri prašičih od 60 do 100 kg se poviša trošarina od 25 na 30 Din in pri prašičih preko 100 kg pa od 30 na 35 Din.

Trošarina na sveže ribe, žabe, suhe, prekajene in marinirane ribe domačega izvora se zviša od 1 na 2 Din. Poviša se tudi trošarina na suhi fižol, grah, na lečo, kislo zelje in kislo repo od 5 na 6 Din od 100 kg, nova pa je trošarina na vloženo domačo zelenjavo v višini 0.25 Din od kg, na zgodnjo zelenjavo, okopavine in povrtnine 0.50 Din od kg. Za sir domačega izvora ostane trošarina nespremenjena v višini 0.50 Din, na inozemski sir pa se poviša od 4 na 8 Din.

Tudi pri uvoznicah so izvršene važne spremembe. Pod zaglavjem železo in železni izdelki so nekateri predmeti pregrupirani. Med drugim se poviša uvoznina na **emajlirano in pocinkano posodo** od 0.10 na 0.15 Din ob kg. Tudi uvoznine na elektrotehnični materijal so deloma spremenjene. Zniža se uvoznina na **kolesa** od 4 na 2 Din od kg, uvaja pa se **uvoznina na kočije in karoserije** v višini 0.20 Din od kg. Deloma se povišajo tudi nekatere trošarine za gumaste izdelke. Naša industrijska podjetja bodo občutila **povišanje uvoznine na nafto, surovo olje, in petrolej od 0.05 na 0.10 Din** pri kg, in povišanje uvoznine na **mazila** od 0.05 na 0.10 Din pri kg. Nadalje se povišajo uvoznine na barve v suhem stanju od 0.20 na 0.25 Din pri kg. Trošarina na cementne izdelke se poviša od 0.03 na 0.05 Din pri kg. Na navadno **glinasto posodo** se poviša trošarina od 0.03 na 0.05 Din od kg, pri galanterijskih keramičnih izdelkih pa od 0.40 na 1 Din pri kg.

Nadalje se poviša uvoznina **za filme** od 200 na 300 Din pri komadu, pri čemer so izvzeti izključno znanstveni, kulturni in reportažni filmi. Deloma so spremenjene tudi nekatere postavke za tekstilno blago. Tako se trošarina na bombažne obleke in plašče zniža od 8 na 6 Din pri kg, dočim ostane pri oblekah iz volne in polvolne kakor doslej 12 Din od kg. Nekoliko se zniža uvoznina na prejo iz bombaža in svile in uvoznina za svilene izdelke iz umetne svile, dočim ostanejo uvoznine za izdelke iz naravne svile v dosedanji izmeri.

Poviša se **uvoznina na suhe kože** od 0.05 na 0.10 Din od kg, **na usnje za podplate** od 0.50 na 1 Din, na neočiščeno perje od 2 na 3 Din za kg. Trošarina na **usnjene rokavice** se poviša od 5 na 15 Din pri kg. Uvoznina za umetno zobovje in zobotehnični materijal ter zlato v to svrho se poviša na 3% (doslej za materijal 2.5%, za zlato 1%). Uvaja se nova uvoznina **na kisik in dissous plin** v višini 0.25 Din od kg in na **led** v višini 0.01 Din od kg. V oddelku za les se zviša uvoznina na **tesarske, kolarske in sodarske** izdelke, na stavbne izdelke in nepleskano pohištvo od 0.10 na 0.25 Din od kg in uvoznina na furnirje od 0.20 na 0.30 Din od kg. Uvoznina na vezane plošče znaša 0.10 in na parketne deščice 0.20 Din od kg.

Pri **pečarskih izdelkih** se poviša uvoznina od 0.15 na 0.25 Din in na porcelanaste plošče od 0.20 na 0.40. Občutno se zviša **uvoznina na vrvarske surovine** od 0.20 na 0.50 Din in vrvarske izdelke od 0.50 na 1 Din pri kg. Trošarina na **zobne krtače** se poviša od 0.80 na 2 Din pri kg.

Znatno povečanje pa nam prinaša uvozninska postavka za luksuzno blago. Pri uvozu luksuznega blaga iz žlahtnih kovin, dragega kamenja, slonove kosti in imitacij, pri uvozu izdelkov iz jantarja in morske pene, biserne matice, celuloida, umetnega cvetja, pri uvozu luksuznih izdelkov iz stekla in porcelana (servisi in slično), luksuznih izdelkov iz papirja in kartona (lampijončki, konfeti, koriandoli, albumi, krinke), pri uvozu luksuznih izdelkov iz usnja in krzna, plaščev iz krzna, pozlačenih in posrebrenih izdelkov, in pri uvozu razne bižuterije, perzijskih in orientalskih preprog **se plača uvoznina v višini 10% vrednosti** (doslej 6%).

Gospodarske vesti

= **Prisilno posojilo na nepremičnine v Italiji in naši državljani.** Agencija Avala objavlja. Z italijanskim dekretom od 5. okt. 1936. sta bila uvedena prisilno posojilo na vrednost nepremičnin v Italiji in izredni davek na nepremičnine v višini 3 in pol promille za zaščito tega posojila. Po čl. 2. tega odloka morajo to posojilo plačati vse fizične in pravne osebe, ki imajo zemljišča ali stavbe v Italiji. To posojilo morajo vpisati tudi tuji državljani, ki imajo nepremičnine v Italiji. Jugoslovenski državljani morajo vpisati to posojilo na podlagi 2. odstavka člena 6. pogodbe o konsularni službi, ki odreja, da imajo lastniki nepremičnin v tuji državi iste obveze kakor italijanski državljani. Rok za plačilo prvega obroka je bil podaljšan do 31. marca. Drugi obrok bo treba vpisati do 18. aprila t. l. Italijanske davčne oblasti imajo nalog, da takoj prodajo vso imovino onih lastnikov, ki ne bi plačali obroka.

= **Za »Obrtniški tabor« in skupščino Zveze obrtnih društev dravske banovine v Ljutomeru,** v nedeljo 4. t. m. je dovoljena vsem udeležencem polovična vožnja na železnicah. Izletniki naj pri odhodu od doma kupijo poleg cele karte, ki velja za brezplačen povratek, še železniško legitimacijo obrazec K 13., ter jo pri predsedstvu Zveze v Ljutomeru žigosajo. Opozarjamo, vse ki nameravajo od sobote na nedeljo prenočiti v Ljutomeru, da si pravočasno rezervirajo prenočišče in event. prehrano pri Obrtnem društvu v Ljutomeru. Vabljeni so vsi, ki žele posetiti naše gostoljubne in prijazne Prleke in jim dati nove opore v njihovi težki nacionalni in ekonomski borbi, ki jo vodijo že stoletja. 50% popust na železnicah velja od 1. do vključno 8. aprila.

= **Tečaji za april.** Finančni minister je za april določil naslednje uradne tečaje: 1 napoleondor 303 Din, 1 zlata turška lira 344, 1 angl. funt 238, 1 ameriški dolar 43.63, 1 kanadski dolar 43.33, 1 nemška marka 14.50, 1 poljski zlot 8.20, 1 avstr. šiling 8.00, 1 belga 7.35, 1 madž. penga 8.60. 1 brazilski milrajs 2.50, 1 egiptski funt 214, 1 urugvajski pezos 23.25, 1 argent. pezos 13.15, 1 čilski pezos 1.30, 1 turška papirnata lira 34.30, 100 alb. frankov 1365, 100 franc. frankov 200, 100 švic. frankov 1000 100 ital. lir 230, 100 hol. goldinarjev 2387, 100 bolg. levov 45, 100 rum. lejev 32, 100 danskih kron 950, 100 švedskih kron 1099, 100 norv. kron 1070, 100 španskih pezet 160, 100 grških drahem 89, 100 češkosl. kron 152, 100 finskih mark 94, 100 letonskih latov 815.

Borze

1. aprila

Na ljubljanski borzi so se danes v privatnem kliringu trgovali avstrijski šilingi po 8.00, za angleške funte pa je bilo povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.00, v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 31.25. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 12.22, v Beogradu 12.1731 in v Zagrebu 12.1850 odnosno za konec aprila 12.14, za konec maja 12.25 in za konec junija 12.26.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila tendenca v vojni škodi nespremenjena in so bili zaključki po 411 in 412 (v Beogradu po 409 — 411). Do prometa je prišlo samo v 7% Blairovem posojilu po 87.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2395.90 — 2410.50, Berlin 1759.03 — 1772.91 Bruselj 736.44 — 741.50, Curih 996.45 — 1003.52, London 213.73 — 215.79, Newyork 4342.25 — 4378.57, Pariz 201.32 — 202.76, Praga 152.64 — 153.75, Trst 229.69 — 232.77.

Curih. Beograd 10, Pariz 20.1950, London 21.47, Newyork 438.875, Bruselj 73.9250 Milan 23.1250, Amsterdam 240.30, Berlin 176.50, Dunaj 80.20 Stockholm 110.7250, Oslo 107.90, Kobenhavn 95.85, Praga 15.32, Varšava 83.25 Budimpešta 86 Atene 3.90.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 410 — 412 za maj in junij 410 den., 4% agrarne 52.50 — 53.12, 7% invest. 88 den., 7% stabiliz. 90 bl., 7% Blair 86.75 — 87.25, 8% Blair 96.50 bl.; delnice: PAB 199 bl., Trboveljska 250 — 280, Šečerana Osijek 215 — 232.50, Šečerana Veliki Bečkerek 725 — 800, Dubrovačka 320 den., Jadranska 400 — 450, Osiječka ljevaonica 165 — 190, Gutman 42.50 — 50, Danica 40 bl.

Beograd. Vojna škoda 410 — 411 (409 — 411), 4% agrarne 52.25 — 52.75, 4% severne agrarne 52.25 — 53, 6% begluške 76 — 76.25, 6% dalm. agrarne 74 — 74.25, 7% invest. 88 — 89, 7% Drž. hip. banka 100 bl., 7% Blair 86.75 — 87.50, 8% Blair 96 — 96.75. Narodna banka 7225 — 7340, PAB 197 — 200 (200).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 1. aprila. Začetni tečaji: **pšenica:** za maj 141.50, za julij 126.50, za sept. 123.

+ **Winnipeg,** 1. aprila. Začetni tečaji: **pšenica:** za maj 145, za julij 141, za okt. 127.

+ **Novosadska blagovna borza** (1. t. m.) Tendenca nespremenjena. **Pšenica:** baška, sremska 177 — 179, slavonska 177 — 179, banatska 175 — 179, baška, potiska 185 — 187. **Oves:** baški, sremski, slav. 102.50 — 105. **Rž:** baška 144 — 146. **Koruza:** baška in sremska 92 — 93, banatska 90 — 91. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 255 — 265 »2« 235 — 245, »5« 215 — 225; »6« 185 — 195; »7« 155 — 165 »8« 107.50 — 112.50. **Otrobi:** baški, banatski 86 — 88. **Fižol:** baški beli, brez vreče 240 — 245.

BOMBAŽ

+ **Liverpool,** 31. marca. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za maj 7.91 (prejšnji dan 7.80), za okt 7.77 (7.66), za dec. 7.69 (7.58).

+ **Newyork,** 31. marca. Tendenca komaj stalna. Zaključni tečaji: za april 14.58 (14.73), za julij 14.39 (14.55), za dec. 13.77 (13.80).

SPORT

Ljubljana pred težko preizkušnjo

Tekmo Gradjanski—Ljubljana bo sodil italijanski sodnik Scarpi iz Rima
»Purgerji« pripravljajo vlak navijačev

Nedeljska tekma med Gradjanskim in Ljubljano je izredne važnosti, tako za purgerje kot za našega predstavnika v ligi. Da se tudi Gradjanski zaveda te važnosti, dokazuje dejstvo, da je na svoje stroške poklical za vodstvo tekme italijanskega sodnika.

Ljubljana nastopi to nedeljo kompletna. Bertoncelj je kazen že potekla in blezirancev tudi ni. Po izdatnem treningu zadnjih 14 dni je dolžnost trenerja, da postavi na zeleno polje izbrano enajstorico, ki bo v vsakem oziru storila svojo dolžnost. Težko je trenerju nasvetovati kakšno postavo naj določi, ker sam najboljše pozna svoje ljubljence, mnenja pa smo, da bi postava morala biti približno takale:

Svetišče mora brezpogojno čuvati Logar, ki mu bosta lahko sekundirala edino Bertoncelj in Jug. Krilsko vrsto naj vodi Pupo, pomočnika pa naj mu bosta na levi Boncelj, na desni pa Sočan ali Pepček. Na desno krilo spada prodorni Janežič, na levo pa hitri Zemljič. Mesto srednjega napadalca naj zasede Sandi, kateremu naj v desni zvezi pomaga neumorni Slapar. Odprto je samo vprašanje leve zveze. Pepček, Grintal ali **Jež,** to naj odloči trener. Prepričani smo, da bo tako moštvo lahko popolnoma zadovoljilo naše športno občinstvo.

Fantje! V nedeljski borbi Vas bodo spremljale simpatije ne samo Ljubljane, temveč tudi Beograda in Splita! Apeliramo na ljubljansko sportno občinstvo, da pridno sega po vstopnicah v prodaji pred nedeljo, ker bo tako razbremenilo blagajne na igrišču in si prihranilo nepotrebno gnečo in čakanje pred vhodi na igrišče. Tekma bo seveda ob vsakem vremenu, toda prostor je očiščen snega, tako da bodo tla — na igrišču in okoli njega— kolikor se da dobra.

Drugorazredni nogomet v Ljubljani. Na igrišču Mladike na Kodeljevem bodo v nedeljo dopoldne tri prvenstvene tekme ljubljanskega II. razreda po naslednjem vrstnem redu: ob 8. Svoboda—Korotan jun., ob 9. Mars—Korotan in ob 10.30 Mladika—Jadran. Prijatelji nogometa bodo imeli ta dan torej tudi dopoldne lahko svoj užitek.

Državno prvenstvo v cross-countryju

Prijave za cross-country državno prvenstvo, ki bo v nedeljo ob 11. na celjski Glaziji, so zaključene. Na startu bo vsega 5 moštev, in sicer Železničar in Maraton iz Maribora, Primorje iz Ljubljane ter Hašk in Concordia iz Zagreba, razen tega pa še okoli 20 poedincev, klubov Bratstva Ilirije domače Jugoslavije, Slavije iz Varaždina in Zaška ter Zagreba. Čudno je, da večletni prvak Ilirija letos ni poslala v borbo kompletnega moštva kakor tudi, da prvak Zagreba in zagrebške podrejene organizacije Marathon ne bo poslal v Celje niti enega tekmovalca! Značilno je dalje, da klubi beograjskega odbora ne bodo zastopani niti z enim tekmovalcem.

Tudi letos se je zdelo, da se bo borba za najboljša mesta vršila samo med slovenskimi klubi, vendar je te račune prekrižala zagrebška Concordia, ki je ojačila svojo gardo dolgih progašev z dvema Slovencema, Francom Srakarjem in Adolfom Starmanom ter Čekejem iz Pančeva. Concordia bo torej poleg sedanjega prvaka Primorja ter Železničarja in Maratona iz Maribora pretendent na prvo mesto, pričakovati pa je, da bo tudi letos odločila večja izenačenost Primorja.

Tudi borba za prvo mesto poedincev bo izredno napeta, kajti poleg dosedanjega prvaka in favorita Primorjaša Krevsa gresta z velikimi upi v borbo Ilirijan Bručan in Čavič, član varaždinske Slavije.

Borba bo torej huda in napeta, **zato vsi** v nedeljo na Glazijo!

Službene objave LNP

Službeno št. 12., 24. seja p. o. dne 31. III.)

1. Spored prvenstvenih tekem dne 4. aprila t. l.:

V Ljubljani: igrišče Primorja ob 15.30 Gradjanski—Ljubljana, s predtekmo ob 14. Ljubljana rez.—Mura, službujoči g. Stanko, reditelistvo Ljubljana. Igrišče Hermesa ob 9.30 Svoboda—Slavija, službujoči g. Blažica, Svoboda in Slavija po 5 rediteljev.

Igrišče Mladike ob 9 Korotan—Mars, ob 10 Mladika—Jadran, službujoči g. Breskvar, oba kluba po 5 rediteljev.

Igrišče Most ob 10 Moste—Grafika, službujoči g. Belič, oba kluba po 5 rediteljev.

V Mariboru: igrišče Rapida ob 15.30 Rapid—Atletiki, službujoči g. Lorber, reditelistvo Rapid. **V Celju:** igrišče Celja ob 15.30 Celje—Maribor, službujoči g. Hrastnik, reditelistvo Celje. **V Čakovcu:** ČSK—Železničar ob 15.30, službujoči g. Jelačić, reditelistvo ČSK. **V Domžalah:** Disk—Domžale ob 15.30, službujoči g. Lipar, vsak klub po 5 rediteljev. **Na Jesenicah:** igrišče Kovinarja ob 15.30, Kovinar—Radovljica, službujoči g. Smolej, reditelistvo Kovinar. Igrišče po izberi Gorenjca ob 15.30 Gorenjec—Bratstvo, službujoči g. Verdnik, oba kluba po 5 rediteljev. **V Trbovljah:** ob 15.30 Dask—Trbovlje, službujoči g. Bostič reditelistvo Amater in Retje vsak po 10 rediteljev. — 2. Odgodijo se vse prvenstvene juniorske tekme, določene za nedeljo 4. IV. t. l. zaradi mladini škodljivih vremenskih razmer na zadnji termin. — 3. Prvenstveni spored dne 11. aprila t. l.: Olimp—Železničar, X—Amater, Moste—Svoboda, Slavija—Mladika, Mars—Jadran, Grafika—Korotan, Mengeš—Zalog, Gradjanski—Drava, Slavija—Lendava, Ptuj—Mura, Zalec—Laško, Hrastnik—Jugoslavija, KSK—Sava, Savica—Kovinar, Goreniec—Radovljica, Retje—Dask, Olimp—Celje, jun. Slovan—Reka, jun: Mladika—Ljubljana, jun., Svoboda—Hermes, jun., Železničar—Maribor, jun.

Službeno iz S. O. pri LNP-u.

Za tekme dne 4. t. m. so določeni naslednji sodniki: Ljubljana—Gradjanski, stranska Mrdjen in Kos, predtekma Pečar, Svoboda—Slavija Macoratti, Mladika—Jadran Mrdjen, Korotan—Mars Dorčec, Moste—Grafika Kušar Zalog—Kamnik Stiglič Rapid—Atletiki Biziak rez. Bergant, Celje—Maribor Lukežič sporazum ČSK—Železničar Čamernik sporazum, Disk—Domžale Vrhovnik, Kovinar—Radovljica Dolinar, Gorenjec-Bratstvo Straus, Dask—Trbovlje Arhar, rez. Božič.

(Službeno št. 9, seja u. o. dne 17. III.)

2. Sovinc Vinko, Kranj, se preda k. o. v postopek, ker je nastopil v javni tekmi, ne da bi imel pravico nastopa. 3. Vsi spisi glede incidentov na tekmi Kranj—Hermes se odstopijo JNS, da ugotovi eventualno krivdo g. Dore Kerna, članu u. o. in da uvede postopek proti njemu. 4. Po prijavi Kranja o tekmi Kranj—Hermes 7. t. m. se predasta s. o. ss Kos in Erlich. — 5. V svrho ugotovitve raznih obdolžitev z obeh strani v zvezi s tekmo Kranj—Hermes 7 t. m. se poveri k. o., da zasliši igralce: Košmerlj, Derenda, Kretič, Brodnik, Klančnik, vsi Hermes.

7. Obveščajo se klubi, da se je LNP obrnil na JNS po nove članske izkaznice, ker direkcija drž. železnic starih noče več podaljševati.

9. Zabeležijo se novi odbori: Železničar, preds. ing. Uran Bogomil, tajnik Fischer Josip; DASK, predsednik Kolenc Franc, tajnik Berčon Josip, Loke 429, Trbovlje 1; Slavija-P., preds. Bajer Jindra, tajnik Kosi Josip, Pobrežje Cankarjeva 24; ČSK, predsednik Reiching Milan, tajnik Hampamer Ivan; Mura, predsednik ravn. Lipič Josip, tajnik Peterka Raoul; Zalec, predsednik dr. Ločniškar Adolf, tajnik Pravdič Marjan; Radeče, predsednik dr. Jereb Peter, tajnik Simončič Mirko; Hermes predsednik Jesih Josip, tajnik Čampa Anton Grafika, predsednik Cesar Ludovik, tajnik Plevelj Franc, Koroščeva 2, Moste; Radovljica, predsednik Vengar Slavko, tajnik Dientl Robert; Drava, predsednik dr. Zupančič Milan, tajnik Špat Avgust; Ptuj, predsednik inž. Celotti Franc, tajnik dr. Schneditz Ivan, odvetnik.

Peric, l. r.

Razpis rednega občnega zbora ASK Primorja. ASK Primorje v Ljubljani sklicuje v četrtek dne 22. aprila t. l. ob 20. (lokal bo objavljen pozneje) redni letni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. pozdrav predsednika in volitev zapisnikarjev ter overovateljev zapisnika, 2. sklepanje o poročilih upravnega odbora in nadzorstva, 3. sklepanje o spremembi pravil, 4. sklepanje o sprejetju in spremembah poslovnika, 5. volitev upravnega odbora, nadzorstva in razsodišča, 6. sklepanje o proračunu, 7. določitev višine pristopnine, članarine in ustanovnine, 8. sklepanje o pravilnikih za delovanje sekcij ter o njih izpopolnitvah ali spremembah, 9. imenovanje častnih članov na predlog upravnega odbora, 10. sklepanje o razdružitvi in 11. sklepanje o samostojnih predlogih in pritožbah. — Občni zbor je sklepčen, ako je ob določenem času navzoča vsaj ena tretjina do glasovanja upravičenih članov. Za primer nesklepčnosti bo pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi. Dnevni red ostane isti. — Samostojne predloge za občni zbor je treba vložiti pismeno upravnemu odboru (naslov tajništva: Savo Sancin, Tavčarjeva ul. 1-III., najmanj 8 dni pred občnim zborom. Razen pravočasno vloženih predlogov pa občni zbor lahko obravnava le še one na občnem zboru stavljene predloge ki jim občni zbor prizna nujnost. Pri glasovanjih in volitvah ima vsak do glasovanja upravičeni član samo po en glas, ki ga mora oddati osebno, le člani izven sedeža kluba lahko pooblastijo za glasovanje člana iz sedeža kluba, vendar ne sme imeti en član več kot deset pooblastil. Pravico glasovanja imajo člani, ki so plačali članarino za tekoče četrtletje in člani, ki so ustregli določbam po točkah 6 in 7 klubovih pravil.

JZSS (službeno). Glede na včerajšnjo notico na tem mestu se ponovno objavlja, da je »Triglavski dan« odgoden na 25. t. m.

LZSP (Službeno). Drevi ob 20 v damski sobi kavarne Emone seja tehn. in upravnega odbora. — Važno — vsi in točno!

SK Ljubljana: Danes na igrišču trening na dva gola. Ob 15. naj bodo na igrišču vsi igralci lige in B skupine.

SK. Mars. Drevi ob 20. sestanek vseh igralcev I. in rezervnega moštva v gostilni. Poljanska c. 7.

STK Moste. Drevi ob 19 seja, ob 20 članski sestanek.

Železniška nesreča v Švici

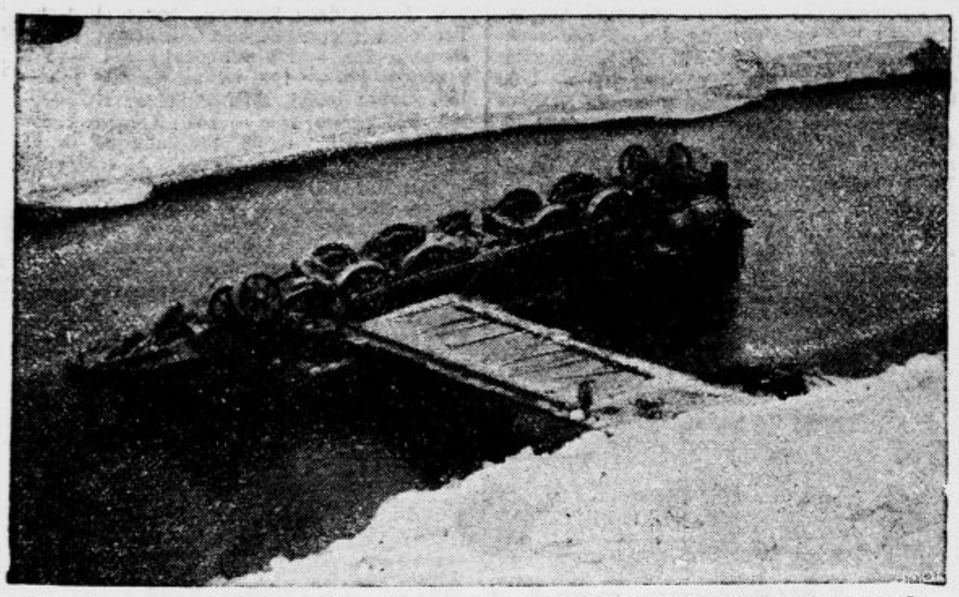

Blizu Zerneza v švicarskem Engadinu se je primerila nenavadna železniška nesreča. Med vožnjo se je lokomotiva zaradi snežne ovire odtrgala od vagonov in padla v reko Inno, kjer je obležala v tem čudovitem položaju s kolesi navzgor

Izginoli platinov radiofor

Zagonetna izguba radijske igle

Ravnateljstvo praške bolnišnice na Bulovki je sporočilo policiji, da se je iz oddelka za radijsko terapijo izgubil »platinov radiofor« z 10.55 g radija. Radiofor je bil last države in je veljal 16.980 Kč. Takšni radiofori so majhne cevke z dolžino 2 cm in debelino 1 mm. Te cevke, ki jih imenujejo tudi igle, imajo tenek platinov plašč, pod katerim je shranjen radij. Uporabljajo jih običajno za zdravljenje rakastih tvorb in jih polagajo pacientom za nekaj časa na bolna mesta.

Da se je omenjena radijska igla izgubila, so ugotovili pred nekoliko dnevi, ko so nekemu pacientu sneli obvezo. Pacient, ki mu je bilo strogo prepovedano, da bi zapustil bolnišnico in ni smel niti na vrt, taji, da bi bil z iglo karkoli napravil in ne ve pojasniti, kam je izginila. Vodstvo bolnišnice sicer ne verjame, da se je zgodila v tem primeru tatvina, vendar pa so se prej že zgodili primeri, da so skušali pacienti takšne radijske igle iztihotapiti domov. Neprevidno ravnanje z radijskimi iglami povzroči človeku lahko veliko škodo, ker mu igle utegnejo prežgati kožo in tkivo.

Zopet železniška nesreča v Franciji

Trije mrtvi, nad štirideset pa ranjenih

Skoraj ne mine teden, da bi ne slišali o kakšni železniški nesreči na Francoskem. Najnovejša se je primerila brzovlaku, ki vozi iz Pariza v Hendaye. Na nekem prelazu pri Cabannesu so zavoljo silne brzine skočili iz tira zadnji štirje vagoni. Dva sta padla v osem metrov globoko kotanjo, ki je bila zavoljo zadnjega deževja polna vode, dva pa na cesto, kjer sta se postavila skoraj na glavo. Električna lokomotiva brzovlaka, ki se je pri nesreči odtrgala od vozov, je vozila še dober kos sama naprej.

Po uradnih vesteh so se trije potniki ubili, eden je bil hudo poškodovan, 44 pa je lažje ranjenih. Vzrok nesreče je bil v prvi vrsti v preveliki brzini. V Bordeauxu je imel vlak še 50 minut zamude, v trenutku nesreče samo še pet minut, ker ga je bil strojevodja pognal na brzino 120 km. S to brzino je dospel do prelaza, kjer je bila voda izpodjedla progo, in to je postalo zanj usodno.

Kaj se je zgodilo v Adis Abebi

Usoda dveh otrok ustreljenega rasa Deste

Italijanski uradni krogi odgovarjajo na neko poročilo londonskega »Timesa« o dogodkih, ki so se izvršili v Adis Abebi po atentatu na podkralja Grazianija.

Uradna italijanska poročevalna agentura zanikuje, da bi bili po tem atentatu deportirali 200 vojakov domačinov in da je maršal Graziani še vedno v bolnišnici. Maršal je že dalj časa popolnoma zdrav spet v svoji rezidenci. Ni res, da bi bili Italijani po pomoti ustrelili nekoliko svojih rojakov in tudi ni res, da bi v Adis Abebi zapirali trgovine domačinov. Zaprli so le nekoliko inostranih podjetij, ki so pod krinko poslov vršila špionažo.

Kakor poročajo londonski listi, so morali vdovo po justificiranem abesinskem vojskovodji rasu Desti in hčer negusa Hajleja Selasieja, princeso Tenogne, v Bathu operirati zaradi vnetja slepiča. Princesa je mati sedmih otrok, od katerih sta dva prij zadnjih dogodkih v Adis Abebi, ko so justificirali rasa Desto, izginila brez sledu . . .

Na severni tečaj!

Polarni raziskovalec prof. Šmit, eden izmed šestorice ruskih učenjakov, ki so se odpravili na pot proti severnemu tečaju. Spustili se bodo na zemljo s padali in bodo ostali na tečaju leto dni

Strašen umor v New Yorku

V nekem stanovanju v New Yorku so odkrili sosedje 20letno dekle, njeno 52letno mater in podnajemnika, ki je stanoval pri obeh, strašno razmesarjene. Mlada Veronika Gedeonova je bila zavoljo lepote zelo znana in so jo prominentni umetniki uporabljali kot model. Morilec se je moral v stanovanje splaziti ponoči. Vse kaže, da je s cepinom najprvo umoril mater, potem podnajemnika, na zadnje pa še dekle. Doslej niso mogli ugotoviti, kdo je bil morilec in zakaj je svoje dejanje storil.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Zadnja pot Austena Chamberlaina

Truplo angleškega državnika Austena Chamberlaina peljejo v Londonu mimo cerkve sv. Margarete v Westminstru ob tribunah, ki so postavljene za gledalce v dnevih kronanja angleškega kralja letos v maju

Mazilo proti izpadanju las

Dr. Heinrich Kuhn, ki je znan kot sodelavec prof. Steinacha, očeta pomlajevanja, je priobčil v neki medicinski reviji članek, v katerem pravi, da je mogoče izpadanje las ustaviti z mazilom, ki sestoji iz lanolina in hormonskih primesi. Poskusi, ki so jih doslej napravili glede tega, so se dobro obnesli — žal, da samo pri podganah.

Mazilo so v količini 1 g trikrat na teden nanesli na gola mesta mladih ali starih podgan. Že po devetih dneh so živalim začele rasti nove dlake, najprvo v posameznih skupinah, potem na gosto. Dlaka je živalim rasla tudi v dolžino. Kontrolni poskusi s samim lanolinom niso dali pozitivnega rezultata. Ti poskusi pomenijo pač osnovo za novo borbo proti plešavosti in izpadanju las tudi pri ljudeh.

Moda za kronanje

Londonski krojači imajo polne roke dela s krojenjem predpisanih oblek za majske svečanosti. Na tej sliki vidimo obleko za povabljene grofice

Sprava med Hitlerjem in Ludendorffom

Važen notranjepolitičen dogodek v Nemčiji

Nemški poročevalni urad objavlja, da sta se Hitler in maršal Ludendorff sestala, da bi v osebnem razgovoru odstranila nesporazum, ki je vladal med njima. Razgovor je imel pozitiven uspeh.

Prelom med Hitlerjem in Ludendorffom izvira, kakor znano, že od neuspelega nacionalističnega puča l. 1923. v Monakovem. Takrat je Ludendorff navzlic streljanju korakal pred puške policijskih čet, ki so hotele napraviti red, in so ga prijeli. Ko so Hitlerja obsodili, je nastalo vprašanje, kdo bo dalje vodil nacionalne zveze in prostovoljske čete. Ludendorff je skušal izvesti to v sodelovanju s štabnim šefom Roehmom. Pozneje sta se Hitler in Ludendorff razšla in se je zadnji posvetil samo svojemu »Tannenbergbundu«, ki predstavlja, kakor znano, nekakšno protikrščansko pangermansko sekto.

Na letošnji rojstni dan kancelarja Hitlerja bo dala nemška poštna uprava v promet znamke z njegovo sliko

Tudi potem, ko je zavladal narodni socializem, je ostal Ludendorff v svoji rezervi. Ko so osnovali novo nemško državno brambo, so govorili o tem, da bi postavili Ludendorffa za šefa generalnega štaba, toda vse poskuse, da bi ga za to pridobili, je trdovratno odklanjal in je kazal svoje nerazpoloženje do narodnega socializma tudi na ta način, da ni hotel nikoli razobesiti hitlerjevske zastave. Sedaj, ko sta se s Hitlerjem pomirila, bo menda le sprejel neko visoko vojaško mesto. 9. t. m. bo Ludendorff v ostalem dopolnil že 72. leto.

20. aprila bo imel svoj rojstni dan tudi Hitler in kakor poročajo, ga namerava državna bramba počastiti na ta način, da mu bo osnovala poseben gardni polk, v katerem ne bo noben mož manjši nego šest pedi. Hitler ima, kakor znano, že sedaj svojo osebno narodno socialistično stražo, v katero sprejemajo samo dolgine.

Ograjeni bog ljubezni

Kadar se Londončani razgrejejo, so njih kipi v nevarnosti . . .

Londončanom najljubši kip je srebrno lesketajoči se kip boga ljubezni, ki se dviga sredi prometnega vrvenja ob Piccadillyjskem cirkusu nad nekim vodnjakom.

Običajno se Londončani zadovoljujejo s tem, da se ozirajo na malega boga, ki drži svoj lok v roki, s prijaznimi pogledi, toda v dnevih oziroma nočeh splošne prešernosti, ko se hladni Angleži postavljajo celo na glave, torej ob priliki veslaških tekem med oxfordskim in cambridgeskim vseučiliščem, ob važnih nogometnih prireditvah in na Silvestrovo, mora velika četa stražnikov čuvati kip pred mladimi ljudmi. Mladim ljudem se zdi namreč junaštvo, če posavljajo Erosu trd klobuk na glavo ali če mu odvzamejo lok. Naslednji napad te vrste je pričakovati o priliki kraljevega kronanja.

Toda policija ni več voljna, da bi svoje može izpostavila norčijam in včasih tudi napadom razigrane množice. Naročila je zato štiri metre visoko in močno leseno ograjo, s katero bo vodnjak obdan v dnevih kronanja. To ograjo bodo po končanih slavnostih odpeljali, da jo postavijo znova ob naslednji priliki.

Milijon lir je splavalo po vodi . . .

Zamujeni glavni dobitek — če srečolovec ne zasleduje izžrebanih številk

Neki podjedelec s številno družino iz okolice Novare je vse svoje prihranke naložil v državnih bonih. Pred kratkim se je poročila njegova najstarejša hči in za doto ji je izplačal 30.000 lir v teh papirjih. Mladi mož je odšel v neko banko, da bi mu izplačali denar. Tam so ugotovili, da je eden izmed bonov pred časom zadel glavni dobitek v znesku 1 milijona lir.

Kmet ni imel nikoli časa, da bi si ogledoval natančneje izžrebane številke in tako je zamudil zakonitj rok, do katerega bi moral dvigniti veliko vsoto. Namesto veselja je vest o tem dobitku prinesla v družino samo vznemirjenje in žalost. Kmetu so mogli dati le nasvet, naj poskusi v glavnem mestu z ozirom na srečni dogodek v družini, ki je vedel do odkritja zamujenega glavnega dobitka, doseči, da bi mu ta dobitek izjemno vendarle izplačali.

Listnica preiskovalnega sodnika

Tat piše okradeni žrtvi pismo z nečitljivim podpisom

Bukareštanska policija je prijela nekega zloglasnega žeparja baš v trenutku, ko je hotel v poštni nabiralnik vreči listnico z dokumenti svoje žrtve, seveda brez denarja, ki je bil nekoč v njej. Mož je hotel na ta način vrniti žrtvi dokumente, ki so bili zanj brez pomena.

V veliko presenečenje policije pa se je izkazalo, da ni žrtev nihče drug nego znan bukareštanski preiskovalni sodnik. V listnivi so našli poleg listin še naslednje pisemce: »Kot pošten žepar Vam vračam listnico z dokumenti. Zelo mi je žal, da ste imeli tako malo denarja v njej. Menil sem, da bom našel pri gospodu, ki se ga naša stroka tako boji, nekaj več in več bi tudi potreboval. Z vsem spoštovanjem Vas pozdravlja Vaš stari klient: podpis (seveda nečitljiv).«

Kupujte domače blago!

Pasje dirke v Ameriki

V Sun Valleyu (Idaho) so priredili nedavno pasje dirke. Na sliki vidimo živali z njihovimi lastniki pred startom

Brez stroškov nič aplavza

Klakerska nadloga obvladuje operne pevce v Ameriki

V Zedinjenih državah je zbudila veliko pozornost izjava znanega opernega pevca Anthonyja Pescija, da so v tej deželi celo operni odri pod nadzorstvom gangstrov, ki izsiljujejo iz njih velike vsote.

Vsa koperni pevec ali pevka, pravi Pesci, mora gangstrom, ki so se »specializirali« za ta posel, plačevati posebne davke. Gotovo ni nobenega zvezdnika ali zvezde, ki bi tega davka ne plačevala, kajti skrajno nevarno bi bilo tako glede umetniškega uspeha, kakor glede osebne varnosti, nakopati si sovraštvo dobro organiziranih tolp, ki se imenujejo s skromno besedo »klake«.

»Kakšnih 20 gangstrov je, ki določajo v newyorški Metropolitanski operi aplavze«, poroča pevec. »Ta aplavz je odvisen od prispevkov, ki jih umetnik plačuje. Če odračunavaš v redu vsote, ki jih je določila organizacija poklicnih klakerjev, tedaj mirno in nemoteno deluješ in si lahko siguren, da bo tudi na najcenejših prostorih vedno na razpolago občinstvo, ki bo rado ploskalo. Gorje pa, če bi se zahtevam upri ali pa če bi se ti videli prispevki previsoki! Tu ne bi mogel niti kakšen Caruso opraviti ničesar . . .«

Naravnost neverjetno je videti, kar poroča sloviti tenor o svojih lastnih izkušnjah: »Preden sem smel nastopiti na odru Metropolitanske opere, bi se bil moral obvezati, da bom gangstrom, ki bi vodili odobravanje, oddal nič manj nego 60 odstotkov svojih prejemkov. Za primer, da bi tega pogoja ne sprejel, so mi grozili, da bodo moje predstave motili z izrazi neodobravanja in da me bodo kmalu napravili tako nervoznega, da ne bom več sposoben nastopati. Ker sem bil že poizkusil, da je več članov Metropolitanske opere doživelo neprijetna presenečenja, ker se niso brigali za zahteve klakerjev, mi ni preostalo drugo, nego da se z nesramnimi ljudmi pogodim.«

Umetnik je imel v zadnjem času po vsem videzu razne spore z izsiljevalci, kajti pred nekoliko dnevi je vdrlo nekoliko mož v njegovo študijsko sobo in mu je zagrozilo čisto odkrito s poštenim tepežem, če se ne bo vdal zahtevam klake. Prevrnili so mu vse stole in je malo manjkalo, da se ga niso dejansko lotili. To je dalo Pesciju povod, da je stopil tudi v imenu svojih tovarišev pred javnost in jo opozoril na te škandalozne razmere. »Rajši odprem krojačnico, nego da bi pod takšnimi pogoji še nadalje nastopal«, pravi Pesci. Zavoljo svoje osebne varnosti pa imen gangstrskih vodij noče izdati in prosi samo policijo, naj bi sama od sebe ukrenila odločno vse potrebno, da se te sramotne razmere nehajo.

Vrbe, nadomestek za juto

Nemška vlada je naročila gozdarskim uradom, naj po vsej državi takoj proučijo vprašanje, koliko vrbja in žolfovine bi mogli nasaditi na neobdelanih prostorih in ob železniških nasipih. V zvezi s to odredbo poročajo, da je v laboratorijih uspelo pridobiti nadomestek za kokosovo vlakno in juto, ki ju je morala Nemčija doslej uvažati iz inostranstva.

Pomlad gre v deželo

In francoska moda se priporoča damam za novo sezijo

ANEKDOTA

Dopisnik indijskega »Timesa« se je obrnil do Bernarda Shawa z vprašanjem, v katerem času bi bil ta najrajši živel. »V času, ko je bil Napoleon cesar«, je odvrnil Shaw. Ko se je časnikar primerno začudil, je jedki Irec dostavil: »Takrat se je namreč samo eden smatral za Napoleona.«

VSAK DAN ENA

»Gospa Korenčkova, pravkar je odletela v vašo spalnico veliko drvo, ki sem ga hotel razklati. Ali mi ga ne bi hoteli vrniti skozi okno?«

Kulturni pregled

Véliki prezident

Pridevnik v naslovu označuje duševno osebnost, duhovne kvalitete slavnega gosta, ki prihaja v našo prestolnico, kajti prezident dr. Edvard Beneš je telesno mož majhne postave. Eden najpoklicanejših, prof. dr F X. Šalda, je v uvodu, ki ga je spisal za nedavno izšli zbornik »Dr. Eduard Beneš ve fotografii« (Praga 1936. Orbis) vzel nasprotje med fizično majhnostjo in duševno veličino za izhodišče svoje dragocene študije o Masarykovem nasledniku in nadaljevalcu: »Majhni ljudje,« piše Šalda, »imajo večjo specifično težo kakor dolgini; so bolj nabiti z elektriko in energijo, okretnejši in gibčnejši ...« Pri dr. Benešu je telesna majhnost izpopolnjena še z nečim, kar je zlasti za državnika pravi zaklad in blagodejna milost: z železnimi živci. V duševnem pogledu ga označuje ravnovesje intelekta in volje.

Prezident dr. Beneš je tip »možganskega človeka«. Šalda primerja njegove možgane z električnem dinamom. Bilo pa bi napačno, če bi si ga zamišljali kot hladnega razumarja, ki nima čuta za tople spodnje plasti življenja, za prelive in kipenja čuvstvene narave. Dr. Beneš je po vseh pričevanjih izrazit človek našega časa, ne pa romantično pojmovana osebnost. Izživlja se v vseh oblikah — od športne igre do umetniškega uživanja, od fizičnega dela do iskanja intelektualnih globin in strmin. Najmanj je v njem še igralskega elementa, tistega, ki sili k pozi, vnanjemu patosu, mimičnemu učinku, retorični besedi.

Toda to ne pomeni, da bi dr. Beneš ne imel notranjega patosa, toplote prepričanja, ognjevitosti in zanosa. Najizrazitejši demokratični državnik današnje Evrope — kakšna škoda, da nima za seboj francoskega ali angleškega naroda! — je z vsemi svojimi človeškimi kvalitetami ostro nasprotje tipu diktatorskega državnika, ljudskega demagoga ali političnega borzijanca. Pri njem je značilno, da ne veruje ne v mitos nasilja ne v mitos denarja. Veruje pa v človeka. Šalda dobro pravi, da dr. Edvard Beneš »vteleša najboljše češke vrline: delavnost, žilavost, predvsem pa ljubezen do človeštva, ljubezen do življenja v duhu in v resnici.«

Zgoraj navedena elegantna slikanica o dr. Edvardu Benešu, pendent enako opremljenemu zborniku fotografij o T G. Masaryku, je prikupen uvod v spoznavanje zasebnega življenja velikega prezidenta. Je v nji kos njegove »vitae intimae«, prikazan v vsakomur umljivi in vidni obliki Toda pozornejši opazovalec bo za fiziognomičnimi potezami, za slikami, ki kažejo dr. Beneša v raznih življenjskih položajih, odkril še več in pogledal še globlje. Vsekakor nudi listanje po slikanici o velikem možu svojevrsten užitek Fotografije so priče trenutkov, toda naša domišljija odgoneta za njimi večje časovne enote skuša dogledati širše okolje in dati figuram življenjski dih, videti jih, kako se gibljejo, kako govore in kako reagirajo Taka slikanica je kakor atlas, ki ti ga šele fantazija začenja oživljati in napolnjevati s pestrimi podobami.

Zbornik »Dr Edvard Beneš ve fotografii« ima na prvem mestu fotografijo prezidentnega rojstnega kraja Kožlany, kjer se ti pogled najbolj zaustavi v ospredju na mah spoznaš, da mora biti tu zemlja skopa in pokrajina pusta; tako jo tudi opisuje Jan Hajšman v svoji biografiji dr E Beneša Vedečno si ogledujemo slike mladega Beneša, zdaj kot športnika, ki se bije za barve S K Slavije, zdaj kot pariškega študenta, ki kaže v resni vaji pri klavirju, da ni amuzičen (kajti po starem Shakespearjevem reku se nam je bati ljudi, ki so amuzični) Na mah ugledamo zrelega moža, docenta dr Beneša, kako je bil l. 1915. pripravljen, da se dokončno odpravi v tujino. Njegov obraz se je v tem življenjskem razdobju znatno spremenil — nam ne pravi Weininger, da samo nenadarjeni ljudje malo spreminjajo svojo fiziognomijo? —; zdaj dobiva definitivnejše, značilno beneševske osnovne poteze. Slika, ki ga prikazuje v najodločilnejšem trenutku njegovega življenja (ali je slutil, da z odhodom iz domovine vstopa v zgodovino svojega naroda?), kaže resnoben obraz mladega, na prvi pogled mislečega in energičnega moža na pohodu: pogled je uprt naprej, kakor da hoče dogledati negotovo pot. Drža telesa in čvrsto stisnjene roke dajejo temu popotniku v jesenskem plašču poudarek možatosti in čvrste volje.

Tako se začenja film življenja, ki ga sama usoda spreminja v mogočno epopejo. Če je kot generalni tajnik Čsl. narodnega sveta nekam zamišljen nad kopico papirjev v svojem pariškem stanovanju (mar ni kazalec usode tudi v naslovu: rue Bonaparte?), je na 12. sliki, ki ga kaže v dobi mirovne konference v Parizu l. 1919. dokaj drugačen. 35-letni mož, nemara najljubši državnik konferenci, ki bo ustvarila »novo Evropo«, ne gleda izza svoje pisalne mize s triumfatorsko samozavestjo, marveč bolj z zavestjo odgovornosti Pri tem mu dajejo brki pod nosom in majhna bradica videz odločnega vojščaka. Zgodovinske so že slike, ki kažejo prvega zunanjega ministra mlade republike na sestanku z voditelji češke politike v Ženevi slavnega dne 28. oktobra 1918, ko je narod v domovini dokončno zlomil stare okove.

Preidimo preko velikega števila slik, ki prikazujejo sedanjega prezidenta kot zunanjega ministra ali delegata odnosno predsednika Društva narodov; ob strani poljskega prezidenta ali ob strani Mussolinija, med Briandom in pred dnevi umrlim sirom Austenom Chamberlainom, na raznih konferencah Male antante i. t. d. Človeško presrčne so slike, ki ga kažejo v svobodni prirodi z Masarykom ali na raznih izletih na odmoru med tratami in gozdovi svoje domovine; vidimo ga v črnogorski vasi, ko podaja kmetom roke in v Sinaji l. 1933 med kraljema Aleksandrom in Carolom; na predavanju v pariški Akademiji moralnih in političnih ved, in v rodbinskem zatišju; s soprogo na smučanju ali pri delu na vrtu; v kuloarih ženevske institucije ali med kmeti v Podkarpatski Rusiji, ki ga pozdravljajo s črnim kruhom in soljo; pa na potu po Rusiji, med politiki in kolhozniki. Že ima za seboj petdeset let; lasje so se še bolj razredčili in posiveli ob straneh; energičen, poln zaupanja vase, ves trden v svojih sklepih nas gleda s slike kot prezident.

Tudi zdaj ne izgublja film njegovega življenja pestre barvitosti: medtem ko je na neki sliki ves obdan z diplomati v gala-uniformah, ga vidimo malo dalje pri obrezovanju drevja na vrtu podeželskega posestva ali s psom v čolnu na valovih Lužnice. Toda čas se je spremenil in tudi slikanica o življenju demokratičnega državnika kaže pravi obraz dobe. sedaj se dr Beneš ne giblje v kuloarih Društva narodov in ne sanjari ob obrežju Ženevskega jezera, s spomini na Calvina in Rousseauja, o večnem miru, marveč si skrbno ogleduje vojašnice in razpravlja z generali o obrambi domovine, svobode in demokracije

Tako je na 123 slikah upodobljeno javno in zasebno življenje velikega prezidenta češkoslovaške republike »Orbisova« slikanica prikazuje z zgovorno besedo fotografij rast te osebnosti in blesk kariere, ki je zgrajena na resničnih sposobnostih in ki nazorno prikazuje triumf inteligence in volje. Ne dvomimo, da morajo ob teh slikah prešinjati Čehoslovaka melanholična in radostna čustva, zakaj ikonografski dokument o velikem vodji naroda in države je obenem dokument dobe; film osebnega življenja je hkrati film časa, ki se opoteka med svojimi žgočimi nasprotji Toda glej na krmilu moža, ki je v sedanjem vrtincu trdna in mirna točka in ki bi lahko s te točke ustvaril nov, boljši svet! Koliko Atlantov je v naši dobi, ki bi tako čvrsto nosil stebre miru, pravice in resnice, kakor jih nosi ta majhni velikan na svojem nevelikem mestu?!

—o.

KLIŠEJE
ENO
IN
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor s časopisnim oglasom, čigar delokrog je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desettisočem čitateljev. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese korist trgovcu in kupcu.

100 uspehov na en oglas v „JUTRU“

S prhljajem se začne ... z lasmi konča.

In z vsakim lasom, ki ga izgubite, izgledate starejši. Vaša okolica opazi to prej kot Vi.

Vsak zdravnik Vam poreče: Prhljaj je dokaz, da tkivo za proizvajanje las ne funkcionira normalno. V večini slučajev je vzrok nezadostna prehrana lasišča (kože na glavi) in lasnih korenin. Kmalu potem, ko se pojavi prhljaj, boste na glavniku našli prve lase in potem je samo še vprašanje nekaj let, morda celo nekoliko mesecev, če boste tudi Vi med tistimi reveži, ki imajo redke lase in ki začenjajo dobivati plešo. Takrat pride čas, ko Vam bo neprijetno sneti klobuk z glave. Zaradi iznajdbe Silvikrina se Vam danes ni treba več bati te usode. Ni Vam več treba brez pomoči gledati, kako Vam peša rast las in kako Vam lasje izpadajo.

Iznajdba Dr.-ja Weidnerja, Silvikrin, oskrbuje tkivo za proizvajanje las z organskimi hranljivimi tvarinami v isti sestavi, kot jih proizvaja narava sama. S tem se lasne korenine usposabljajo za normalno funkcijo in zdravo rast.

Silvikrin

naravna hrana za lase

Hranljive tvarine za milijone lasnih celic.

Vsaka kapljica Neo-Silvikrina vsebuje hranljive tvarine za milijone lasnih celic. Tu gre za 14 organskih substanc, ki se iz njih proizvajajo lasje: žveplene albumoze, koloidalno žveplo in skupine amino-kislin, med njimi v prvi vrsti tryptophan. Šele s preiskavami prof. Sir Frederika Hopkinsa, imejitelja Noblove nagrade za kemijo, je dognana njegova neobhodnost za vsako rast.

Presenetljivi uspehi.

Samo na dobro ohranjenem lasišču lahko uspevajo zdravi, lepi in močni lasje. Skrbite za svoje lasišče, pa bo tudi lasišče skrbelo za rast las. Dajte mu Neo-Silvikrin, naravno hrano za lase. Silvikrin je povzročil pravo revolucijo v negovanju las. Ugodno delovanje na organe za proizvajanje las se začne takoj: ljudje, ki so leta in leta trpeli zaradi prhljaja, so se ga čez noč iznebili. Izpadanje las se hitro ustavi in v kratkem času začno lasje zopet rasti.

Silvikrin se prodaja po celem svetu. Proizvajanje je zavarovano z mednarodnimi patenti.

Kaj Vam je potrebno!

Za vsakodnevno negovanje las zahtevajte Lotion Silvikrin.

Z vsakdanjo uporabo vzdržuje kožo na glavi zdravo in rodovitno, oživlja tkivo za proizvajanje las, pospešuje rast las in povzroča, da pride do popolnega izraza vsa naravna lepota las.

Onemogoča delanje prhljaja in izpadanje las, kakor tudi motnje v rasti las.

Mala steklenica . . Din 27·—
Steklenica za 2 meseca Din 48·—

Za rast las in proti prhljaju zahtevajte naravno hrano za lase Neo-Silvikrin.

Nov preparat, ki z zunanjim dovajanjem organske hrane za lase uspešno hrani tkivo za proizvajanje las ter ga usposablja za novo, zdravo rast las.

V resnih slučajih izpadanja las, trdovratnega prhljaja, redčenja las in kadar preti plešavost.

Steklenica za 1 mesec . Din 66·—

Silvikrin Laboratories
London - Paris - Berlin - Bruxelles
Rotterdam - Zürich

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
Hinko Mayer i drug, Zagreb

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah

Silvikrin poživlja rast las

Y 805 G

K. Szymanowski

Ni se dolgo tega, kar je smrt izgrabila največjega poeta med češkimi komponisti, Josefa Suka in komaj dve leti nas ločita od dne, ko je legel v grob najmarkantnejši pobornik moderne glasbe v Srednji Evropi, Alban Berg. Te dni je tudi Poljska izgubila svojega največjega sodobnega glasbenika, Karla Szymanowskega.

Ko smo lani slišali v Pragi njegov uspeli II violinski koncert v interpretaciji R Zike in V Talicha, smo se nadejali, da bo njegov nadalnji umetniški razvoj obogatil poljsko in svetovno literaturo še z mnogimi reprezentativnimi deli. Pa je utihnil v 55. letu in z njim je umolknil najvrednejši Chopinov naslednik na Poljskem.

Kdor je zasledoval poljske radijske prenose, pozna Szymanovskega kot izbornega pianista. Klaviristiko mu je predstavila slog čeprav se je z uspehom uveljavil v vseh skladateljskih panogah. Predvsem seveda klavirska komorna [illegible] tudi preko fantazij in programskih komadov do sonat. Marsikje se zmešča [illegible] ne le v klavirski literaturi (2 violinska koncerta M[illegible], Tarantela itd) vendar jo zna prikriti s prav zapadnjaško fineso. Nebroj vokalnih skladb, med katerimi zavzemajo »Popevke zaljubljenega Muezina« in apartno prirejene narodne pesmi značilno mesto, so nam dokaz, da je prodrl v skrivnosti petja in glasu. Obogatil je komorno in orkestralno muziko s kvartetom in simfonijami, ter se poskušal na opernem polju z operama »Hagith« in »Krali Roger«. Nedavno je imel v Parizu njegov balet »Harnasc« ogromen uspeh.

Karel Szymanowski je izšel iz Chopinove klavirske muzike. Spočetka je podlegal vplivu Skriabinovemu (etude op. 4) in Straussovemu (Fantazija op. 14) Učil se je na Brahmsovih in Lisztovih skladbah, do njegove zrele dobe pa ga je zvokovno oklenil Debussy (Pesmi op. 42) Šele, ko je dopolnil umetnik, ki je izoblikoval svojemu izrazu primeren glasbeni jezik, se je zavestno lotil narodne glasbe (Mazurke op. 50, balet »Harnasc«).

V svojem bistvu je ostal Szymanowski romantik. Skozi vsa dela, v katerih je iskal sebi ustrezajočo obliko in vnanji izraz, se vleče kot rdeča nit njegov prefinjeni okus in živi temperament. In še je v svojih harmonijah prebredel vse faze od Tristanovskih zadržkov do lebdečih disonanc, mu je bil zvesto ob strani izbirčni sluh, ki je poleno. . . Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek 5. aprila: zaprto.

★

Gostovanje gdč. Anite Mezetove, sopranistke beograjske opere. Za red C (poletni abonma) se bo pela v soboto 3. aprila Puccinijeva opera »La Boheme« z gdč. Anito Mezetovo v partiji Mimi, ki spada med njene najbolj prečutene in prisrčno podane like. Simpatično pevko, ki se je že ponovno udejstvovala z lepim uspehom v Ljubljani, bo občinstvo brez dvoma pozdravilo kot dobrodošlega gosta.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 3. aprila. »Kdo je papa?« (Bichon), premiera.

Nedelja. 4. aprila. »Kdo je papa?« (Bichon).

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 2.: Zaprto. (Gostovanje v Ptuju).

Sobota. 3.: Dr. Gostovanje Mihajla Markovića.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 2. aprila ob 20.: Dr. Gostovanje »Narodnega gledališča« iz Maribora.

Zapiski

Josef Klička umrl. V Klatovih je umrl v starosti 82 let bivši profesor mojstrske šole na praškem konservatoriju, skladatelj Josef Klička. Bil je na glasu kot orgeljski virtuoz. Zapustil je obilno skladateljsko delo, obsegajočo vokalne in instrumentalne skladbe: gajoče vokalne in instrumentalne skladbe: be za orglje. Stilno je Klička pripadal tako zvani nacionalni smeri v češki glasbi

»Iz literarnega življenja v Jugoslaviji«. Glasilo Evropskega literarnega kluba v Pragi »Literárni noviny« je priobčilo v najnovejši številki drugi del dopisa svojega sodelavca B Borka »Z literárního života v Jugoslavii« Tu je beseda o nekaterih srbskih in slovenskih literarnih rezultatih leta 1936

Knjiga in duhovna kriza. Uredništvo »Prager Presse« je priobčilo v velikonočni številki odgovor na značilno anketo, ki jo je priredilo med številnimi slavnimi intelektualci Evrope in Amerike. Izhajajoč iz diagnoze, ki sta jo postavila o duhovni krizi našega časa dva odlična evropska misleca, prezident dr. Edvard Beneš in švicarski filozof in filantrop Albert Schweitzer, je praški list vprašal nekatere predstavitelje duhovne sodobnosti, kako naj bi knjiga pripomogla k premagovanju sedanje krize in katere knjige bi v ta namen posebno priporočali. Odgovorili so med drugimi Leon Brunschvigg (Pariz), Karel Čapek (Praga), Luc Durtain (Pariz), Guglielmo Ferrero (Ženeva) G Hanotaux (Pariz), Hermann Hesse (Montagnuola), P. Ignotus (Budapešta), K Illakowiczowna (Varšava), K. Kautsky (Dunaj), Le Corbusier (Pariz), W Lutoslawski (Varšava), André Maurois (Pariz), H L Mencken (Baltimore), baron Seilliére (Pariz), grof Sforza (Bruselj), Pitirim A Sorokin (Cambridge, Mass.) itd. Kljub različnim ideološkim stališčem se vsi avtorji bolj ali manj ujemajo v diagnozi krize. Velika večina priporoča za premagovanje današnje duhovne krize stare, tako rekoč večne knjige: Platona, biblijo, stoike, Avguštinove Izpovedi, Spinozovo Etiko, mnogi pa nasvetujejo dobre knjige tudi iz leposlovja in iz novejšo filozofske, sociološke, religiozne in politične književnosti. Anketa je izzvenela v poudarek, da so vzlic vsej različnosti stališč in nazorov v literaturi trajne vrednote, ki predstavljajo ideale velikih mož in njihova izročila nadaljnjim rodovom. Razočarana in utrujena človeška misel se mora od prvovrstne moderne literature zopet vrniti k starim virom modrosti, iz novejšega slovstva pa izbirati dela, ki so povzdignjena nad čas in njegove trenutne zablode. V tem pogledu najde čitatelj med odgovori marsikakšen uporaben nasvet za izpopolnitev svoje knjižnice, za knjige, h katerim naj se zateka vedno znova. Iz Jugoslavije so odgovorili Vlad. Dvorniković, Petar Konjović, dr. Jovan Kršić, Branko Lazarević, dr. Arthur Liebert in prof. Bogdan Popović.

J. Urzidila življenjepis J. Hollarja, enega najpomembnejših pojavov v evropski umetniški grafiki, je pravkar izdala praška založba »Orbis«.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 2.: Zaprto.

Sobota, 3.: Med štirimi stenami. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, 4.: ob 15. Dr. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20. Matura. Premiera Premierski abonma.

Premiera Fodorjeve »Mature« bo prihodnji teden za premierski abonma. To delo, čigar dejanje se dogaja na dekliški gimnaziji, je imelo na najrazličnejših gledališčih, kjer je bilo doslej igrano velik uspeh, kajti Fodor šteje med najuspešnejše moderne pisatelje, in zna na veder in prikupen način pokazati dogodke iz življenja. Vprizoritev je pripravil g. Ciril Debevec.

★

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek 2. aprila: zaprto.

Sobota 3. aprila: La Boheme. Poletni abonma C. Gostuje gdč. Anita Mezetova, članica beograjske opere.

Nedelja 4. aprila: Ob 10.30 uri: Pekov Miško. Otroška opereta. Gostovanje omladinskega gledališča iz Zagreba. Izven. Globoko znižane cene od 24 do 2 Din. Ob 15. uri: Opera »Manon«. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Pod to goro ze-

Radio

Petek, 2. aprila

Ljubljana 11: Šolska ura: Z učiteljskim pevskim zborom po Srbiji (Drago Supančič). — 12: Odmevi iz naših krajev (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Lahka glasba (Radio orkester). — 14: Vreme, borza. — 18: Ženska ura: Kje naj se žena karitativno udejstvuje (gdč. A. Lebarjeva). — 18.20: Operetni venčki (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. S. Leben). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Slovenske narodne s spremljevanjem harmonike (g. Stanko), pojeta ga. Kolarjeva in g. S. Banovec. — 21.15: Koncert jugoslovenske glasbe (Radio orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 17.20: Koncert solistov. — 18.15: Plošče. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22.20: Plošče. — **Zagreb** 17.15: Orkester. — 20: Klavir — 20.30: Pesmi. — 21: Zbor. — 22.20: Ples. — **Praga** 19.45: Glasbene slike. — 21: Orkestralen in pevski koncert. — 22.25: Plošče. — **Varšava** 20: Vojaška godba. — 21: Opereta. — 22.45: Lahka godba in ples. — **Dunaj** 12: Orkester. — 15: Pesmi in plesi. — 16.05: Orkester. — 17.30: Koncertna ura. — 19.30: Orkester in solisti. — 20.40: Sodobna glasba. — 22.30: Orkester. — **Berlin** 18: Ura pestre glasbe. — 19.20: Plošče. — 20.10: Koncert orkestra in solistov. — 22.30: Melodije za lahko noč. — 23.15: Ples. — **Münchem** 18: Koncert orkestra. — 19.10: Plesni orkestri. — 20.10: Zvočna igra. — 22.45: Nočni koncert. — **Stuttgart** 18: Komorna glasba. — 19: Zborovsko petje. — 20.10: Pravljična muzika. — 21.10: Zvočna igra. — 24: Nočni koncert Schubertove glasbe.

Sobota, 3. aprila

Ljubljana 12: Plošče. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Pester program s plošč. — 14: Vremenska napoved. — 18: Za delopust igra Radio orkester. — 18.40: Naravoznanstvo in tehnika (prof. M. Adlešič). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: O življenju muslimanske žene (Marija Ilić-Agapov). — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (dr. A Kuhar). — 20.20: Odda se soba s posebnim vhodom . . . Pisan večer na znani tema v raznih variantah. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Vesela glasba (Radio orkester).

Beograd 17.20: Pesmi. — 19.50: Narodna glasba. — 20.20. Plošče. — 21: Simfoničen koncert. — 23: Plošče. — **Zagreb** 17.15: Orkestralna glasba. — 20: Pevski in klavirski koncert. — 21: Operetna muzika. — 22.15: Ples. — **Praga** 19.40: Slovaške pesmi. 20.35: Operetni večer. — 22.20: Plošče. — Varšava 19.30: Violinske in klavirske skladbe. — 20.10: Akordeon. — 21: Simfoničen koncert. — 22: Lahka godba in ples. — **Dunaj** 12: Koncert orkestra. — 15.35: Orkester mandolin. — 17.10: Plošče po željah. — 18.10: Pevska ura. — 19.20: Skladbe za čelo. — 20.10: Vedra glasba. — 21.55: Ples. — **Berlin** 18.15: Godalni kvintet. — 19.15: Brahmsova komorna glasba. — 20.10: Iz operet in zvočnih filmov. — 22.30: Nočni koncert in ples. — **München** 18: Lahka glasba. — 19.40: Brahmsove pesmi. — 20.10: Kakor Berlin. — 22.30: Plesni orkester. — **Stuttgart** 18.30: Plošče po željah. — 20.10: »Pomlad v gorah«. — 21.10: Lahka in plesna muzika. — 24: Nočni koncert.

Točno plačuj »Jutru« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnino

A. Christi:

Spomini ekscelence Muholovceva

Roman

44

»Mylord, včeraj popoldne je nekdo izmed vaših gostov na čuden način zapustil hišo. Meni se je zdel že od začetka sumljiv. To je človek, ki je prišel iz divjine. Pred dvema mesecema je bil še v Afriki. A kje je bil prej?«

Virginija je globoko zasopla in se vzravnala. Francoz jo je radovedno pogledal, potem pa nadaljeval: »Da, kje je bil prej? Tega ne ve nihče povedati. Čeprav sem nekajkrat brzojavil čez morje, nisem mogel dognati nič drugega kakor to, da je bil tudi v Kanadi. Nekega dne pa poberem listek — na kraju, koder je bil pravkar šel. Na listku je zapisan neki naslov v Dovru. Vržem ga nazaj in vidim, kako ga Boris Anžukov najde in odnese gospodu Cadu. Ker sem že ves čas domneval, da je ta Boris član bratovščine Rdečega popka, je to podvojilo moj sum. Seveda mi je gospod Cade kasneje pokazal listek in me vprašal, ali sem ga jaz izgubil, kar me je nekoliko osupilo. Vendar sem poizvedoval o tisti hiši v Dovru in pravkar dobil sporočilo, da je prazna, odkar jo je včeraj popoldne zapustilo krdelo tujih ljudi. Najbrže je bil v nji glavni stan kralja Viktorja. Vaše lordstvo bo razumelo pomen vsega tega. Včeraj odpotuje gospod Cade na vrat na nos. Ker je izgubil tisti listek, se pelje v Dover, da odslovi svojo tolpo. A da se v Chimneys še vrne, se mi zdi gotovo, ker je demant še tu, in tedaj ga bom prijel«.

Virginila je mahoma vstala. »Nekaj ste pozabili gospod Lemoine«, je rekla z jekleno trdim glasom. »Gospod Cade ni edini gost, ki je včeraj izginil. Kako pa mislite o gospodu Hiramu Fishu?«

»O, ta — !«

»Tudi gospod Fish je prišel iz Amerike«, je nadaljevala Virginija. »Sicer je imel priporočilna pisma, a takšna pisma si kralj Viktor pač lahko priskrbi; in čudno je, da ni, kakor mi je povedal lord Caterham, ves čas zinil niti besede o prvotiskih, ki jih je želel videti. Čudno je tudi, da me je srečal tisto noč v posvetovalnici popolnoma oblečen. Tudi on bi bil utegnil izgubiti listek. In gospod Cade se je nemara peljal v Dover, da tam kaj poizve. Meni se zdi gospod Fish mnogo sumljivejši od gospoda Cada.«

Lemoine se je nasmehnil. »Priznam, da gospod Fish ni to, za kar se izdaja,« je dejal.

»Nu, torej?«

»To je pa brez pomena. Fish je Pinkertonov detektiv iz New Yorka, madame.«

Virginija ni nič odgovorila. Vsa zgradba, ki si jo je bila toli skrbno pripravila, je ležala pred njo v razvalinah.

»Gospod Cade je zelo simpatičen mož,« je razdražen rekel lord Caterham. »Kar nenavadno simpatičen. In, ali niste rekli, Virginija, da vam je dober prijatelj?«

»Prav zato mislim, da se gospod Lemoine moti,« je ravnodušno odvrnila Virginija. »Ali morda tudi trdite, da je on tisti, ki je ustrelil princa Miho, gospod Lemoine?«

»Prav gotovo da,« je bil odgovor.

A Virginija je zmajal z glavo. »O, ne!« je rekla. »Anthony Cade ga ni ubil. O tem sem trdno prepričana. A trudna sem, lord Caterham, in rada bi šla spat.«

»Ta misel ni nápačna,« je pritegnil lord Caterham. »Pol devetih je že bilo.«

V veži je Virginija srečala višjega nadzornika Battla in ga vprašala, ali je res, kar je gospod Lemoine prvkar trdil: da je Fish ameriški detektiv.

Battle je pokimal. »Da, resnica je. Že od začetka sem vedel.«

»Hvala lepa — in lahko noč!«

Do te minute ni bila verjela.

In zdaj — ?

Na vrhu v svoji sobi je sedla in jela premišljevati. Kakšen je bil »poklic«, ki ji ga je bil Cade omenil — ?

Nenavaden šum jo je zdramil iz misli, ob katerih sta ji bili minili skoraj dve uri.

Šum se je ponovil: po oknu je nekaj škrabljalo. Virginija je šla in ga odprla. Spodaj je stala visoka postava, ki se je pravkar pripogibala, da bi pobrala še prgišče peska.

Za trenutek je Virginiji srce blazno poskočilo — nato je spoznala širokoplečo postavo Borisa Anžukova.

»Da?« je tiho vprašala. »Kaj bi radi?« Nič čudnega se ji ni zdelo, da meče ta človek ponoči pesek v njeno okno.

»Od svojega gospoda prihajam«, je rekel Boris. »K njemu naj pridete.«

»K njemu — ?«

»Da, pripeljem naj vas. Dajte, da vam vržem njegovo pismo«.

Virginija se je odmaknila, in že ji je padel pred noge s kamnom obtežen papir. Razvila ga je in brala:

»V hudi stiski sem, predraga, pa si bom že pomagal. Ali mi hočete izkazati zaupanje in priti k meni?«

Dve celi minuti je stala Virginija na mestu in spet in spet brala te besede.

Vzdignila je glavo in se ozrla po bogati spalnici, kakor da bi jo gledala z drugačnimi očmi.

Nato se je sklonila skozi okno in vprašala: »Kaj naj storim?«

»Detektiva sta na oni strani v posvetovalnici. Pridite dol. Stranska vrata so odprta. Čakam vas. Avtomobil stoji na cesti.«

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 6 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izurjenega šoferja
treznega in pridnega sprejmemo takoj. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod šifro »April«. 6468-d

Praktikantinja
za trgovino s trgovsko šolo dobra računarica se sprejme takoj. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Poštena«. 6490-1

Fanta
spretnega poštenega za vrtna dela sprejme cvetličarna Clemotis, Šelenburgova ul. 2. 6484-1

Pekovski pomočnik
z dežele, se sprejme takoj. Jare, Domžale. 6472-1

Mesarskega pomočnika
sekača, poštenega, trezn. sprejme takoj Žaje Anton, Poljanska c. 79. 6463-1

Natakarico
spretno, solidno in pošteno sprejme takoj boljša gostilna v trgu na deželi. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Zanesljiva« s spričevali. 6477-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Foto pomočnica
želi nameščenja kopistinje ali splošnega foto-dela. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Dobra moč«. 6467-2

Uradnica
s večletno prakso, dobra računarica, knjigovodkinja, vešča slovenščine, nemščine in srbohrvaščine išče primerne zaposlitve. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Vestna«. 6404-2

Star 22 let
vojaščine prost, išče kakšno nameščenje. Vešč sem trgovskih in hišnih del knjigovodstva, obvladam tudi nemščino. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Značajen in delaven«. 6496-2

Samostojne kuharice
sobarice, dekleta za vsa hišna dela priporoča gospodinjam posredovalnica v Wolfovi ul. 10, dvorišče. Brezposelna dekleta dobe prenočišče. 6482-2

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cepljene trte
enoletne, na ameriški podlagi Muscat Kraljica vinograda, Muscat sopr. Mathias Jovana, Kraljica Jelisaveta — tvrdke Hiršl Vladislav in drug, Subotica — ima na zalogi: SEVER & KOMP., Ljubljana in stane posamezna trta od navedenih sort Din 5. 5084-6

Najboljši trboveljski PREMOG
brez prahu,
koks, suha drva
I. Pogačnik
BOHORIČEVA 5,
Telef. 20-59

Razno pohištvo
in še druge stvari prodam v Šelenburgovi ul. 3. I. nadstropje levo. 6481-6

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Malinov sokus
Prodam pristni neoslajeni malinov sokus po zmerni ceni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6451-33

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Rabljen motocikel
Vam ni treba več kupiti, ker dobite po izvanredno nizkih cenah najdovršenejše kvalitete Zündapp motocikle od 200 do 800 ccm. Zündapp zastopstvo O. Zupančič, Ljubljana, Tavčarjeva ul. Oglejte si nove dospele modele 1937! 6480-10

Kolesa

KOLESA
skoraj nova in šivalne stroje vseh vrst malo rabljeni poceni naprodaj pri »Prometu«. Nasproti križanske cerkve.) 6479-11

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

AL. PLANINŠEK
Ljubljana
Beethovnova ul. 14/I.
Telefon 30-6
izposluje nakup in prodajo
hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov takoj v gotovini najbolje
Informacije daje brezplačno
30-16

Posojila
dobe državni in samoupravni uslužbenci v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih, »Hermes«. Informacije: Tavčarjeva 2. 87-16

Hranilne knjižice
Kmetske posojilnice ljubljanske Vam takoj vnovči za gotovino
AL. PLANINŠEK,
Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. 6352-16

Tovarniško poslopje
s vodnim pogonom 90 KS poleg električnega daljnovoda Velenje, v bližini Ljubljane, oddaljeno 2 km od postaje, oddam v najem, oziroma iščem kompanjona za ustanovitev industrije. Interesenti pošljite ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Nova industrija«. 5993-16

Din 60.000 posodim
na prvo mesto hiše v Ljubljani. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »60.000«. 6466-16

Obrt

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gumbi - plise
entel, azur predtisk, monograme, hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. 85-30

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Delavnico
veliko, svetlo in suho — ugodno oddam. Šmartinska cesta 10. 6351-19

Gostilno
dobro idočo oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6471-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kmetsko posestvo
17 oralov, in večjo količino sadnega drevja jablane in hruške proda V. Stopar, drevesničar, Velenje. 6444-20

Velika hiša
se proda v Logatcu s prostornim hlevom na najpometnejši cesti pri kolodvoru z dobro upeljano gostilno. V hiši je tudi trgovski lokal. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6469-20

Stanovanjsko hišo
15 let davka prosto, prodam. Obrestuje po čistih 7%. Cena 450.000 hipoteka 100.000 katera se prevzame potreben kapital 250.000 ostalo po dogovoru. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Kapital«. 6492-20

Lepo posestvo
se proda ali se da v najem. Zorko, Trška gora, Krško. 6448-20

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo
v mestu takoj oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6489-23

Opremljeno sobo
solnčno s posebnim vhodom za obrtno šolo oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6483-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom, elek. oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6477-23

Opremljeno sobo
s dvema posteljama oddam takoj. Rožna ul. 15/I. 6446-23

Prazno sobo
z posebnim vhodom v centru mesta oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 6473-23

Prazno sobo
s kabinetom takoj oddam Pleteršnikova 24/II. 6462-23

Informacije

Dvignite dospele ponudbe:

August, Agilen in pošten, Agilen, Agilen pek, Blagodejna harmonija, Brez otrok, Bližina glavnega kolodvora, Celoletno mesto, Continental, Denar, Dober zaslužek, Dober sopredmet, Dam gotovino, Dobra prilika, Dober poznavalec, Dobra služba, Dobro razumevanje, Donos mesečno, 4.000 Din Gotovina, Gorenjska, Hišica, Inkasant, Jeziki, Iskreno prijateljstvo 37, Idealno, Krst pri Savici Krasna pomlad, Klavir, Lovski dom, 1 maj 1937, Marljiv in sposoben, Narcise, Nekadelec ter trezen, cise, Nekadilec ter trezen, met, Predmestje, Planinski hotel, Praktikantinja, Pomladni up, Ribič, Seriozen 37, Sodnija, Starejša, Sicer sem tudi oficir, Sposoben, Srečna bodočnost, Sezona, Stalna in dobra služba, Srečen zakon, Šofer, Točen plačnik junij, Takoj dobi, Tajnost, Točen plačnik, Tehnika, Takoj denar, Ugodna prilika, Ugodni pogoji, Ugodno, Univerzitetni profesor, V mestu, Vratar, Vestna in skromna, Zamenjavo, Zavarovanje, Zmožen gostilničar, Zvest v službi, 200.000.

Oglas

OFICIRSKE MENAŽE V LJUBLJANI

1. V oficirskem domu v Ljubljani se bo dala v zakup oficirska menaža za dobo enega leta.
2. Na dan 15. maja 1937. se bo vršila javna licitacija.
3. Kavcija znaša 5.000 dinara, ki ima biti položena pri blagajni oficirskega doma v Ljubljani v gotovini ali v državnih vrednostnih papirjih najkasneje do 8. ure na dan 14. maja 1937.
4. Začetek licitacije ob 11. uri na dan 15. maja 1937.
5. Pogoji se morejo dobiti pri delovodju oficirskega doma v Ljubljani počenši od 25. marca 1937.
6. Pismene ponudbe se sprejemajo do 10. ure 15. maja 1937.

Broj 74 od 17. marca 1937. leta v Ljubljani

INSERIRAJTE V „JUTRU"!

Oglasi v „Jutru" imajo vedno največji uspeh!

»VAŠE ZDRAVJE ZAHTEVA«

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

V neizmerni žalosti sporočamo, da je po dolgem, hudem trpljenju v Bogu zatisnil blage oči naš srčnoljubljeni, predobri papa, brat, svak in stric, gospod

FRANC ŠEBER

meščan ljubljanski (bivši tapetniški mojster itd.)

Zapustil nas je previden s sv. zakramenti v 73. letu starosti.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 3. aprila 1937, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Rožna ulica št. 5, na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga pokopljemo k naši nepozabni mami.

V LJUBLJANI, dne 1. aprila 1937.

Žalujoči otroci: FRANCI, LORICA, ANICA in brat MAKS.

†

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da nas je naša ljubljena soproga in dobra mamica, gospa

Julčka Unverdorben

roj. KRAČUN

soproga učitelja, gostilničarka in posestnica

v 35. letu starosti dne 31. marca ob tričetrt na 12. nenadoma zapustila.

Pogreb naše dobre soproge in mamice se bo vršil v petek 2. aprila ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Zrečah na farno pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v soboto 3. aprila ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi v Zrečah.

ZREČE, dne 31. marca 1937.

Žalujoči soprog JOSIP; JOŽEK in VLASTA, otroka in ostalo sorodstvo.

IŠČEMO

v vsakem oziru zanesljivega, marljivega in energičnega

gozdarskega pristava

Zaposlitev v uradu in na terenu.
Nastop službe od 1. V. 1937.
Ponudbe s priloženim curriculum vitae, fotografijo in prepisi spričeval poslati na

»ŠUMSKI URED VLASTELINSTVA VUKOVAR«.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

64

Da, te noči ne bodo izlepa pozabili! A v njihovo veselje je zjutraj na čelu svojega krdela prijahal skozi mestna vrata prijazni častnik. Ko mu je profesor Bizgec potožil svoje gorje, je bil častnik zelo nejevoljen na ravnatelja. »V mestu imamo mnogo strokovnjakov, ki vam bodo letalo imenitno popravili!« je dejal. Nato je ukazal svojim ljudem, naj zadenejo »Pulexa« na ramena in ga odneso v veliko tovarno za stroje. Bizgec s svojima mladima spremljevalcema in častnik so sledili izprevodu. In res so »Pulexa« kar dobro popravili, dasi mu brezžičnega oddajnika in nekaterih drugih malenkosti niso znali urediti. Ta dela so trajala štiri dni, in dečka sta porabila zamudo v to, da sta si do dobrega ogledala mesto; jedli in prenočevali so pa pri dobrem častniku.

Manjše posestvo

v bližini Novega mesta, Celja, Maribora ali Ptuja kupim do vrednosti 25.000 Din. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod »Posestvo«. 6450-20

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
oddam za 15. april. Poizvedbe in ogled Križevniška 11/I. od 10 do 12 ure. 6491-21

Enosob. stanovanje
s pritiklinami oddam s 1 majem. Pojasnila Rožna ul. 15/I. 6445-21

Enosob. stanovanje
s 1 majem oddam mirni stranki brez otrok, Kamniška 14, Ljubljana VII. 6474-21

Stanovanja iča

Štirisobno stanovanje
moderno, z vsemi pritiklinami, iščem za 1 avgust ali 1. november v bližini sodišča ali pošte. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brez otrok«. 5827-21a

Sobe išče

Separirano sobo
v pritličju v centru iščem. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod šifro »Zvezda«. 6476-23a

Mirno sobo
solnčno, išče višji drž. uradnik. Ponudbe na ogl. oddel. Jutra pod šifro »Mirno mesto«. 6452-23a

Dražbe

Parna žaga
v Mariboru s kompletnimi stroji in veliko parcelo se proda na dražbi dne 12. aprila 1937. Informacije daje Zadružna gospodarska banka, podr. Maribor. 6433-32

Razno

Trenškoti, veterni suknjiči
Novosti,
lepe vzorce za pumparice, sportne obleke nudi ceneno
Presker,
Sv. Petra c. 14.

†

NAČELSTVO IN NADZORSTVO POSOJILNICE V ČRNOMLJU, naznanja tužno vest, da je njen ustanovitelj, dolgoletni predsednik in zaslužni zadružni delavec, gospod

KUNC AVGUST

TRGOVEC IN POSESTNIK

dne 31. marca 1937 preminul.

Ohranili ga bodemo v trajnem in hvaležnem spominu.

V ČRNOMLJU, dne 31. marca 1937.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak — Vsi v Ljubljani.